Mapping bovenlokale samenwerking op het vlak van sociaal beleid

Jolien Vanschoenwinkel, Annie Hondeghem, Ine Deprez

D/2020/10106/003

Vlaanderen
is vernieuwend bestuur

STEUNPUNT
BESTUURLIJKE
VERNIEUWING

Het Steunpunt Bestuurlijke Vernieuwing is een consortium van:

KU LEUVEN
INSTITUUT VOOR DE OVERHEID

Parkstraat 45 bus 3609
B-3000 Leuven
Tel: 0032 16 32 32 70

Prof. dr. Geert Bouckaert
Promotor-coördinator
geert.bouckaert@kuleuven.be

Prof. dr. Annie Hondeghem
Verantwoordelijke KU Leuven
annie.hondeghem@kuleuven.be

M&B
Management & Bestuur
Universiteit Antwerpen

Sint-Jacobstraat 2
B-2000 Antwerpen
Tel: 0032 3 265 53 87

Prof. dr. Wouter Van Dooren
Verantwoordelijke UAntwerpen
wouter.vandooren@uantwerpen.be

200 JAAR
UNIVERSITEIT
GENT

Campus Mercator G
Henleykaai 84
B-9000 Gent
Tel: 0032 9 243 29 04

Prof. dr. Joris Voets
Verantwoordelijke UGent
joris.voets@ugent.be

UHASSELT

Martelarenlaan 42
B-3500 Hasselt
Tel: 0032 11 26 81 11

Prof. dr. Johan Ackaert
Verantwoordelijke UHasselt
johan.ackaert@uhasselt.be

Steunpunt Bestuurlijke Vernieuwing
Parkstraat 45 bus 3606 - 3000 Leuven - België
Tel: 0032 16 32 36 10 - E-mail: sbv@kuleuven.be - URL: steunpuntbestuurlijkevernieuwing.be

© Steunpunt Bestuurlijke Vernieuwing
Niets uit deze uitgave mag, zelfs gedeeltelijk, openbaar gemaakt worden, gereproduceerd, vertaald of aangepast, onder enige vorm ook, hierin begrepen fotokopie, microfilm, bandopname behoudens uitdrukkelijke en voorafgaande toestemming van de uitgever.
Dit rapport vermeldt de mening van de auteur en niet deze van de Vlaamse overheid.
De Vlaamse overheid kan niet aansprakelijk worden gesteld voor het gebruik dat wordt gemaakt van de in deze bekendmaking opgenomen gegevens.

STEUNPUNT
BESTUURLIJKE
VERNIEUWING

/ Rapport

MAPPING BOVENLOKALE SAMENWERKING OP HET VLAK VAN SOCIAAL BELEID

15.01.2020

Jolien Vanschoenwinkel, Annie Hondeghem, Ine Deprez

INHOUD

1 Project Ambtelijke capaciteit 7
2 Lokaal sociaal beleid 8
3 Bovenlokale samenwerking op het gebied van lokaal sociaal beleid 10
3.1 Databank 'regioscreening' 12
3.1.1 Inleiding 12
3.1.2 Opbouw databank 15
3.2 Gebruikte methodiek 17
3.3 Kwantitatieve screening 18
3.4 Kwalitatieve bespreking per beleidsdomein 25
3.4.1 Zorg en opvang 25
3.4.2 Ondernemen en werken 43
3.4.3 Wonen en ruimtelijke ordening 49
3.5 Conclusie 50
4 Bijlagen 55
4.1.1 Zorg en opvang 55
4.1.2 Ondernemen en werken 81
4.1.3 Wonen en ruimtelijke ordening 91
5 Bibliografie 95

LIJST FIGUREN

Figuur 1 – Situering eerstelijnszones en regionale zorgzones 27

Figuur 2 - Geografische indeling eerstelijnszones 28

Figuur 3 - Geografische indeling regionale zorgzones 29

Figuur 4 - Geografische indeling palliatieve netwerken 34

Figuur 5 - Geografische indeling LOGO's 35

Figuur 6 - Geografische indeling SEL's 38

Figuur 7 - Geografische indeling CAW's 39

Figuur 8 - Geografische indeling zorggebieden 44

Figuur 9 - Geografische indeling streektafels 47

LIJST TABELLEN

Tabel 1 - Soorten samenwerkingsverbanden volgens de handleiding van de databank regioscreening 15

Tabel 2 - Juridische vormen samenwerkingsverbanden volgens de handleiding van de databank regioscreening 16

Tabel 3 - Kwantitatieve screening databank 'regioscreening' – Aantal samenwerkingsverbanden per beleidsdomein 19

Tabel 4 - Kwantitatieve screening - Aantal samenwerkingsverbanden per 'soort' voor de beleidsdomeinen zorg en opvang, ondernemen en werken, wonen en ruimtelijke ordening 21

Tabel 5 - Indeling zorgreio's Turnhout 25

Tabel 6 - Implicaties lokale besturen bij de verschillende soorten samenwerkingsverbanden 52

1 PROJECT AMBTELIJKE CAPACITEIT

Dit rapport kadert binnen het Steunpunt Bestuurlijke Vernieuwing 2016-2020, onderzoekslijn 3 'lokale autonomie en lokale verantwoordelijkheid', deelproject 'ambtelijke capaciteit'.

Reeds verscheidene jaren is er de beleidskeuze om de bevoegdheden en autonomie van lokale besturen te versterken. De aanname van deze beleidsdoelstelling is dat lokale besturen het best geplaatst zijn om te beslissen welke richting het bestuur moet uitgaan in functie van een optimale dienstverlening voor de burger. Deze opvatting ligt in de lijn van internationale ontwikkelingen op het vlak van binnenlands bestuur. Een cruciale voorwaarde om de doelstelling van meer autonomie daadwerkelijk te realiseren is dat de lokale besturen ook over de nodige capaciteit beschikken om hun opdrachten te vervullen. Het is deze capaciteit (i.h.b. ambtelijke capaciteit) die de focus van dit onderzoek vormt.

Ambtelijke capaciteit van lokale besturen kan gedefinieerd worden als: Het vermogen van het ambtelijk apparaat om de beleidsvoorbereiding, -uitvoering en -evaluatie in het kader van beleidsdoelstellingen van het lokaal bestuur te ondersteunen en op die manier de bestuurskracht van het lokale bestuur te versterken (Deprez et al, 2018). De capaciteit van een lokaal bestuur verwijst dus zowel naar haar 'potentie' als naar de 'act', naar het hebben alsook naar het aanwenden van middelen (Van Orshoven & De Peuter, 2015). In het kader van dit onderzoek wordt capaciteit aan de hand van drie dimensies omschreven: (1) beleids- en beheerscapaciteit, (2) interne en externe capaciteit en (3) strategische en operationele capaciteit (Deprez et al, 2018).

Dit onderzoek bouwt voort op het rapport 'Ambtelijke capaciteit en de regierol van lokale besturen. Een casestudy van het lokale integratiebeleid' (Deprez, Hondeghem, Trui, & Diels, 2019). In dat onderzoek werd nagegaan hoe lokale besturen hun capaciteit organiseren en ontwikkelen om een specifieke taak of doelstelling, in dit geval het integratiebeleid, te realiseren. In onderzoeksjaren 2019 en 2020 wordt voortgebouwd op deze inzichten en wordt de ambtelijke capaciteit voor en door samenwerking op vlak van lokaal sociaal beleid vanuit een intergemeentelijk en een multilevel perspectief onderzocht. In deze laatste fase van het onderzoek zal dieper ingegaan worden op de onderzoeksvraag "Hoe kan lokale ambtelijke capaciteit versterkt worden voor en door samenwerking?". Samenwerking kan immers fungeren als verlengstuk of hefboom voor de eigen capaciteit, maar vergt tegelijkertijd ook specifieke competenties en vaardigheden van het betrokken politiek en ambtelijk personeel.

In dit onderzoek zal de ambtelijke capaciteit voor en door samenwerking onderzocht worden op het vlak van lokaal sociaal beleid.

2 LOKAAL SOCIAAL BELEID

Lokaal sociaal beleid wint steeds meer aan belang. Het Vlaams Regeerakkoord van 2019 heeft de ambitie om "een buurtgericht, inclusies en warm sociaal beleid" te voeren.[1]

In het decreet lokaal sociaal beleid van 9 februari 2018, wordt lokaal sociaal beleid als volgt gedefinieerd:

> Het geheel van beleidsbepalingen en de acties van één of meer lokale besturen en van de acties van lokale actoren, om de maximale toegang van elke burger tot de rechten, vermeld in artikel 23 en artikel 24, §3, van de Grondwet, te verzekeren.[2]

De grondwetsartikelen waarnaar verwezen wordt, zijn de sociale grondrechten, namelijk het recht op een menswaardig leven[3], bestaande uit het recht op arbeid, het recht op sociale zekerheid, het recht op behoorlijke huisvesting, het recht op de bescherming van een gezond leefmilieu, het recht op culturele en maatschappelijke ontplooiing en het recht op gezinsbijslagen, en het recht op onderwijs.[4]

Het lokaal sociaal beleid kan bijgevolg bestempeld worden als een integraal beleid; het raakt aan andere beleidsdomeinen als huisvesting, onderwijs, tewerkstelling, cultuur en leefmilieu. Bovendien is sociaal beleid is geen exclusieve bevoegdheid voor lokale besturen. Het federale en Vlaamse beleidsniveau zijn verantwoordelijk voor een heel aantal bevoegdheden die raken aan de grondrechten die hierboven beschreven staan (bijvoorbeeld: de federale overheid is bevoegd voor sociale zekerheid, de Vlaamse overheid voor onderwijs, huisvesting…). Toch is het lokaal bestuur een belangrijke speler: als bestuursniveau dat dichtst bij de burger staat, is het best in staat lokale behoeftes te detecteren en hierop in te spelen met een integraal beleid en laagdrempelige en toegankelijke dienstverlening (Leroy et al., 2015).

Het decreet lokaal sociaal beleid is opgebouwd rond vier basisprincipes, met name: (1) lokaal sociaal beleid als onderdeel van het meerjarenplan, (2) regie van de lokale sociale hulp- en dienstverlening, (3) toegankelijke sociale hulp- en dienstverlening en onderbescherming aanpakken en (4) vermaatschappelijking van de lokale sociale hulp- en dienstverlening.

Het decreet lokaal sociaal beleid bepaalt ten eerste dat het lokaal sociaal beleid deel moet uitmaken van het **strategisch meerjarenplan** van het lokaal bestuur. Het beleid moet participatief tot stand komen. Bij de voorbereiding, monitoring en bijsturing van het beleid moeten lokale actoren betrokken worden en er moeten participatiemethodieken ingezet worden om ook de stem van kwetsbare burgers te laten horen bij het beleid.[5]

---

[1] Vlaams Regeerakkoord, ingediend op 2 oktober 2019, p. 99.
[2] Art. 3 decreet van 9 februari 2018 betreffende het lokaal sociaal beleid, *BS* 26 februari 2018
[3] Art. 23 wet van 17 februari 1994 betreffende de gecoördineerde grondwet, *BS* 17 februari 1994
[4] Art. 24 §3 wet van 17 februari 1994 betreffende de gecoördineerde grondwet, *BS* 17 februari 1994
[5] Art. 4 decreet van 9 februari 2018 betreffende het lokaal sociaal beleid, *BS* 26 februari 2018

Ten tweede gaat het decreet lokaal sociaal beleid dieper in op de **regie van de lokale sociale dienst- en hulpverlening.** Hiermee wordt bedoeld dat het aanbod van de lokale sociale hulp- en dienstverlening maximaal afgestemd dient te worden op de lokale vraag en er, door middel van overleg, gestreefd moet worden naar een complementair aanbod van dienst- en hulpverlening. Daarnaast wordt verwezen naar de noodzaak om de actorrol – als het lokaal bestuur zelf optreedt als aanbieder van sociale hulp- en dienstverlening – te scheiden van de regierol.[6]

In de derde plaats wordt verwacht dat lokale besturen **toegankelijke sociale hulp- en dienstverlening realiseren** en onderbescherming van kwetsbare personen aanpakken. Hiertoe wordt verwezen naar de uitbouw van een Sociaal Huis, dat dient als aanpreekpunt voor de burger, naar de diensten voor preventieve gezinsondersteuning (Huizen van het Kind) en naar het oprichten van een geïntegreerd breed onthaal (GBO), een samenwerkingsverband dat minstens bestaat uit het OCMW, CAW en de erkende diensten maatschappelijk werk van de ziekenfondsen. Het geïntegreerd breed onthaal is verantwoordelijk voor het verstrekken van neutrale informatie over het lokale aanbod, het verkennen en realiseren van de rechten, het verhelderen van de hulpvragen en het neutraal doorverwijzen naar gepaste lokale hulp- en dienstverlening.[7] De functies en werkingsprincipes van het samenwerkingsverband geïntegreerd breed onthaal worden geconcretiseerd in het Besluit van de Vlaamse Regering van 30 november 2018 betreffende het lokaal sociaal beleid.[8] Het Vlaams Regeerakkoord stelt dat een lokaal bestuur een samenwerkingsovereenkomst kan afsluiten met de partners van het GBO om het onthaal te realiseren of kan ervoor opteren om dit zelf te organiseren.[9]

Ten vierde staat ook de **vermaatschappelijking van de lokale sociale hulp- en dienstverlening** centraal. Er wordt verwezen naar het belang van organisatie en ondersteuning van initiatieven van vrijwillige en informele zorg[10].

Daarnaast voorziet het decreet lokaal sociaal beleid ook in een **ondersteuningsbeleid van de Vlaamse overheid.** Zo bepaalt de Vlaamse overheid de Vlaamse beleidsprioriteiten voor het lokaal sociaal beleid, kunnen subsidies verleend worden aan lokale besturen die die beleidsdoelstellingen helpen realiseren en kunnen vernieuwende of experimentele projecten die passen in het lokaal sociaal beleid gesubsidieerd worden. De Vlaamse overheid formuleerde de volgende beleidsprioriteiten op vlak van lokaal sociaal beleid voor de beleidscyclus van 2020 tot 2025:

- Het realiseren van de functies en werkingsprincipes van een samenwerkingsverband geïntegreerd breed onthaal
- Het opnemen van de regierol op vlak van lokaal sociaal beleid

---

[6] Art. 7-8 decreet van 9 februari 2018 betreffende het lokaal sociaal beleid, *BS* 26 februari 2018
[7] Art. 9-12 decreet van 9 februari 2018 betreffende het lokaal sociaal beleid, *BS* 26 februari 2018
[8] Besluit van 30 november 2018 van de Vlaamse Regering betreffende het lokaal sociaal beleid, vermeld in artikels 2, 9 tot en met 11, 17, 19 en 26 van het decreet van 9 februari 2018 betreffende het lokaal sociaal beleid
[9] Vlaams Parlement, Regeringsverklaring van de Vlaamse Regering, ingediend op 2 oktober 2019, p. 106.
[10] Art. 13-16 decreet van 9 februari 2018 betreffende het lokaal sociaal beleid, *BS* 26 februari 2018

- Het nemen van maatregelen die de vermaatschappelijking van de lokale sociale hulp- en dienstverlening stimuleren.

De bevoegde minister kan een subsidie verlenen aan de initiatiefnemer van het samenwerkingsverband geïntegreerd breed onthaal.[11]

3 BOVENLOKALE SAMENWERKING OP HET GEBIED VAN LOKAAL SOCIAAL BELEID

Voor het uitvoeren van het lokaal sociaal beleid kijkt de Vlaamse overheid naar de lokale besturen als naaste partner, zij staan als overheidsniveau ten slotte het dichts bij de burger. De Vlaamse overheid zal hiervoor niet alleen de nodige middelen voorzien, maar versterkt eveneens de regierol van de lokale besturen, die onderscheiden dient te worden van hun rol als lokale actor*: "Lokale besturen zijn dé regisseur en bepalen het beleid in het kader van de sociale hulp- en dienstverlening".* Het Vlaams Regeerakkoord van 2019 stelt het volgende:

> We bekrachtigen de regierol van de lokale besturen voor het realiseren van een lokaal sociaal beleid dat naast de lokale doelstellingen ook de Vlaamse doelstellingen maximaal versterkt op het lokale niveau. We doen dit met het oog op het verhogen van de toegang tot de sociale grondrechten, tot de lokale hulp- en dienstverlening en om onderbescherming efficiënt aan te pakken.

In het decreet lokaal sociaal beleid wordt verschillende keren verwezen naar bovenlokale samenwerking op vlak van lokaal sociaal beleid. Het derde artikel, waarin het lokaal sociaal beleid gedefinieerd wordt, stelt expliciet dat gemeenten mogen samenwerken om het lokaal sociaal beleid te realiseren:

> Het geheel van beleidsbepalingen en de acties van één of meer lokale besturen en van de acties van lokale actoren, om de maximale toegang van elke burger tot de rechten, vermeld in artikel 23 en artikel 24, §3, van de Grondwet, te verzekeren.

Daarnaast kan een lokaal bestuur de regie van de lokale sociale hulp- en dienstverlening realiseren in samenwerking met andere lokale besturen[12], kunnen de Vlaamse programmatiecijfers samengeteld worden om een bovenlokaal sociaal beleid te ontwikkelen[13], kan een lokaal bestuur het geïntegreerd breed onthaal ook realiseren in samenwerking met andere lokale besturen[14] en kan een lokaal bestuur taken i.v.m. de

[11] Besluit van 7 december 2018 van de Vlaamse Regering betreffende de Vlaamse beleidsprioriteiten in het kader van het lokaal sociaal beleid en de subsidiëring van samenwerkingsverbanden geïntegreerd breed onthaal
[12] Art. 7 §1 decreet van 9 februari 2018 betreffende het lokaal sociaal beleid, *BS* 26 februari 2018
[13] Art. 8 §2 decreet van 9 februari 2018 betreffende het lokaal sociaal beleid, *BS* 26 februari 2018
[14] Art. 9 decreet van 9 februari 2018 betreffende het lokaal sociaal beleid, *BS* 26 februari 2018

vermaatschappelijking van de lokale sociale hulp- en dienstverlening samen met andere lokale besturen uitvoeren[15].

In de memorie van toelichting bij het decreet, wordt gesteld dat deze bovenlokale samenwerking gestimuleerd wordt omdat de aanpak van bepaalde problemen soms efficiënter en effectiever is op grotere schaal. Ook de VVSG toont zich voorstander van sterke intergemeentelijke werking op vlak van lokaal sociaal beleid omwille van mogelijke efficiëntiewinsten. Door intergemeentelijk samen te werken, kan dienstverlening aangeboden worden die besturen apart niet zouden kunnen voorzien omdat ze een te kleine schaal of te weinig financiële mogelijkheden of expertise hebben (Leroy et al., 2015).

Het doel van dit rapport is om een zicht te krijgen op bestaande bovenlokale samenwerking.

[15] Art. 16 decreet van 9 februari 2018 betreffende het lokaal sociaal beleid, *BS* 26 februari 2018

3.1 DATABANK 'REGIOSCREENING'

3.1.1 Inleiding

Om een zicht te krijgen op de lokale samenwerking in Vlaanderen heeft het Agentschap Binnenlands Bestuur (ABB), in het kader van het project gebiedsdekkende regioscreening, een inventaris opgemaakt van samenwerkingsverbanden waar Vlaamse gemeenten/OCMW's aan deelnemen. Om deze databank regioscreening actueel te houden heeft ABB een webtoepassing (www.lokalesamenwerking.be) laten ontwikkelen, zodat de gegevens per samenwerkingsverband op elk moment aangepast en bijgewerkt kunnen worden, nieuwe SWV kunnen toegevoegd worden, en ontbonden SWV verwijderd kunnen worden (Agentschap Binnenlands Bestuur, 2016, p. 4).

We begonnen deze analyse echter vanuit de wetenschap dat deze databank hoogstwaarschijnlijk niet up-to-date is, omwille van verschillende redenen:

- Sinds 2013 kent de databank een sluimerend bestaan waardoor de databank onevenwichtig werd aangevuld.
- Het is geen verplichting om de databank aan te passen, waardoor het veelal afhangt van de goodwill van de verantwoordelijken om de databank up-to-date te houden.

In dit rapport wordt er dus gewerkt met de databank van 2013, die niet consequent geüpdatet werd, en dus geen accurate weerspiegeling is van de werkelijkheid. Ondanks dit gegeven, willen we met deze analyse echter vooral een idee en inzicht geven in de hoeveelheid samenwerkingsverbanden en structuren die er bestaan binnen het domein van het lokaal sociaal beleid.

Dit rapport geeft een beschrijvende analyse van bestaande bovenlokale samenwerkingsverbanden en het bestaande decretale kader. Hiervoor wordt verder gewerkt op reeds beschikbaar onderzoek. Het Instituut voor de Overheid heeft immers in 2014-2015 in opdracht van het Agentschap Binnenlands Bestuur studiewerk uitgevoerd ter voorbereiding van een kaderdecreet lokale samenwerking. Op basis van de databank regioscreening van ABB werden de bovenlokale samenwerkingsverbanden in kaart gebracht voor verschillende beleidsdomeinen, namelijk: Zorg en opvang; Ondernemen en werken; Veiligheid; Natuur en milieubeheer; Wonen en ruimtelijke ordening; Cultuur en vrije tijd; Leren en onderwijs; mobiliteit. Verschillende van deze beleidsdomeinen kunnen rechtstreeks gelinkt worden aan sociaal beleid. Dit resulteerde in het rapport 'studiewerk ter voorbereiding van een kaderdecreet lokale samenwerking' (Van Orshoven, et al., 2015). De mapping in dit rapport is met andere woorden een update van een deel van dit studiewerk.

In het kader van het actualiseren van de databank regioscreening heeft het Agentschap Binnenlands Bestuur een handleiding ontwikkeld die stap voor stap toelicht hoe de databank werkt en hoe deze ingevuld moet worden. ABB wenst met de gegevens uit de databank aan verdere kennisopbouw te doen rond lokale samenwerking in Vlaanderen. Deze gegevens zullen verwerkt worden en gecombineerd worden met

relevante gegevens uit andere databases. De neerslag hiervan is te vinden op de website van het ABB (Agentschap Binnenlands Bestuur, 2016, p. 4).

In de handleiding wordt aangegeven welke samenwerkingsverbanden wel en niet worden opgenomen in de databank (Agentschap Binnenlands Bestuur, 2016, pp. 5-6).

- "Juridische of feitelijke SWV's van een gemeente of een OCMW samen met andere gemeenten of OCMW's van andere gemeenten en/of andere publieke actoren en/of semi-private of profitorganisaties.
- Het gaat daarbij steeds om een SWV tussen **minstens 2 lokale besturen** van een **verschillend grondgebied**.
    - Samenwerking tussen een gemeente en haar eigen OCMW wordt dus NIET opgenomen.
    - Op deze regel zijn een aantal uitzonderingen:
        - Alle OCMW-verenigingen worden opgenomen, ook die waar slechts 1 lokaal bestuur aan deelneemt.
        - Alle politiezones, ook de eengemeentepolitiezones worden opgenomen.
        - Alle onderwijszones, ook deze die slechts 1 gemeente omvatten worden opgenomen.
- Daarnaast worden ook **gebiedsomschrijvingen** opgenomen: samenwerkingsverbanden zonder concrete dienstverlening, waar de gemeenten van Vlaanderen werden opgedeeld in groepen.

Naast bovenstaande opsomming worden nog andere SWV's opgenomen in de inventaris, namelijk SWV's die:

- een relatief vaste vorm hebben
- waarvan het doel is te komen tot een grotere schaalgrootte of het verhogen van de bestuurskracht.
- waarbij er inspraak is vanuit het lokale bestuur in het SWV. Het kan daarbij gaan om politieke of ambtelijke inspraak.

In de inventaris zitten zowel formele als niet-formele SWV's en zowel SWV's met rechtspersoonlijkheid als SWV's zonder rechtspersoonlijkheid.
Volgende SWV's worden **NIET** opgenomen in de inventaris:

- intralokale SWV's: SWV's met enkel partners binnen het grondgebied van 1 gemeente (bijvoorbeeld samenwerking tussen een gemeente en haar OCMW). Uitzondering hierop zijn de OCMW-verenigingen, de politiezones en de onderwijszones.
- diensten van de Vlaamse of provinciale overheid die in een bepaalde regio werken."

Afhankelijk van het soort samenwerkingsverband, wordt iemand anders verantwoordelijk gesteld om de databank in te vullen of up-to-date te houden (Agentschap Binnenlands Bestuur, 2016, p. 6):

- **"de dienst van de gouverneurs**: voor SWV's die geïnitieerd zijn door de federale overheid en de provinciale SWV's

- **het Agentschap Binnenlands Bestuur**: voor SWV's en gebiedsomschrijvingen, die geïnitieerd zijn door de Vlaamse overheid
- het betrokken **SWV**: voor dienstverlenende en opdrachthoudende verenigingen, OCMW-verenigingen, gewestgrensoverschrijdende intercommunales, belangenorganisaties en Europese Groeperingen voor Territoriale Samenwerking
- de **gemeente** (waar de zetel van het SWV is gevestigd): voor alle andere SWV's"

3.1.2 Opbouw databank

De databank zelf bestaat uit 15 kolommen die ingevuld dienen te worden over het SWV:

1. **Soort SWV**: het soort SWV dient ingevuld te worden aan de hand van een uitvalmenu, waarna bepaalde kolommen automatisch worden ingevuld, of waardoor bepaalde antwoordmogelijkheden in een kolom beperkt worden. Er kan ook gekozen worden voor de optie 'andere'. Volgens de handleiding (Agentschap Binnenlands Bestuur, 2016, pp. 5-6) worden de volgende soorten SWV standaard opgenomen in de databank:

Tabel 1 - Soorten samenwerkingsverbanden volgens de handleiding van de databank regioscreening

bekken	deelbekken	Lokaal opvanginitiatief asielzoekers	scholengemeenschap
bekkenbestuur	dienst opvanggezinnen	lokaal overlegplatform onderwijs	sociaal verhuurkantoor (SVK)
belangenorganisatie	dienst schuldbemiddeling	netwerk palliatieve zorg	sociale huisvestingsmaatschappij (SHM)
beschutte werkplaats	erkend regionaal samenwerkingsverband	OCMW-vereniging	sportregio
bibliotheekregio	Europese groepering voor territoriale samenwerking (EGTS)	onderwijszone	streektafel
bosgroep	forum lokaal werkgelegenheidsbeleid	opvoedingswinkel	werkwinkel
bovenlokaal overleg opvoedingsondersteuning	gewestgrensoverschrijdende intercommunales	politiezone	ziekenhuis
centrum voor algemeen welzijnswerk (CAW)	huis van het kind	psychosociaal hulpverleningsnetwerk	zorggebied
centrum voor basiseducatie	hulpverleningszone	regionaal economisch en sociaal overlegcomité (RESOC)	zorgregio
centrum voor geestelijke gezondheidszorg (CGGZ)	kredietmaatschappij	regionaal landschapspark	
centrum voor leerlingenbegeleiding (CLB)	lokaal gezondheidsoverleg (LOGO)	samenwerkingsinitiatief eerstelijnsgezondheidsoverleg	

2. **Categorie SWV**: gelijkaardige SWV worden ingedeeld in een aantal categorieën afhankelijk van wie het initiatief tot oprichting heeft genomen: lokaal, Vlaamse, Federaal en provinciaal. Daarnaast wordt er ook gesproken over belangenorganisaties (komen op voor de belangen van een bepaalde groep), grensoverschrijdend (SWV dat landsgrensoverschrijdend werkt) en gebiedsomschrijving (verdeling van Vlaamse gemeenten in groepen, volgens bepaalde criteria).
3. **Naam SWV**: de benaming van het SWV.
4. **id SWV**: elk SWV wordt geïdentificeerd aan de hand van een uniek identificatienummer, dat automatisch wordt toegekend door de databank.
5. **KBO-nummer**: het nummer uit de Kruispuntbank van Ondernemingen.

6. **Kernopdracht**: De kernopdracht dient beknopt de kerntaken van het SWV te omschrijven. Afhankelijk van het 'soort' SWV die ingevuld wordt, wordt er al een standaard opdracht ingevuld (deze kan echter wel nog aangepast worden). Indien bij soort 'andere' werd gekozen, dient de kernopdracht nog zelf ingevuld te worden.
7. **Juridische vorm**: aan de hand van een uitvalmenu kan de juridische vorm gekozen worden. De volgende vormen staan standaard in de databank:

Tabel 2 - Juridische vormen samenwerkingsverbanden volgens de handleiding van de databank regioscreening

andere	IGS projectvereniging
besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid (BVBA)	naamloze vennootschap (NV)
commanditaire vennootschap	OCMW-vereniging – hoofdstuk I
coöperatieve vennootschap	OCMW-vereniging – hoofdstuk II
feitelijke vereniging	OCMW-vereniging – hoofdstuk III
IGS dienstverlenende vereniging	stichting
IGS interlokale vereniging	vennootschap met sociaal oogmerk
IGS opdrachthoudende vereniging	vereniging zonder winstoogmerk (vzw)

8. **Decretale/wettelijke basis**: sommige SWV zijn opgericht in uitvoering van bepaalde wetgeving.
9. **Zetel SWV**: dit is een verplicht veld waar SWV moeten aangeven in welke gemeenten in Vlaanderen het SWV zijn zetel heeft.
10. **Startdatum**: de datum dat het SWV werd opgericht.
11. **Website**: het webadres van het SWV.
12. **Contact**: naam en voornaam van een contactpersoon van het SWV.
13. **Beleidsdomeinen**: het beleidsdomein waarbinnen het SWV actief is. 'Beleidsdomeinoverschrijdend' zou volgens de handleiding (Agentschap Binnenlands Bestuur, 2016, p. 11) geen optie meer mogen zijn. Indien een SWV op verschillende beleidsdomeinen actief zijn, moeten deze apart ingegeven worden. Voor de indeling van de beleidsdomeinen werd de indeling van de beleidsvelden, zoals gebruikt in de beleids- en beheerscyclus, gehanteerd (http://lokaalbestuur.vlaanderen.be/sites/default/files/public/thema/bbc/Boekhouding/Rekeningstelsels/Beleidsvelden_beschrijving_MB2012_20140206.pdf).
14. **Partners**: Hier dient er aangegeven te worden welke partners deelnemen aan het SWV. Dit gebeurt d.m.v. aanvinken waarbij verschillende partners aangeklikt kunnen worden (gemeente, OCMW, provincie, Vlaamse overheid, federale overheid, (semi-)private partner, intergemeentelijk samenwerkingsverband, andere, geen.
15. **Deelnemende gemeenten en hun vertegenwoordigers**: oplijsting van de gemeenten die deelnemen aan het SWV en op welke manier ze vertegenwoordigd worden (ambtelijk of politiek).

3.2 GEBRUIKTE METHODIEK

De methodiek die beschreven werd in het rapport 'studiewerk ter voorbereiding van een kaderdecreet lokale samenwerking' (Van Orshoven, et al., 2015) werd grotendeels gehanteerd bij deze mapping.

Een eerst vaststelling m.b.t. de databank is dat de kolommen niet altijd werden ingevuld, dit lijkt geen verplichting te zijn, behalve bij de 'zetel' van het SWV. Ook werden kolommen niet altijd consequent ingevuld. Zo wordt er bijvoorbeeld bij het SWV 'netwerk palliatieve zorg', bij de categorie, zowel Vlaams als gebiedsafbakening aangeduid. Om de kwantitatieve screening zo correct mogelijk uit te voeren en orde in deze chaos te scheppen, werden er een aantal stappen ondernomen.

1) Bij elk samenwerkingsverband in de databank kan het 'beleidsdomein' ingevuld worden door middel van de benaming of een cijfer: algemene financiering (1); algemeen bestuur (2); zich verplaatsen en mobiliteit (3); natuur en milieubeheer (4); veiligheidszorg (5); Ondernemen en werken (6); Wonen en Ruimtelijke ordening (7); cultuur en vrije tijd (8); leren en onderwijs (9); zorg en opvang (10); beleidsdomeinoverschrijdend (35). Bij 216 SWV was er geen beleidsdomein ingevuld. Op basis van de omschrijving van de kernopdracht die in de databank werd gegeven, hebben we het beleidsdomein kunnen invullen voor alle samenwerkingsverbanden.

2) Sinds X is 'beleidsdomeinoverschrijdend' geen optie meer in de databank, het aanpassen van deze informatie is echter de verantwoordelijkheid van de verschillende instanties (Agentschap Binnenlands Bestuur, 2016, pp. 6-7). Bij 133 samenwerkingsverbanden staat er echter wel nog beleidsdomeinoverschrijdend ingevuld. Aan de hand van de omschrijving van de kernopdracht en de indeling van de beleidsdomeinen werd er getracht dit beleidsdomein te specifiëren. Hierdoor werd het aantal samenwerkingsverbanden met het beleidsdomein 'beleidsdomeinoverschrijdend' beperkt tot 20.

3) Volgens de handleiding zou er in de databank de mogelijkheid moeten zijn om het 'soort' SWV (supra 3.1.2) aan de duiden of in te vullen. Deze kolom werd echter niet teruggevonden in de databank. Naar analogie van het rapport (Van Orshoven, et al., 2015) werd er vervolgens een kolom toegevoegd, namelijk 'soort samenwerkingsverband'. Er werd gewerkt met de soorten die opgenomen worden in de handleiding van de databank (Agentschap Binnenlands Bestuur, 2019, pp. 5-6), de mapping beperkt zich dus tot deze samenwerkingsverbanden. Zo konden 1389 SWV gekoppeld worden aan een bepaalde soort. Er dient echter opgemerkt te worden dat er in de databank nog andere samenwerkingsverbanden zijn opgenomen, die niet in de handleiding staan, het gaat hier onder andere om CLB's, sportregio's, crisisnetwerken en proeftuinen.

4) De volgende stap, de achterliggende regelgeving, werd overgenomen van het rapport Van Orshoven et al. (2015) en geüpdatet met eventueel nieuwe wetgeving. In hun zoektocht naar relevante wetgeving maakten ze primair gebruik van de Vlaamse codex. Op deze website worden wetteksten gebundeld en kan er makkelijk geschakeld worden tussen historische en actuele versies van regelgeving. Er wordt daarnaast ook bij elk decreet of uitvoeringsbesluit doorgelinkt naar andere, relevante wetgeving.

Daarnaast werd er ook gezocht op de websites van departementen en Vlaamse agentschappen. Voor federale wetgeving gebruikten ze de digitale versie van het Belgische staatsblad. Ze gebruikten tijdens de screening een gestandaardiseerde fiche waarin ze op een systematische en gestructureerde wijze verschillende aspecten en kenmerken van een type samenwerkingsverband konden vatten. Volgende zaken werden per type samenwerkingsverband verzameld:

- de naam van het type samenwerkingsverband;
- de wetgevende instantie die het samenwerkingsverband middels wetgeving opricht of stimuleert;
- algemene informatie en concrete doelstellingen van het SWV;
- de relevante wetgeving (klikbaar in de digitale versie van dit rapport);
- of het lokaal bestuur al dan niet een centrale rol wordt toegekend;
- wie de (mogelijke) initiatiefnemers zijn;
- wie de (mogelijke) partners zijn;
- of er voorwaarden worden opgelegd rond een maximaal of minimaal geografisch werkingsgebied;
- of de samenwerking verplicht is;
- of er gebruikgemaakt moet worden van een welbepaalde juridische vorm;
- hoe de subsidieregeling precies werkt.

Nadat de gegevens in de databank zoveel mogelijk waren aangevuld werd er overgegaan tot de kwantitatieve en kwalitatieve screening, beschreven in punt 3.3 en 3.4 (infra).

3.3 KWANTITATIEVE SCREENING

Voor de kwantitatieve screening van de databank werd het aantal SWV per beleidsdomein geteld. Onderstaande tabel 3 en grafiek 1 geeft de totalen per beleidsdomein weer en het totaal aantal over de beleidsdomeinen heen. Zowel het absolute als het relatieve (%) cijfer worden in de tabel opgenomen. De tabel is opgebouwd uit 5 kolommen:

- Kolom 1: geeft de verschillende beleidsdomeinen weer zoals deze zijn opgenomen in de databank
- Kolom 2: geeft het totaal aantal SWV weer per beleidsdomein
- Kolom 3: geeft het aantal SWV weer dat gekoppeld kan worden aan een soort SWV zoals deze opgenomen zijn in de handleiding
- Kolom 4: geeft weer hoeveel van de SWV uit kolom 3 een gebiedsafbakening zijn. Het aantal SWV die een gebiedsafbakening zijn, zitten dus ook al vervat in het aantal SWV die aan een soort gekoppeld kunnen worden.
- Kolom 5: geeft weer hoeveel SWV er niet gekoppeld kunnen worden aan een soort SWV

Tabel 3 –Kwantitatieve screening databank 'regioscreening' – Aantal samenwerkingsverbanden per beleidsdomein

Beleidsdomein databank regioscreening	Alle SWV		Gekoppeld aan 'soort' SWV		Gebiedsafbakening		Ander	
Aantal SWV	Absoluut	Relatief (%)	Absoluut	Relatief (%)	Absoluut	Relatief (%)	Absoluut	Relatief (%)
Zorg en opvang	689	31.7	517	75.1	231	33.5	172	24.9
Ondernemen en werken	393	18.1	335	85.2	104	26.5	58	14.6
Natuur en milieubeheer	246	11.3	154	62.6	104	42.3	92	37.4
Veiligheidszorg	197	9.1	155	78.7	0	0	42	21.3
Cultuur en vrije tijd	198	9.1	34	17.2	0	0	164	82.8
Leren en onderwijs	164	7.6	118	71.9	43	26.2	46	28
Wonen en ruimtelijke ordening	132	6	55	41.6	0	0	77	58.3
Algemeen bestuur	102	4.7	17	16.7	0	0	85	83.3
Zich verplaatsen en mobiliteit	24	1.1	1	4.2	0	0	23	95.8
Beleidsdomeinoverschrijden d	20	0.9	0	0	0	0	20	100
Algemene financiering	9	0.4	3	0.3	0	0	6	66.7
TOTAAL	2174	100	1389	63.9	482	22.2	785	36.1

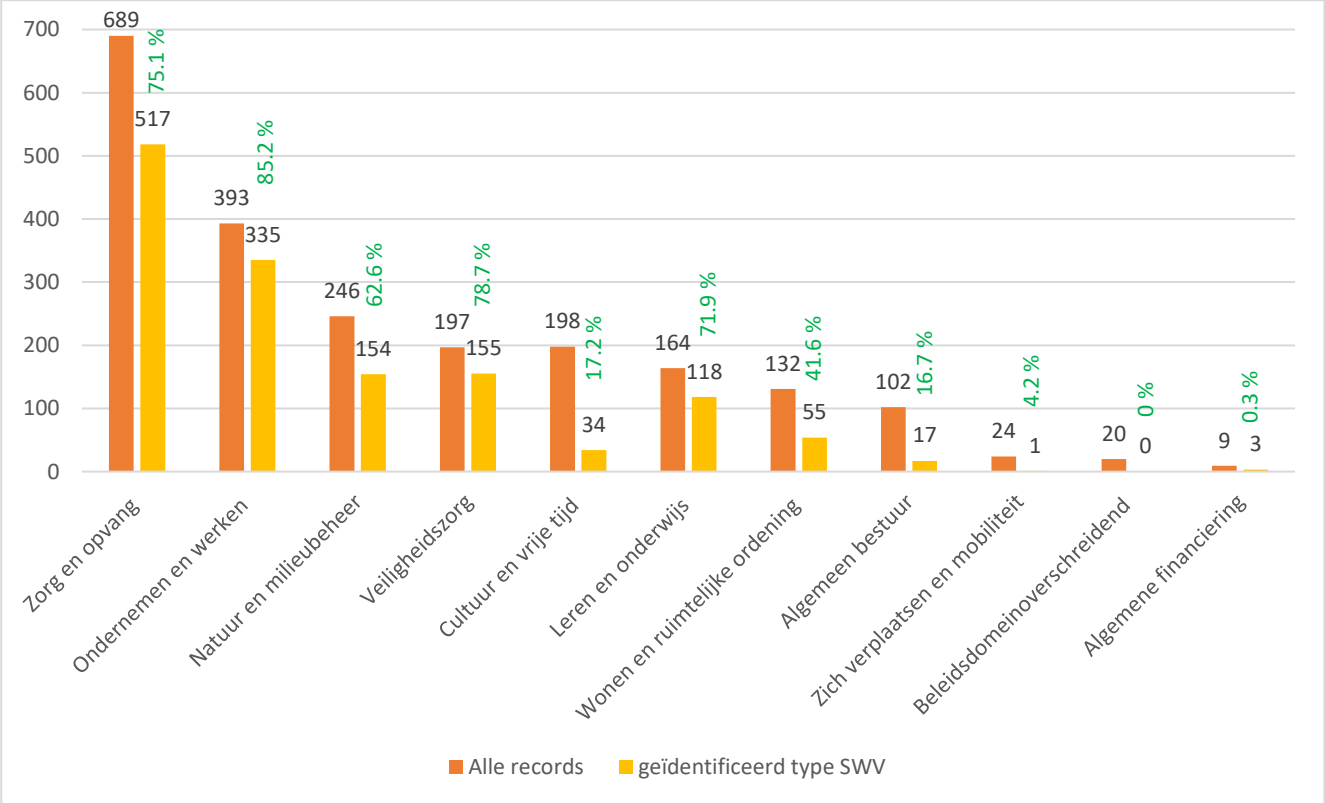

Grafiek 1 - Kwantitatieve screening databank 'regioscreening' – Aantal samenwerkingsverbanden per beleidsdomein

In totaal zijn er 2174 unieke samenwerkingsverbanden opgenomen in de databank. 1389 van deze samenwerkingsverbanden (63,9%) konden we koppelen aan een 'soort' samenwerkingsverband zoals deze zijn opgenomen in de handleiding (supra 3.1.2). Het beleidsdomein 'zorg en opvang' omvat het meeste samenwerkingsverbanden (689) en het beleidsdomein 'algemene financiering' het minste (9). 20 samenwerkingsverbanden werden gecategoriseerd onder 'beleidsdomeinoverschrijdend' en konden dus niet toegewezen worden aan een specifiek beleidsdomein. 482 van de totaal 2174 (22,2 %) samenwerkingsverbanden in de databank hebben betrekking op geografische gebiedsafbakeningen (bekken, deelbekken, onderwijszone, zorggebied, zorgregio), *"dit zijn geen samenwerkingsverbanden waar een concrete dienstverlening wordt uitgebouwd, maar waar de gemeenten van Vlaanderen werden opgedeeld in groepen".*[16] Gebiedsafbakeningen komen enkel voor in de beleidsdomeinen 'zorg en opvang', 'ondernemen en werken', 'natuur- en milieubeheer', en 'leren en onderwijs'. Aan elk SWV dat onder de categorie 'gebiedsafbakening' valt, kon een 'soort' toegewezen worden. Ook hier komt het grootste aantal (231) uit het beleidsdomein 'zorg en opvang'. De overige 785 samenwerkingsverbanden konden niet gekoppeld worden aan een 'soort' samenwerkingsverband zoals opgenomen in de handleiding.

In het kader van dit onderzoek werd er besloten om dieper in te gaan op die beleidsdomeinen die relevant zijn voor het lokaal sociaal beleid: zorg en opvang, ondernemen en werken, en wonen en ruimtelijke ordening. Voor deze drie beleidsdomeinen werd in tabel 4 de kwantitatieve analyse ook gemaakt per 'soort' samenwerkingsverband die onder deze beleidsdomeinen vallen.

Deze tabel is opgebouwd uit vijf kolommen:

- Kolom 1: geeft de verschillende beleidsdomeinen weer zoals deze zijn opgenomen in de databank
- Kolom 2: geeft de soorten SWV weer per beleidsdomein zoals deze zijn opgenomen in de handleiding
- Kolom 3: geeft weer hoeveel SWV er in de databank onder elke soort vallen
- Kolom 4: geeft weer hoeveel van de SWV uit kolom 3 een gebiedsafbakening zijn. Het aantal SWV die een gebiedsafbakening zijn, zitten dus ook al vervat in het aantal SWV die aan een soort gekoppeld kunnen worden.
- Kolom 5: geeft weer hoeveel SWV er momenteel effectief zouden bestaan. Deze informatie werd online opgezocht, de vindplaats wordt telkens weergegeven in een voetnoot. Voor verschillenden soorten SWV kon deze informatie niet gevonden worden, dit wordt weergegeven door een vraagteken.

[16] https://lokaalbestuur.vlaanderen.be/draaiboek-fusies/interne-zaken/igs-en-verzelfstandiging/het-algemene-overzicht-van-alle-participaties

Tabel 4 – Kwantitatieve screening – Aantal samenwerkingsverbanden per 'soort' voor de beleidsdomeinen zorg en opvang, ondernemen en werken, wonen en ruimtelijke ordening

Beleidsdomein	Soort samenwerkingsverband	Aantal databank		Gebiedsafbakening		Aantal effectief (2019)
		Absoluut	Relatief	Absoluut	Relatief	Absoluut
Zorg en opvang	Zorgregio: verschillende niveaus: - Regionale stad - Kleine stad - Subniveau 1 - Subniveau 2 - Ziekenhuisregio	216 14 61 21 111 9	41.7%	216	41.7%	332 14 60 107+BR 111+BR 38
	Sociale huisvestingsmaatschappij (SHM)	77	14.9%	/	/	91[17]
	Sociaal verhuurkantoor (SVK)	40	7.7%	/	/	48[18]
	Kredietmaatschappij	30	5.8%	/	/	29+4BR[19]
	Huis van het kind	23	4.5%	/	/	153[20]
	Psychosociaal hulpverleningsnetwerk (PSH)	16	3.1%	/	/	?
	Netwerk palliatieve zorg	15	2.9%	15	2.9%	15[21]
	Lokaal gezondheidsoverleg (LOGO)	14	2.7%	/	/	15[22]
	Meldpunt discriminatie (lokale contactpunten UNIA)	13	2.5%	/	/	13+BR[23]
	Algemeen Ziekenhuis	11	2.1%	/	/	61[24]

[17] https://www.vmsw.be/Home/Ik-ben-particulier/Huren-van-een-sociale-woning/Bij-wie-kunt-u-huren/Bij-een-sociale-huisvestingsmaatschappij
[18] http://www.huurpunt.be/SiteCollectionDocuments/Jaarverslag%20HUURpunt%202018.pdf
[19] https://www.sociaal-woonkrediet.be/nl/maatschappijen
[20] https://www.kindengezin.be/cijfers-en-rapporten/jaarverslag-2018/huizen-van-het-kind/
[21] http://www.palliatief.be/netwerken
[22] https://www.vlaamse-logos.be/
[23] https://www.unia.be/nl/contact-opnemen-met-unia/onze-lokale-contactpunten#Vlaanderen
[24] https://www.zorg-en-gezondheid.be/sites/default/files/external/p_v_i_im_020_e007_overzicht_algemene_ziekenhuizen_met_vermelding_van_uitbatingsplaatsen.pdf

	Samenwerkingsinitiatief Eerstelijnsgezondheidszorg (SEL)	11	2.1%	/	/	14+BR[25]
	Centrum algemeen welzijnswerk (CAW)	10	1.9%	/	/	10+BR[26]
	Dienst schuldbemiddeling	9	1.7%	/	/	?
	Drugpunt	8	1.5%	/	/	8[27]
	Opvoedingswinkel	8	1.5%	/	/	25[28]
	Bovenlokaal overleg opvoedingsondersteuning (Bopvoed)	5	1%	/	/	?
	Fonds ter reductie van de globale energiekost (FRGE)	3	0.6%	/	/	?
	Belangenorganisatie	3	0.6%	/	/	/
	Regionaal overleg Lokaal Opvanginitiatief Asielzoekers	2	0.4%	/	/	?
	Dienst Opvanggezinnen	2	0.4%	/	/	?
	Centrum Geestelijke Gezondheidszorg	1	0.2%			20[29]
TOTAAL		517	100%	231	44.6%	
Ondernemen en werken	Werkwinkel	105[30]	31.3%	/	/	66+3BR[31]
	Zorggebied	104	31%	104	31%	?
	Forum Lokaal Werkgelegenheidsbeleid (FLW)	47	14%	/	/	?
	Toerisme	35	10.5%	/	/	?
	Regionaal sociaal-economisch overlegcomité (RESOC)	17	5.1%	/	/	15[32]
	IGS sociale economie	5	1.5%	/	/	?
	Streektafel	5	1.5%	/	/	5
	Erkend Regionaal Samenwerkingsverband (ERSV)	5	1.5%	/	/	5
	Maatwerkbedrijven - Sociale werkplaats - Beschutte werkplaats	 5 3	 1.5% 0.9%	/	/	48[33] ? ?
	Landschapspark	2	0.6%	/	/	?
	Kringwinkel	1	0.3%	/	/	147[34]

[25] http://www.vlaamsesels.be/
[26] https://www.caw.be/over-het-caw/organisatie/
[27] http://www.drugpunt.be/
[28] https://www.kindengezin.be/cijfers-en-rapporten/cijfers/opvoeden/opvoedingswinkels/#Aantal-opvoedingswinkels
[29] https://www.zorg-en-gezondheid.be/sites/default/files/external/p_v_i_im_045_e101_overzicht_centra_geestelijke_gezondheidszorg_met_vermelding_van_uitbatingsplaatsen_en_antennes.pdf
[30] Sinds 2010 (tem. 2017) zouden er 56 werkwinkels gesloten zijn van de 133 in 2010 (http://docs.vlaamsparlement.be/pfile?id=1383524)
[31] http://docs.vlaamsparlement.be/pfile?id=1383524
[32] https://nl.wikipedia.org/wiki/Regionaal_Economisch_Sociaal_Overlegcomit%C3%A9#Samenstelling
[33] https://www.groepmaatwerk.be/maatwerkbedrijven/feiten-en-cijfers
[34] https://www.dekringwinkel.be/de-kringwinkel-in-cijfers

	Belangenorganisatie	1	0.3%	/	/	/
TOTAAL		335	100%	104	31%	
Wonen en ruimtelijke ordening	IGS woonbeleid	46	83.3%	/	/	48[35]
	Belangenorganisatie	4	7.4%	/	/	/
	Gewestgrensoverschrijdende intercommunale	3	5.6%	/	/	/
	IGS leegstandregister	2	3.7%			?
TOTAAL		55	100%	/	/	
TOTAAL		907	100%			

[35] https://www.wonenvlaanderen.be/lokaal-woonbeleid/hulpmiddel-subsidies-voor-intergemeentelijke-samenwerkingsprojecten-lokaal

Het beleidsdomein "zorg en opvang" bevat het meeste aantal soorten samenwerkingsverbanden (517). 44,6% hiervan valt echter onder de categorie 'gebiedsafbakening' en is louter een geografische indeling. Het gaat hier om de zorgregio's (216) en de netwerken palliatieve zorg (15). De sociale huisvestingsmaatschappijen en sociale verhuurkantoren maken samen de 2de grootse groep uit met in totaal 117 samenwerkingsverbanden. 3 organisaties hebben in de databank 'belangenorganisatie' ingegeven als soort samenwerkingsverband. Dit is een samenwerkingsverband dat opkomt voor de belangen van een bepaalde groep, maar de thema's waarbinnen deze samenwerkingsverbanden actief zijn, verschillen (bv.: integratie, huren, lokale economie). Het beleidsdomein 'ondernemen en werken' bevat 335 samenwerkingsverbanden. De grootste groep zijn de werkwinkels met 105 samenwerkingsverbanden, goed voor 1/3 van het totaal. De tweede grootste groep zijn de zorggebieden, ook weer louter gebiedsafbakeningen. De andere samenwerkingsverbanden zijn voornamelijk fora voor lokaal werkgelegenheidsbeleid, toeristische samenwerkingsverbanden of sociaal-economische overlegcomités. Het beleidsdomein 'wonen en ruimtelijke ordening' bevat van de drie beleidsdomeinen het minst aantal soorten samenwerkingsverbanden, 55 in totaal. Ruim 83% van deze samenwerkingsverbanden zijn intergemeentelijke samenwerkingen in het kader van het woonbeleid. 4 organisaties hebben zich onder de categorie 'belangenorganisatie' geplaatst, actief binnen thema's zoals riolering en ruimtelijke planning.

In de tabel werd in kolom 5 ook een vergelijking gemaakt met het huidig aantal samenwerkingsverbanden, om zo een zicht te krijgen op de realiteit. Uiteraard zullen deze cijfers verschillen met de cijfers uit de databank, aangezien deze dateren van 2013. Met deze vergelijking willen we dan ook aantonen dat de databank wellicht een vertekend beeld geeft van de realiteit. Een eerste nuance die dient gemaakt te worden bij deze vergelijking is dat het niet eenvoudig was om de 'effectieve' cijfers online terug te vinden. Het is dan ook niet zeker dat deze cijfers kloppen of up-to-date zijn. Bij het beleidsdomein 'zorg en opvang' is het verschil tussen het aantal SWV in de databank en de online cijfers vooral opvallend bij het aantal zorgregio's (216 vs. 33), voornamelijk wat betreft subniveau 1, en de huizen van het kind (23 vs. 153). Bij het beleidsdomein 'ondernemen en werken' is deze bevinding vooral van toepassing op de kringwinkels (1 vs. 147). Opvallend binnen dit beleidsdomein is het aantal werkwinkels, in de databank zouden er meer werkwinkels opgenomen zijn dan dat er effectief zouden bestaan volgens de cijfers die online gevonden werden. Binnen het beleidsdomein 'wonen en ruimtelijke ordening' werden er geen opvallende verschillen waargenomen.

3.4 KWALITATIEVE BESPREKING PER BELEIDSDOMEIN

In de kwalitatieve bespreking gaan we per soort samenwerkingsverband kort in op wat het precies inhoudt en wat de implicaties zijn voor de lokale besturen die deelnemen aan het samenwerkingsverband. De volgende SWV worden niet besproken omdat ze te ver af liggen van het lokaal sociaal beleid: belangenorganisaties, toerisme, en landschapspark. In bijlage 4 wordt, in de mate dat er informatie beschikbaar was, een gedetailleerde bespreking opgenomen van de soorten samenwerkingsverbanden.

3.4.1 Zorg en opvang

3.4.1.1 Zorgregio's

Het Vlaamse gewest is ingedeeld in verschillende zorgregio's die gestructureerd zijn op verschillende niveau's: [36]

- kleine stad (60)
- regionale stad (14 regio's): groepering kleinere steden
- ziekenhuisregio's (38 regio's)
- subniveau 1 (107 gebieden + Brussels Hoofdstedelijk Gewest)
- subniveau 2 (111 + Brussels Hoofdstedelijk Gewest).

In onderstaande tabel 5 wordt de indeling in de verschillende niveaus weergegeven voor Turnhout.

Tabel 5 – Indeling zorgregio's Turnhout

Regionale stad	Kleine stad	Subniveau 2	Subniveau 1	Ziekenhuisregio
Kasterlee	X			X
Lille	X			X
Merksplas	X			X
Oud-Turnhout	X			X
Ravels	X	X	X	X
Retie	X			X
Arendonk	X			X
Beerse	X			X
Baarle-Hertog	X	X	X	X
Turnhout	X	X	X	X
Vosselaar	X			X
Vorselaar				
Grobbendonk				
Herenthout				
Herselt				
Hoogstraten				X
Hulshout				

[36] https://overheid.vlaanderen.be/informatie-vlaanderen/nieuws/zorgregio%E2%80%99s-toestand-1/12/2008-%E2%80%93-correctie-5/02/2019-is-nu-beschikbaar/ De indeling bestaat uit meerdere niveau's met een hiërarchische structuur die gebaseerd is op natuurlijke invloedssferen. De niveau's zijn het regionaalstedelijk, het kleinstedelijk, subniveau 1 en subniveau 2 waarbij het regionaalstedelijk en het kleinstedelijk primeren. Subniveau 1 en subniveau 2 zijn een onderverdeling van het kleinstedelijk niveau in kleinere eenheden op basis van het aantal inwoners en/of de oppervlakte..

Meerhout				
Mol				
Olen				
Rijkevorsel				X
Herentals				
Westerlo				
Geel				
Dessel				
Balen				
Laakdal				

In het kader van dit onderzoek rond lokaal sociaal beleid, wordt er enkel dieper ingegaan op het niveau "regionale stad", omdat dit niveau overeenstemt met afbakening van de regionale zorgzones in het kader van de hervorming van de eerstelijnsgezondheidszorg.[37] Om dit te kaderen wordt er eerst toelichting gegeven bij de eerstelijnsgezondheidszorg.

Het eerstelijnsdecreet omschrijft de eerstelijnszorg als volgt:

> De zorg en ondersteuning die zich richt op personen die behoefte hebben aan laagdrempelige, breed toegankelijke, ambulante en generalistische zorg en ondersteuning voor gezondheids- of welzijnsgerelateerde problemen, zowel van fysieke, psychologische als sociale aard, die wordt aangeboden door eerstelijnszorgaanbieders, al dan niet na verwijzing door een andere zorgaanbieder.[38]

Om zorgaanbieders te ondersteunen in het aanbieden van deze zorg zullen er drie vereenvoudigde structuren opgericht worden op 3 niveaus. Figuur 1 geeft deze weer:

[37] Bijlage bij het zorgregiodecreet (http://www.ejustice.just.fgov.be/cgi_loi/loi_a.pl?N=&=&sql=(text+contains+(%27%27))&rech=1&language=nl&tri=dd+AS+RANK&numero=1&table_name=wet&cn=2019020102&caller=image_a1&fromtab=wet&la=N&pdf_page=38&pdf_file=http://www.ejustice.just.fgov.be/mopdf/2019/02/21_1.pdf) / https://www.expoo.be/sites/default/files/atoms/files/Conceptnota%20-%20Zorg-%20en%20ondersteuning%20op%20maat%20van%20alle%20gezinnen%20-%20Nieuw%20werkingskader%20voor%20de%20diensten%20voor%20gezinszorg.pdf

[38] Art. 2 2° Ontwerp van decreet van 1 februari 2019 betreffende de organisatie van de eerstelijnszorg, de regionale zorgplatformen en de ondersteuning van de eerstelijnszorgaanbieders

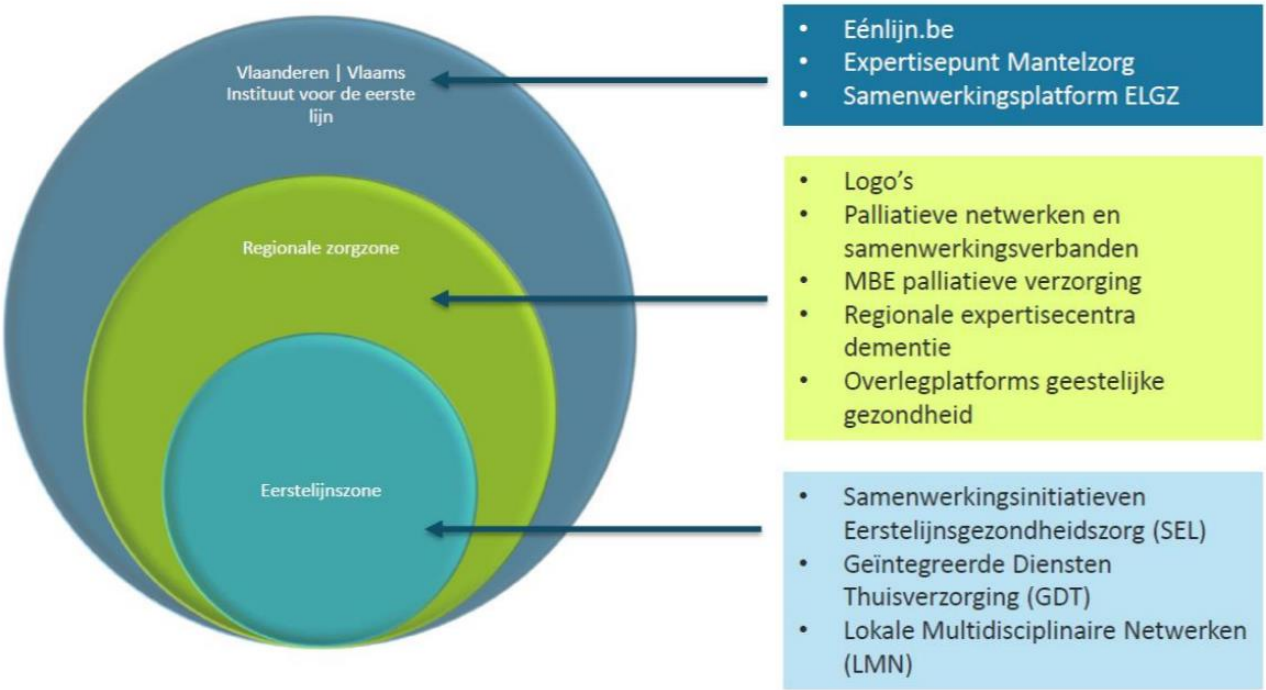

Figuur 1 – Situering eerstelijnszones en regionale zorgzones

Een aantal reeds bestaande structuren die actief zijn binnen zorg en opvang zullen dus opgenomen worden in deze nieuwe structuren. Zoals de figuur weergeeft is de eerstelijnszone het laagste niveau en het Vlaamse het hoogste niveau. Elk niveau heeft een andere finaliteit:

- Binnen de eerstelijnszones ligt de nadruk op de praktijkondersteuning en de intersectorale samenwerking tussen lokale besturen, welzijn en gezondheid.
- De regionale zorgzones is de plaats waar de generalistische zorg en de gespecialiseerde zorg elkaar treffen om samen te bekijken hoe het zorgaanbod in de regio zich optimaal kan ontwikkelen uitgaande van de gedocumenteerde noden van de populatie. Op dit niveau wordt expertise gebundeld op vlak van dementie, geestelijke gezondheid, palliatie en preventie. En er wordt gestreefd naar een zo groot mogelijke afstemming met de op te richten ziekenhuisnetwerken in de regio.
- Op het Vlaams niveau komt er een Vlaams Instituut voor de Eerste Lijn dat data, methodieken en expertise ter beschikking stelt van de eerstelijnszones en de regionale zorgzones.[39]

[39] https://www.zorganderstv.be/nieuws/startschot-voor-hervorming-eerstelijnszorg-vlaanderen / https://www.zorg-en-gezondheid.be/sites/default/files/atoms/files/CELZ%20beleidstekst%20hervorming%20eerstelijnszorg.pdf

Tegen het jaareinde (2019) zullen de meeste eerstelijnszones klaar staan om een effectieve werking op te starten in 2020.[40] In België zijn er 60 eerstelijnszones goedgekeurd. Figuur 2 geeft deze weer.

Figuur 2 – Geografische indeling eerstelijnszones[41]

De partners in deze eerstelijnszones maken momenteel werk van een voorlopige zorgraad: "Een zorgraad is een rechtspersoon die binnen zijn werkgebied (eerstelijnszone) werkt aan de organisatie van de eerstelijnszorg en de ondersteuning van de eerstelijnszorgaanbieders."[42] Volgens het Vlaamse Regeerakkoord[43] van 2019 worden de lokale zorgraden vanaf 1 juli 2020 formeel erkend en kunnen ze aan de slag gaan met de uitoefening van hun opdrachten. Een zorgraad voert de volgende opdrachten uit:

1. de organisatie en het aanbod van kwaliteitsvolle zorg en ondersteuning afstemmen op de zorg- en ondersteuningsvragen
2. een lokaal sociaal beleid als vermeld in artikel 3, 4°, het decreet van 9 februari 2018 betreffende het lokaal sociaal beleid, ondersteunen
3. beroepsgroepspecifieke verenigingen ondersteunen
4. eerstelijnszorgaanbieders ondersteunen
5. meewerken aan de uitvoering van Vlaamse gezondheidsdoelstellingen

Daarnaast keurde de Vlaamse regering op 29 maart 2019 de afbakening van 14 regionale zorgzones goed. Voor de vorming van de regionale zorgzones werden de werkgebieden van de verschillende Vlaamse

[40] https://www.zorg-en-gezondheid.be/sites/default/files/atoms/files/VR%202019%202903%20MED.%200126BIS%20Regionale%20zorgzones%20-%201%20Mededeling.pdf
[41] http://www.selgoal.be/hervormingen-eerstelijnszorg/eerstelijnszones/
[42] Art. 9 Ontwerp van decreet van 1 februari 2019 betreffende de organisatie van de eerstelijnszorg, de regionale zorgplatformen en de ondersteuning van de eerstelijnszorgaanbieders
[43] Vlaams Parlement, Regeringsverklaring van de Vlaamse Regering, ingediend op 2 oktober 2019, p. 112.

zorgactoren (Lokaal Gezondheidsoverleg, Geestelijke gezondheidsnetwerken (volwassenen), Expertisecentra Dementie, Palliatieve Netwerken) op elkaar hebben gelegd om tot de meest passende indeling te komen. De reeds afgebakende eerstelijnszones vormden de basis voor de indeling van de regionale zorgzones, die dus uit meerdere eerstelijnszones bestaat. De regionale zorgzones worden weergegeven in figuur 3.

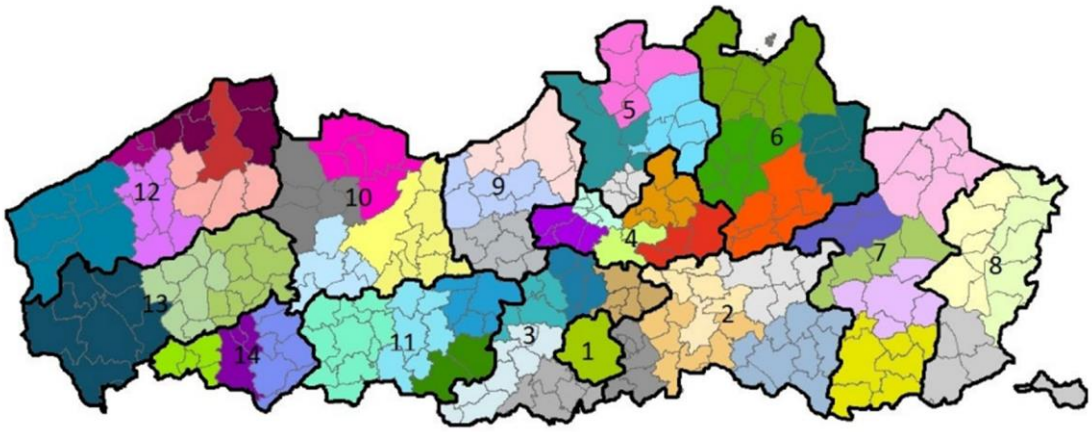

Figuur 3 - Geografische indeling regionale zorgzones[44]

De beheersstructuur of governance van deze regionale zorgzones wordt waargenomen door een regionaal zorgplatform. Dit platform voert de volgende opdrachten uit:

1. het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin adviseren over de afstemming van het aanbod aan zorg en ondersteuning op de behoeften van de bevolking binnen zijn werkgebied;
2. de zorg en ondersteuning op elkaar afstemmen, zodat de zorgcontinuïteit voor de persoon met een zorg- en ondersteuningsvraag kan gegarandeerd worden;
3. problemen, drempels of knelpunten behandelen die niet door de zorgraden binnen hun werkgebied opgelost kunnen worden.[45]

De volgende organisaties zijn minstens lid van een regionaal zorgplatform:

1. de Logo's, vermeld in artikel 2, 19°, van het decreet van 21 november 2003 betreffende het preventieve gezondheidsbeleid (infra 3.4.1.8);
2. de palliatieve netwerken (infra 3.4.1.7) en samenwerkingsverbanden voor palliatieve zorg;
3. de erkende regionale expertisecentra dementie;
4. de geestelijke gezondheidsnetwerken;

[44] https://www.zorg-en-gezondheid.be/sites/default/files/atoms/files/VR%202019%202903%20MED.%200126BIS%20Regionale%20zorgzones%20-%201%20Mededeling.pdf

[45] Art. 16 Ontwerp van decreet van 1 februari 2019 betreffende de organisatie van de eerstelijnszorg, de regionale zorgplatformen en de ondersteuning van de eerstelijnszorgaanbieders

5. de **zorgraden** binnen het werkgebied van het regionaal zorgplatform (supra dit punt);
6. de verenigingen van personen met een zorg- en ondersteuningsvraag en van erkende verenigingen van mantelzorgers en gebruikers.

In het Vlaamse Regeerakkoord van 2019 wordt gesteld dat er tegen 1 juli 2021 een Besluit van de Vlaamse regering moet zijn dat de afbakening van de regionale zorgzones definitief vastlegt en de samenstelling, werking, en inhoudelijke taakstellingen van de regionale zorgplatformen regelt. De reeds bestaande structuren, Lokaal Gezondheidsoverleg, Geestelijke gezondheidsnetwerken (volwassenen), Expertisecentra Dementie, Palliatieve Netwerken, zullen opgenomen worden in dit nieuw werkingsgebied en dienen zich tegen 1 januari 2022 in de structuur van de regionale zorgplatformen in te schakelen.[46] Bovendien zullen de regionale zorgzones verder uitgebouwd worden conform het eerstelijnsdecreet.[47]

Implicaties lokaal bestuur: Het Vlaamse Regeerakkoord van 2019 zal de aanwezigheid van de lokale besturen in de zorgraden (die deel uit zullen maken van de regionale zorgplatformen) versterken, om op deze manier voldoende democratische controle te voorzien.[48]

3.4.1.2 Sociale huisvestingsmaatschappij (SHM)

De kerntaak van lokale besturen is in principe niet meer de bouw, verhuur of verkoop van sociale woningen of kavels, omdat andere woonactoren hierrond meer knowhow en ervaring hebben opgebouwd. Wel is het zo dat gemeenten vaak de geschikte randvoorwaarden scheppen, zodat het voor deze andere woonactoren aantrekkelijker is om het aanbod aan betaalbare woningen in de gemeente te vergroten. De gemeente neemt hier in principe een regisseurrol aan, die wel als de corebusiness van de gemeente kan aanschouwd worden. Andere woonactoren zijn onder andere sociale huisvestingsmaatschappijen (dit punt) en sociale verhuurkantoren (infra 3.4.1.3).[49]

Sociale huisvestingsmaatschappijen zijn autonome vennootschappen die verantwoordelijk zijn voor het behoorlijk uitvoeren van de taken die hen zijn opgedragen[50]. Het zijn de bevoorrechte partners bij de realisatie van een voldoende groot sociaal woningaanbod. Binnen hun werkingsgebied voeren ze volgende opdrachten uit:

1. de woonvoorwaarden van de woonbehoeftige gezinnen en alleenstaanden verbeteren, inzonderheid van de meest behoeftige gezinnen en alleenstaanden, door te zorgen voor een voldoende aanbod van sociale huurwoningen of sociale koopwoningen, eventueel met inbegrip van gemeenschappelijke voorzieningen, met aandacht voor hun integratie in de lokale woonstructuur;
2. bijdragen tot de herwaardering van het woningbestand, door ongeschikte woningen of ongeschikte gebouwen te renoveren, te verbeteren en aan te passen of ze zo nodig te slopen en te vervangen;

[46] Vlaams Parlement, Regeringsverklaring van de Vlaamse Regering, ingediend op 2 oktober 2019, p. 112.
[47] Vlaams Parlement, Regeringsverklaring van de Vlaamse Regering, ingediend op 2 oktober 2019, p. 113.
[48] Vlaams Parlement, Regeringsverklaring van de Vlaamse Regering, ingediend op 2 oktober 2019, p. 112.
[49] https://www.vvsg.be/kennisitem/vvsg/betaalbaar-wonen
[50] Art. 40 decreet 15 juli 1997 Vlaamse wooncode, *BS* 19 augustus 1997.

3. gronden en panden verwerven voor de realisatie van sociale woonprojecten en de terbeschikkingstelling van sociale kavels.[51]

Een gedeelte van de sociale huurwoningen moet aangepast zijn aan de behoeften van grote gezinnen, bejaarden en personen met een handicap.

Implicaties lokaal bestuur: lokale besturen doen in principe zelf niet meer aan de bouw, verhuur of verkoop van sociale woningen of kavels. We vervult ze een soort van regisseursrol. De gemeenten dient te zorgen voor een maximale afstemming tussen de sociale woonorganisaties (de Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen, een sociale huisvestingsmaatschappij, het Vlaams Woningfonds, een sociaal verhuurkantoor of een huurdersbond), het OCMW en haarzelf in het belang van de bewoners. De gemeenten dient in dit verband er op toe te zien dat er voldoende overleg is tussen de sociale woonorganisaties zelf. Bovendien kan de gemeente de sociale woonorganisaties, het OCMW en de lokale welzijnsorganisaties samenroepen voor overleg. De sociale woonorganisaties zijn verplicht om hier op in te gaan.[52]

3.4.1.3 Sociaal verhuurkantoor (SVK)

De sociale verhuurkantoren hebben als taak privé-huurwoningen in te schakelen voor de huisvesting van woonbehoeftige gezinnen en alleenstaanden. In het bijzonder huren ze met dat doel woningen op de private huurwoningmarkt om ze aan de woonbehoeftige gezinnen en alleenstaanden onder te verhuren en ontwikkelen ze initiatieven op het vlak van de woonbegeleiding om hun huurders in de praktijk vertrouwd te maken met hun rechten en plichten als huurder.[53]

Een sociaal verhuurkantoor heeft de volgende opdrachten:

1. op de private huurwoningmarkt woningen of kamers huren of in erfpacht nemen met het oog op het verhuren van kwaliteitsvolle woningen of kamers aan woonbehoeftige gezinnen en alleenstaanden tegen een redelijke huurprijs en met aandacht voor het bieden van woonzekerheid; het uitvoeren van de basisbegeleidingstaken, vermeld in artikel 29bis van het Kaderbesluit Sociale Huur en de huurders begeleiden om hen vertrouwd te maken met hun rechten en plichten als huurder;
2. in functie van het verruimen van het woningaanbod toegankelijk zijn voor de kandidaat-verhuurders en voor de verhuurders en hen begeleiden en ondersteunen met het oog op het verzekeren van de woningkwaliteit, overeenkomstig de normen, vermeld in artikel 3;
3. met de lokale besturen en woon- en welzijnsactoren overleggen en samenwerken en, als dat wenselijk is, zelf het initiatief nemen om lokale samenwerkingsverbanden op te zetten.

[51] Art. 41 §1 decreet 15 juli 1997 Vlaamse wooncode, *BS* 19 augustus 1997.
[52] Art. 28 decreet 15 juli 1997 Vlaamse wooncode, *BS* 19 augustus 1997
[53] Art. 56 decreet 15 juli 1997 Vlaamse wooncode, *BS* 19 augustus 1997.

Het sociaal verhuurkantoor kan ter ondersteuning van de uitvoering van zijn opdrachten, bijkomende taken opnemen. De minister kan hiervoor nadere regels bepalen.[54]

Implicaties lokaal bestuur: zie sociale huisvestingsmaatschappijen (supra 3.4.1.2)

3.4.1.4 Kredietmaatschappij

In Vlaanderen bestaan er verschillende mogelijkheden om een goedkope of sociale lening af te sluiten voor de aankoop, de renovatie of verbouwing van een woning of appartement. Kredietmaatschappijen zijn hier één van. Zij kennen sociale leningen toe voor het kopen, bouwen of renoveren van een bescheiden woning, en dit tegen minder strikte voorwaarden dan de Vlaamse woonlening. De Vlaamse regering erkent momenteel 17 kredietmaatschappijen.[55]

Implicaties lokaal bestuur: geen informatie gevonden

3.4.1.5 Huis van het Kind

Een Huis van het Kind is een lokaal samenwerkingsverband tussen actoren op het vlak van preventieve gezinsondersteuning[56]. Volgens artikel 7 van het decreet[57] kan elk lokaal bestuur en elke lokale actor initiatief nemen tot het organiseren van een Huis van het Kind. Elk initiatief verloopt dan ook in samenwerking met dat lokaal bestuur.

De preventieve gezinsondersteuning heeft tot doel het welbevinden van aanstaande ouders en gezinnen met kinderen en jongeren te bevorderen door hen te ondersteunen op het gebied van welzijn en gezondheid, zodat voor ieder kind en jongere maximale gezondheids- en welzijnswinsten gerealiseerd worden. De preventieve gezinsondersteuning doet dit minstens door:

1. aanstaande ouders, gezinnen, hun kinderen en jongeren gepast te ondersteunen op het vlak van gezondheid, de ontwikkeling en de opvoeding van hun opgroeiende kinderen en jongeren;
2. de sociale, informele netwerken rondom gezinnen en hun kinderen en jongeren te bevorderen en te ondersteunen;
3. risico's, problemen inzake gezondheid, ontwikkeling, opvoeding en onderwijs bij kinderen vroegtijdig op te sporen, op te volgen en/of te verwijzen;
4. infectieziekten bij kinderen te voorkomen, onder meer door toediening van vaccinaties;
5. te werken aan de versterking van kwetsbare aanstaande ouders en gezinnen met kinderen en jongeren in het kader van de bestrijding van kinderarmoede;

[54] Art. 2 Besluit Vlaamse regering 20 juli 2012 houdende bepalingen van de erkennings- en subsidievoorwaarden van sociale verhuurkantoren, *BS* 7 september 2012
[55] https://www.vlaanderen.be/sociale-lening-bij-een-erkende-kredietmaatschappij
[56] Art. 7 decreet 29 november 2013 houdende de organisatie van preventieve gezinsondersteuning, *BS* 29 januari 2014
[57] Art. 7 decreet 29 november 2013 houdende de organisatie van preventieve gezinsondersteuning, *BS* 29 januari 2014

6. door middel van sensibilisering en het promoten van ondersteunende maatregelen ten aanzien van aanstaande ouders en gezinnen met kinderen en jongeren bij te dragen aan het creëren van een gezinsvriendelijk klimaat in de gehele samenleving.

Implicaties lokaal bestuur: elk lokaal bestuur en elke lokale actor kan initiatief nemen tot het organiseren van een Huis van het Kind. Elk initiatief verloopt dan ook in samenwerking met dat lokaal bestuur.

3.4.1.6 Psychosociaal hulpverleningsnetwerk (PSH)

Het PSH is samengesteld uit medewerkers van verschillende diensten op lokaal niveau en staat in voor het opstarten van de psychosociale hulpverlening bij noodsituaties. Op deze netwerkverbanden, opgericht om op een gecoördineerde wijze psychosociale bijstand te verlenen bij rampen, is geen specifieke regelgeving van toepassing. De provincies – met de provinciegouverneur als coördinator bij rampenbestrijding – nemen wel een rol op bij de totstandkoming van dit type netwerk.[58]

Implicaties lokaal bestuur: initiatiefnemer: Onmiddellijk na een noodsituatie ligt de prioriteit bij het snel organiseren van een opvang van getroffenen en verwanten in een onthaalcentrum. Hiervoor wordt beroep gedaan op het psychosociaal hulpverleningsnetwerk (PSH) van de gemeente. Deze groep is samengesteld uit medewerkers van verschillende diensten op lokaal niveau en zal instaan voor het opstarten van de psychosociale hulpverlening in onthaalcentra.

3.4.1.7 Netwerk palliatieve zorg

Een palliatief netwerk is een overkoepelend samenwerkingsverband tussen vertegenwoordigers van eerstelijnshulpverleners, organisaties, instellingen, verenigingen en diensten dat erkend wordt door de Vlaamse overheid en dat gericht is op het ondersteunen van palliatieve zorg. Lokale besturen moeten er niet formeel in vertegenwoordigd zijn. De voorwaarden die aan het werkingsgebied gesteld worden, zijn gebaseerd op inwonersaantallen en niet op de zorgregio-indeling.[59] De geografische indeling wordt weergegeven in figuur 4.[60]

Het palliatief netwerk heeft de volgende opdrachten:

1. De zorg- en hulpverlening rond een patiënt zo efficiënt mogelijk coördineren.
2. Raad geven aan hulp- en zorgverleners, intervisie, ondersteuning en begeleiding van palliatieve patiënten en hun nabestaanden te bieden, in samenspraak met hun vertrouwde zorg- en hulpverleners.
3. Het netwerk dient, rekening houdend met het aanwezige vormingsaanbod, overleg te plegen omtrent de organisatie van vorming voor zorg- en hulpverleners, vrijwilligers en andere betrokkenen.

---

[58] https://www.health.belgium.be/nl/gezondheid/organisatie-van-de-gezondheidszorg/dringende-hulpverlening/psychosociale-hulpverlening
[59] Art. 1 Besluit van de Vlaamse Regering van 3 mei 1995 houdende de erkenning en subsidiëring van palliatieve netwerken, *BS* 18 augustus 1995
[60] http://www.palliatief.be/netwerk_overzicht

4. Het netwerk zal een registratiesysteem uitwerken waarin zowel de acties ten aanzien van zorg- en hulpverleners, als de acties ten aanzien van de patiënten en hun naastbestaanden en ten aanzien van de bevolking in het algemeen worden opgenomen.
5. Het netwerk zal de eigen werking evalueren en optimaliseren op basis van een behoeftenraming en overeenkomstig de richtlijnen daartoe door de minister verstrekt.[61]

Implicaties lokaal bestuur: geen centrale rol, aangezien lokale besturen niet formeel vertegenwoordigd moeten zijn.

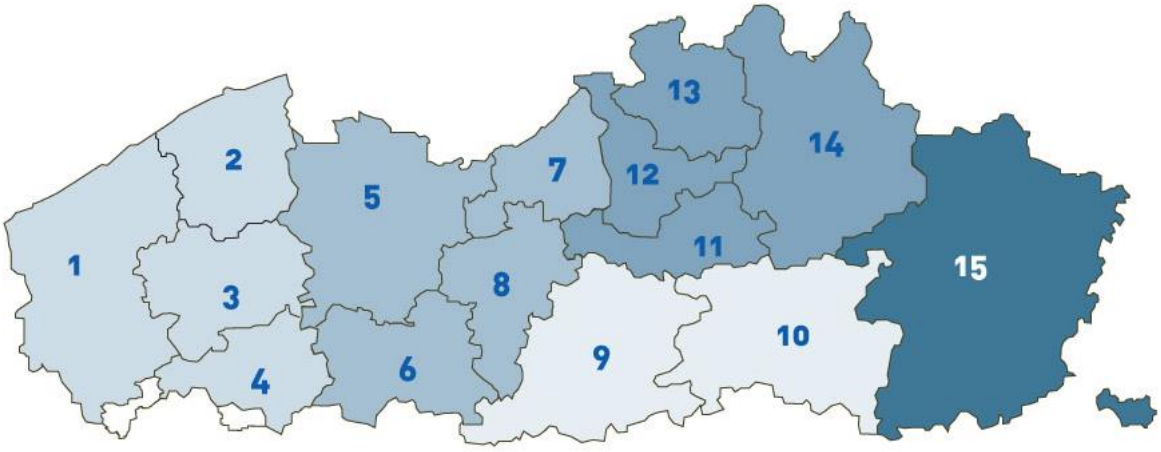

Figuur 4 – Geografische indeling palliatieve netwerken

3.4.1.8 Lokaal gezondheidsoverleg (LOGO)

Een logo is een door de Vlaamse regering erkend samenwerkingsverband voor loco-regionaal gezondheidsoverleg en -organisatie binnen een geografisch aaneengesloten gebied.[62] Deze indeling wordt weergegeven in figuur 5.[63]

De Vlaamse regering belast de Logo's met opdrachten inzake het preventieve gezondheidsbeleid.[64] De belangrijkste opdracht van de Logo's is het bundelen en coördineren van de lokale krachten om de Vlaamse gezondheidsdoelstellingen waar te maken.[65]

LOGO staat in voor:

1. het lokaal implementeren van gezondheidsprojecten en

[61] Hoofdstuk IV Besluit van de Vlaamse Regering van 3 mei 1995 houdende de erkenning en subsidiëring van palliatieve netwerken, *BS* 18 augustus 1995
[62] Art. 2 Decreet van 21 november 2003 betreffende het preventieve gezondheidsbeleid, *BS* 3 februari 2004
[63] https://www.gezondleven.be/over-gezond-leven/wat-doet-gezond-leven/vlaamse-logos
[64] Art. 28 Decreet van 21 november 2003 betreffende het preventieve gezondheidsbeleid, *BS* 3 februari 2004
[65] Art. 30 Decreet van 21 november 2003 betreffende het preventieve gezondheidsbeleid, *BS* 3 februari 2004

2. het ontwikkelen van een integraal gezondheidsbeleid in bedrijven, scholen, gemeenten of andere settings.[66]

Implicaties lokaal bestuur: lokale besturen spelen niet zozeer een centrale rol in het LOGO zelf, maar ze kunnen wel beroep doen op het LOGO voor het voeren van een lokaal preventiebeleid op het gebied van gezondheid. Ze kunnen terecht bij het LOGO voor methodieken, materialen, coaching en advies.[67]

Figuur 5 – Geografische indeling LOGO's

3.4.1.9 Meldpunt discriminatie

Meldpunten discriminatie zijn gelijkebehandelingsbureaus als vermeld in artikel 42 en 43 van het decreet van 10 juli 2008[68]. De bewuste artikelen in dit decreet zijn buiten werking gesteld op 6/7/2014. Meldpunten zijn zowel centraal als lokaal georganiseerd.[69]

Het gelijkebehandelingsbureau heeft als opdrachten:

1. het ontwikkelen van preventieve acties;
2. de lokale overheden en maatschappelijke sectoren te stimuleren om een beleid te voeren dat gericht is op het voorkomen en bestrijden van discriminatie;

[66] https://www.gezondleven.be/over-gezond-leven/wat-doet-gezond-leven/vlaamse-logos
[67] https://www.departementwvg.be/lokaal-preventief-gezondheidsbeleid
[68] Art. 1 decreet 10 juli 2008 houdende een kader voor het Vlaamse gelijkekansen- en gelijkebehandelingsbeleid, *BS* 23 september 2008
[69] Art. 40 9° decreet 10 juli 2008 houdende een kader voor het Vlaamse gelijkekansen- en gelijkebehandelingsbeleid, *BS* 23 september 2008

3. het verlenen van bijstand aan de slachtoffers van discriminatie bij de niet-gerechtelijke afwikkeling van hun meldingen over discriminatie;
4. het onderhandelen of het organiseren van een onderhandeling met het oog op het stopzetten van het discriminerende gedrag en op een niet-gerechtelijke afwikkeling van meldingen over discriminatie;
5. het organiseren van een bemiddeling met het oog op het stopzetten van het discriminerende gedrag en op een niet-gerechtelijke afwikkeling van meldingen over discriminatie;
6. het uitbouwen van een netwerk van diensten en organisaties met het oog op samenwerking en doorverwijzing bij de behandeling van meldingen over discriminatie;
7. het rapporteren aan de Vlaamse Regering en de betrokken gemeenten over de meldingen van discriminatie.

Op 12 juni 2013 sloten de Vlaamse Regering, de federale overheid en de andere deelstaten het 'samenwerkingsakkoord tot oprichting van het interfederaal Centrum voor gelijke kansen en bestrijding van discriminatie en racisme onder de vorm van een gemeenschappelijke instelling zoals bedoeld in artikel 92bis van de bijzondere wet van 8 augustus 1980'. Dit samenwerkingsakkoord stipuleert in artikel 6, §1, dat het nieuwe interfederaal Centrum, naast een centraal meldpunt, ook "lokale meldpunten" dient te organiseren waar een melding kan worden gedaan, in samenwerking met de gewesten, de gemeenschappen, provincies en gemeenten. Deze lokale meldpunten dienen voldoende geografisch verspreid te zijn om de laagdrempelige toegang voor de burger te waarborgen. Deze bepaling impliceerde – wat de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest betreft – een 'inkanteling' van de Meldpunten Discriminatie bedoeld in de oude artikelen 42 en 43 van het decreet van 10 juli 2008, in de nieuwe structuur van het interfederaal Centrum "Unia".[70] Volgens de website van Unia ligt hun hoofdzetel in Brussel en telt Vlaanderen daarnaast nog 13 lokale contactpunten.[71]

Implicaties lokale besturen: onder andere gemeenten dienen lokale meldpunten te organiseren.

3.4.1.10 Ziekenhuis

Met het oog op de toepassing van deze gecoördineerde wet worden als ziekenhuizen beschouwd, de instellingen voor gezondheidszorg waarin op ieder ogenblik geëigende medisch-specialistische Onderzoeken en/of behandelingen in het domein van de geneeskunde, de heelkunde en eventueel de verloskunde in pluridisciplinair verband kunnen verstrekt worden, binnen het nodige en aangepaste medisch, medisch-technisch, verpleegkundig, paramedisch en logistiek kader, aan patiënten die er worden opgenomen en kunnen verblijven, omdat hun gezondheidstoestand dit geheel van zorgen vereist om op een zo kort mogelijke tijd de ziekte te bestrijden of te verlichten, de gezondheidstoestand te herstellen of te verbeteren of de letsels te stabiliseren.[72]

---

[70] https://www.vlaanderen.be/nbwa-news-message-document/document/09013557801e09ce
[71] https://www.unia.be/nl/contact-opnemen-met-unia/onze-lokale-contactpunten#Vlaanderen
[72] Art. 1 gecoördineerde wet van 10 juli 2008 op de ziekenhuizen en andere verzorgingsinrichtingen, *BS* 7 november 2008.

De Vlaamse gemeenschap is bevoegd voor de planning, de erkenning, de subsidiëring van infrastructuur en het toezicht op ziekenhuizen. Voor de planning en de erkenning baseert de Vlaamse overheid zich op normen die door de federale overheid zijn bepaald. Planningsnormen leggen het maximum aantal diensten vast en criteria voor het toewijzen van die diensten. Erkenningsnormen bepalen de criteria waaraan een ziekenhuis moet voldoen om erkend te worden, zoals aard en inhoud van de zorg, en de vereiste infrastructuur.[73]

Het Vlaamse Regeerakkoord zet verder in op de hervorming van het ziekenhuislandschap in netwerken. Binnen de regionale zorgzones (supra 3.4.1.1) wordt er ook gezorgd voor een verdere afstemming met de eerstelijn en de netwerken GGZ.[74]

Implicaties lokaal bestuur: vestigingsplaats van algemene ziekenhuizen

3.4.1.11 Samenwerkingsinitiatief Eerstelijnsgezondheidszorg (SEL)

Een samenwerkingsinitiatief eerstelijnsgezondheidszorg, afgekort SEL is een door de Vlaamse regering erkend samenwerkingsverband van vertegenwoordigers van zorgaanbieders en eventueel van vertegenwoordigers van mantelzorgers en gebruikers en/of vrijwilligers, dat gericht is op het optimaliseren van de zorg binnen een bepaald geografisch afgebakend werkgebied.[75] SEL heeft als doel de kwaliteit van de zorg rond de individuele patiënt binnen zijn regio te optimaliseren. Het SEL doet dit door de samenwerking tussen de zorgaanbieders in de eerste lijn (en met de andere lijnen) te stimuleren, door te coördineren en af te stemmen. De geografische indeling is weergegeven in figuur 6.[76] De werking van de SEL's zijn beperkt in tijd, aangezien ze zullen opgaan in de eerstelijnszones (supra 3.4.1.1).[77]

Implicaties lokaal bestuur: Lokale besturen spelen geen centrale rol, maar één van de opdrachten van een SEL is om lokale besturen te adviseren bij de opmaak van het onderdeel 'eerste lijn' van hun lokaal sociaal beleidsplan.[78]

---

[73] https://www.zorg-en-gezondheid.be/beleid-over-ziekenhuizen
[74] Vlaams Parlement, Regeringsverklaring van de Vlaamse Regering, ingediend op 2 oktober 2019, p. 115.
[75] Art. 2 decreet van 3 maart 2004 betreffende de eerstelijnsgezondheidszorg en de samenwerking tussen zorgaanbieders, *BS* 20 april 2004
[76] http://www.vlaamsesels.be/
[77] https://www.zorg-en-gezondheid.be/sites/default/files/atoms/files/VR%202019%202903%20MED.%200126BIS%20Regionale%20zorgzones%20-%201%20Mededeling.pdf
[78] Art. 4 12° besluit van 19 december 2008 van de Vlaamse regering betreffende de samenwerkingsinitiatieven eerstelijnsgezondheidszorg, *BS* 31 maart 2009

Figuur 6 – Geografische indeling SEL's

3.4.1.12 Centrum algemeen welzijnswerk (CAW)

De Centra voor Algemeen Welzijnswerk zijn een voorbeeld van gedecentraliseerde Vlaamse beleidsuitvoering in een (semi-)private context. Hoewel de lokale besturen niet formeel betrokken zijn in deze organisaties, hebben we er toch voor gekozen om ze op te nemen in deze screeningsoefening. De doelstellingen en materie waarmee de CAW's bezig zijn, kennen immers heel wat overlap met die van de OCMW's, waardoor ze de facto veel zullen moeten afstemmen en samenwerken. Zo kunnen OCMW's en CAW's in samenwerkingsverband aan schuldbemiddeling doen. De werkingsgebieden van de CAW's zijn afgestemd op de zorgregio-indeling. Ze zijn decretaal verplicht om de juridisch vorm van de vereniging zonder winstoogmerk aan te nemen. De geografische indeling is weergegeven in figuur 7.[79]

Een centrum voor algemeen welzijnswerk heeft de opdracht om vanuit een eenheid van beheer en beleid een gediversifieerde en verantwoorde hulp- en dienstverlening te organiseren die gericht is op het detecteren, voorkomen, verminderen, signaleren en oplossen van alle factoren die de welzijnskansen van personen, gezinnen of bevolkingsgroepen bedreigen of verminderen. De centra voor algemeen welzijnswerk hebben drie kerntaken: algemene preventie, onthaal en psychosociale begeleiding.[80]

Implicaties lokaal bestuur: afstemming en samenwerking tussen CAW's en OCMW's

[79] http://www.som.be/site/home/sectoraal/66/algemeenwelzijnswerk.htm
[80] Art. 7 §1 decreet 8 mei 2009 betreffende het algemeen welzijnswerk (DAW), *BS* 8 juli 2009

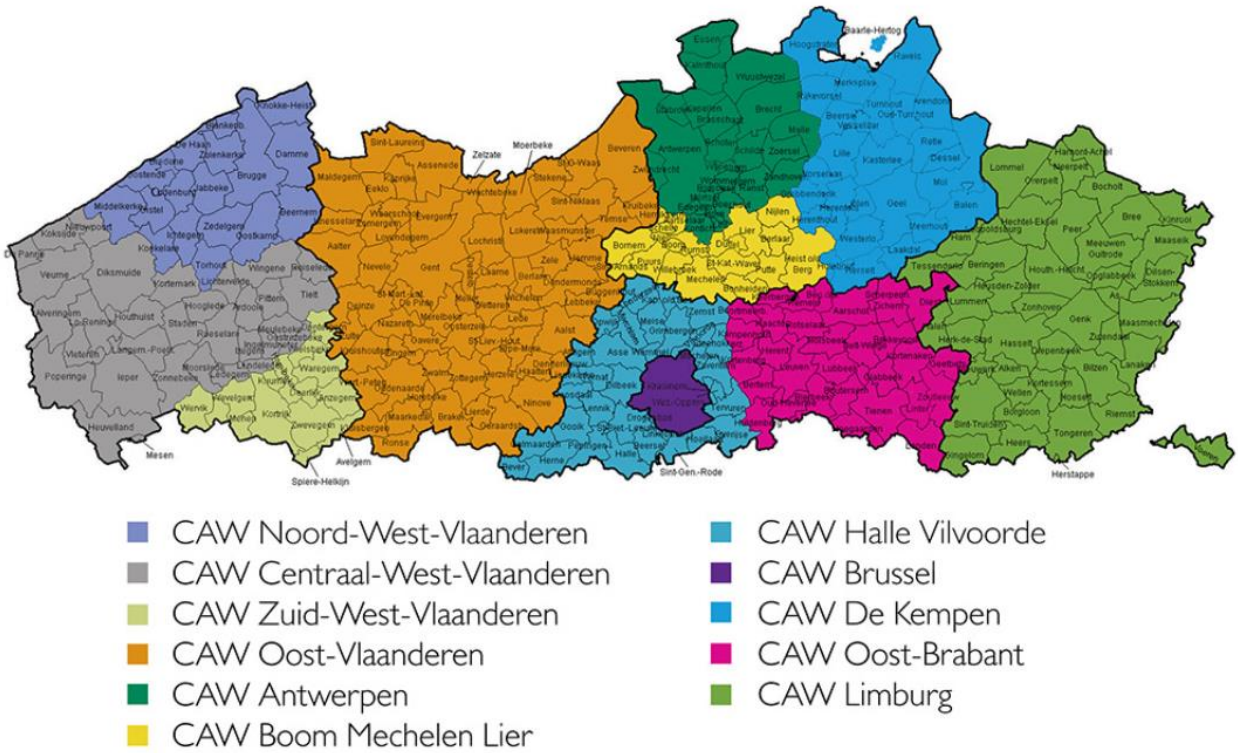

Figuur 7 – Geografische indeling CAW's

3.4.1.13 <u>Dienst schuldbemiddeling</u>

Een OCMW of een CAW komt in aanmerking om erkend te worden als een instelling voor schuldbemiddeling (art. 6 decreet).[81] Het is ook mogelijk om een samenwerkingsverband tussen erkende instellingen voor schuldbemiddeling op te richten (art. 1 BVR).82

De missie van zo een samenwerkingsverband is om structureel schuldenlast te voorkomen en terug te dringen via preventie-initiatieven en via kwaliteitsvolle en integrale budget- en schuldhulpverlening.

Implicaties lokaal bestuur: het OCMW moet deel uitmaken van het samenwerkingsverband indien het in aanmerking wil komen voor subsidiëring.

[81] Art. 6 decreet van 24 juli 1996 houdende regeling tot erkenning en subsidiëring van de instellingen voor schuldbemiddeling, *BS* 24 juli 1996
[82] Art. 1 besluit van de Vlaamse regering van 25 maart 1997 tot uitvoering van het decreet van 24 juli 1996 houdende regeling tot erkenning en subsidiëring van de instellingen voor schuldbemiddeling en tot subsidiëring van een Vlaams Centrum Schuldenlast, *BS* 30 mei 1997

3.4.1.14 Drugpunt[83]

Drugpunten zijn intergemeentelijke drugpreventiediensten gesitueerd in Oost-Vlaanderen, die problemen door druggebruik willen voorkomen. De Drugpunten werken lokaal en op maat, maar hanteren wel eenzelfde strategie en principe. Drugpunten hebben twee kerntaken:

1. Informatie, advies en begeleiding: bij het drugpunt kan men terecht met alle vragen rond drugs en druggebruik, ook wanneer het nog niet problematisch is (vroegpreventie). Hierbij wordt er gezocht naar de beste begeleiding.
2. Preventie: er zijn verschillende vormen van preventie die worden gehanteerd, zoals vorming, een lezing, preventielessen op school, en communicatiecampagnes. Deze zijn steeds op maat van de doelgroep.

Implicaties lokaal bestuur: gemeenten zijn initiatienemer in het oprichten van deze samenwerkingsverbanden.

3.4.1.15 Opvoedingswinkel

Ouders kunnen anoniem bij een opvoedingswinkel terecht voor gratis opvoedingsinformatie en –raad. Opvoedingswinkels informeren, bieden een luisterend oor en adviseren. Ze organiseren ook regelmatig initiatieven zoals informatie- en vormingsavonden, oudergroepen en oefenscholen.[84]

Het decreet van 13 juli 2007 houdende de organisatie van opvoedingsondersteuning en haar uitvoeringsbesluiten werden opgeheven door het decreet van 29 november 2013 houdende de organisatie van preventieve gezinsondersteuning. Concreet wil dit zeggen dat lokale coördinatoren opvoedingsondersteuning en de opvoedingswinkels, inclusief hun subsidiëringsmodaliteiten, niet langer een decretale basis hebben. Voor de opvoedingswinkels werd er een overgangsmaatregel voorzien in het nieuwe decreet. Sinds 2014 zijn de bestaande opvoedingswinkels ingebed in de Huizen van het Kind (supra 3.4.1.5).[85]

Implicaties lokaal bestuur: initiatiefnemer/actor: De opvoedingswinkel gaat uit van een lokaal en regionaal samenwerkingsverband met alle partners in opvoedingsondersteuning. Door de samenwerking met partners aan te gaan, tracht de opvoedingswinkel een groot aanbod aan lokale en regionale initiatieven voor opvoedingsondersteuning te verzamelen in één 'winkel'. De opvoedingswinkel acht deze samenwerking ook van belang om het handelen in kader van nieuwe beleidsbeslissingen (o.a. Huizen van het kind) op elkaar af te stemmen[86]

[83] http://www.drugpunt.be/
[84] https://www.vlaanderen.be/ondersteuning-via-opvoedingswinkels
[85] https://www.kindengezin.be/cijfers-en-rapporten/cijfers/opvoeden/opvoedingswinkels/
[86] https://www.opvoedingswinkelnoordlimburg.be/visie/

3.4.1.16 Bovenlokaal overleg opvoedingsondersteuning (Bopvoed)

Bopvoed is een overlegplatform waar lokale coördinatoren en vertegenwoordigers van welzijnsorganisaties het aanbod betreffende preventieve gezinsondersteuning maximaal op elkaar afstemmen. Het forum wordt eveneens gebruikt voor informatiedoorstroming, beleidsadvisering en bovenlokale samenwerking.[87]

Implicaties lokaal bestuur: partner.

3.4.1.17 Fonds ter reductie van de globale energiekost (FRGE)

Het FRGE is een federaal fonds, opgericht als een NV van publiek recht en een dochtermaatschappij van de Federale Participatie- en investeringsmaatschappij. Het doel van het FRGE is als volgt omschreven:

> Tussenbeide te komen in de financiering van structurele maatregelen om reducties van de globale energiekost in particuliere woningen te bevorderen voor de doelgroep van de meest behoeftigen en het verstrekken van goedkope leningen voor structurele maatregelen om reducties van de globale energiekost in woningen bezet door privé-personen en dienstig als hoofdverblijfplaats te bevorderen (SERV & Minaraad, 2010, p. 3).

Implicaties lokaal bestuur: via lokale entiteiten die aangeduid worden door de betrokken steden of gemeenten, voorziet het fonds in o.a. de (pre) financiering voor energiebesparende maatregelen bij woningen.[88]

3.4.1.18 Regionaal overleg Lokaal Opvanginitiatief Asielzoekers

In België zijn er diverse opvangmogelijkheden voor asielzoekers. Het Federaal Agentschap voor de opvang van asielzoekers (Fedasil) staat, naast NGO's, in voor deze opvang. Naast het beheer van haar eigen federale grootschalige opvangcentra, heeft Fedasil ook overeenkomsten met partners die voornamelijk individuele opvang organiseren, namelijk Vluchtelingenwerk en de Lokale Opvanginitiatieven van OCMW's (LOI) maken hier deel van uit. Met een lokaal opvanginitiatief (LOI) wordt bedoeld : een individuele opvangstructuur (soms collectief) die beheerd wordt door een OCMW en waar asielzoekers materiële hulp krijgen zolang hun asielprocedure loopt[89]. Asielzoekers wonen hier in individuele woningen of in opvangplaatsen met gemeenschappelijke faciliteiten (Huizen, appartementen of studio's) (Adam, De Jonghe, & Vandycke, 2013, p. 6; Vluchtenlingenwerk Vlaanderen, p. 33).

Implicatie lokaal bestuur: OCMW's zijn beheerder van de lokale opvanginitiatieven.

---

[87] http://www.rwowaasland.be/samenwerking/opvoedingsondersteuning/
[88] https://emis.vito.be/nl/artikel/fonds-ter-reductie-van-de-globale-energiekost-frge
[89] https://www.avcb-vsgb.be/nl/subsidies.html?sub_id=727

3.4.1.19 Dienst Opvanggezinnen

De dienst opvanggezinnen staat in voor de opvang van zuigelingen, peuters, kinderen, van nul tot twaalf jaar in een opvanggezin dat de vertrouwde familiale sfeer zo dicht mogelijk benadert.

Volgens wettelijke bepalingen dient 20% van de opgevangen kinderen (op jaarbasis) kinderen te zijn uit gezinnen die tot de volgende groepen behoren:

- opvang nodig voor de werksituatie en alleenstaand zijn
- opvang nodig voor de werksituatie en een laag inkomen hebben
- opvang nodig voor de werksituatie en een pleegkind hebben
- alleenstaand zijn en een laag inkomen hebben
- alleenstaand zijn en een pleegkind hebben
- een laag inkomen hebben en een pleegkind hebben
- opvang nodig voor de werksituatie en problemen hebben met de gezondheid of zorg nodig hebben
- opvang nodig voor de werksituatie en een laag opleidingsniveau hebben
- alleenstaand zijn en problemen hebben met de gezondheid of zorg nodig hebben
- een laag inkomen en laag opleidingsniveau hebben
- problemen hebben met de gezondheid of zorg nodig hebben en een laag opleidingsniveau hebben

Implicaties lokaal bestuur: de dienst opvanggezinnen is vaak een initiatief van het OCMW

3.4.1.20 Centrum Geestelijke Gezondheidszorg (CGG)

Een centrum voor geestelijke gezondheidszorg is een erkende verzorgingsvoorziening die op multidisciplinaire wijze ambulante geestelijke gezondheidszorg verleent in een extramuraal kader aan personen wiens geestelijke gezondheid verstoord is.[90]

"Een centrum voor geestelijke gezondheidszorg (CGG) biedt medisch-psychiatrische en psychotherapeutische hulpverlening aan mensen met ernstige psychische problemen. Elk CGG heeft een aparte werking voor kinderen en jongeren, volwassenen, en ouderen. Een CGG is georganiseerd in meerdere teams op verschillende vestigingsplaatsen. Elk team bestaat uit 1 of meerdere psychiaters, psychologen en maatschappelijk werkers. De hulpverlening in een CGG gebeurt tijdens consultaties. Er is geen opname of verblijf.

Daarnaast kan een CGG ook:

1. specifieke vormen van zorg aanbieden (bv. alcohol-, drugs- en suïcidepreventie, forensische hulpverlening, verslavingszorg, hulpverlening aan personen met een handicap en bijkomende psychische problemen ...);

[90] Art. 2 decreet van 18 mei 1999 betreffende de geestelijke gezondheidszorg

2. samen met andere partners meewerken aan projecten, gericht op specifieke doelgroepen of thema's (bv. psychiatrische zorg in de thuissituatie, vroegdetectie van psychiatrische stoornissen, Buddywerking Vlaanderen, projecten rond familiaal geweld of kindermishandeling, projecten rond de invoering van een eerstelijnspsychologische functie, alternatieve gerechtelijke maatregelen, arbeidszorg …) ondersteuning en consulten bieden aan andere organisaties in de zorg en hulpverlening zoals voorzieningen Bijzondere Jeugdzorg, gevangenissen, woonzorgcentra/rust- en verzorgingstehuizen, CAW …
3. Er zijn 20 centra voor geestelijke gezondheidszorg in Vlaanderen en Brussel. Alle centra worden door Zorg en Gezondheid erkend."[91]

Het Vlaams Regeerakkoord stelt echter dat de versnippering van de geestelijke gezondheidszorg nog steeds een realiteit is, waarbinnen ook verder gestroomlijnd dient te worden. De hervorming van de eerstelijnszorg maakt het mogelijk om een kwalitatieve geestelijke gezondheidszorg aan te bieden die toegankelijk, proactief, betaalbaar, en nabij is. De Vlaamse regering zal hiervoor optimaal afstemmen met de federale overheid die op het vlak van geestelijke gezondheidszorg nog een belangrijke bevoegdheid heeft.[92]

Implicaties lokaal bestuur: de rol van de lokale besturen in dit samenwerkingsverband is niet zo duidelijk, maar gezien de opdrachten van het CGG en de projecten waarin zij meewerken is een samenwerking met of doorverwijzing vanuit het OCMW niet onmogelijk.

3.4.2 Ondernemen en werken

3.4.2.1 Werkwinkel

Ook de VDAB-werkwinkels kunnen beschouwd worden als top-down geïnitieerde en opgelegde initiatieven. Hoewel de regelgeving de indruk geeft dat de werkwinkels vormgegeven zijn volgens een netwerkarchitectuur, blijkt uit steunpuntonderzoek dat de interacties en het gedrag van de hoofdrolspelers zoals de VDAB toch eerder wijzen op een hiërarchische en marktsturing (Temmerman, De Rynck, & Voets, 2013). Deze vaststelling nuanceert meteen ook de betrokkenheid van de lokale besturen binnen deze samenwerkingsvormen.

Een werkwinkel is een vlot bereikbaar en toegankelijk fysisch loket dat wordt ingericht door de VDAB in samenspraak met een stad of gemeente en tot taak heeft, enerzijds, het verzorgen van de geïntegreerde dienstverlening en, anderzijds, het verschaffen aan alle rechtsonderhorigen van de basisinformatie inzake dienstenwerkgelegenheid[93] (art 2, 6° D-VDAB).

[91] https://www.zorg-en-gezondheid.be/centra-voor-geestelijke-gezondheidszorg
[92] Vlaams Parlement, Regeringsverklaring van de Vlaamse Regering, ingediend op 2 oktober 2019, p. 113-114.
[93] Art. 2 6° decreet van 7 mei 2004 tot oprichting van het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap "Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding", *BS* 7 juni 2004

Implicaties lokaal bestuur: een werkwinkel wordt opgericht door de VDAB in samenspraak met de steden en gemeenten.

3.4.2.2 Zorggebied

Zorggebieden, zoals gehanteerd door de VDAB, zijn louter geografische afbakeningen waar de inplanting van de VDAB-werkwinkels op gebaseerd zijn. De geografische indeling wordt weergegeven in figuur 8 (Van Orshoven, et al., 2015, p. 74)

Het opzet van een werkwinkel is om zo laagdrempelig mogelijk te zijn, dicht bij de burger. Daarnaast dient een werkwinkel wel een minimaal aan doelpubliek te bereiken om een efficiënte en permanente dienstverlening te kunnen garanderen. Daarom werd ervoor geopteerd om elke werkwinkel te laten opereren binnen een ruimtelijk afgebakende zone of zorggebied. Een werkwinkel bedient dan enkel werkzoekende die woonachtig zijn binnen dat grondgebied, wat betreft de trajectbegeleiding. Wat betreft de inschrijvingsplaats is de werkzoekende vrij om te kiezen.[94]

Figuur 8 - Geografische indeling zorggebieden

Implicaties lokaal bestuur: Aangezien de zorggebieden louter gebiedsafbakeningen zijn, is de rol van de lokale besturen hier niet van toepassing.

[94] https://www.werk.be/sites/default/files/rapporten/viona_05_rpt_procesevaluatievandewerkwinkels_deelrapport2_0.pdf

3.4.2.3 Forum Lokaal Werkgelegenheidsbeleid

Een forum lokaal werkgelegenheidsbeleid is een overleg en adviesorgaan en verstrekt adviezen aan de partijen (VDAB en steden/gemeenten) die een samenwerkingsovereenkomst afsluiten.[95] Het forum heeft de volgende doelstellingen:

- Het verhogen van de kansen van alle werkzoekende op duurzame tewerkstelling
- Het versterken van de integratie van de werking van en samenwerking tussen de diverse lokale actoren
- Het uittekenen en uitbouwen van een lokaal werkgelegenheidsbeleid, binnen de lokale realiteit, mogelijkheden en kans
- Het zoeken naar mogelijkheden op verschillende beleidsdomeinen om het lokaal werkgelegenheidsbeleid te versterken
- Het aanbieden van een optimale dienstverlening aan de doelgroep.[96]

Implicaties lokaal bestuur: Partner, gemeente en OCMW maken deel uit van het forum.

3.4.2.4 Regionaal Sociaal-economisch overlegcomité (RESOC)

Binnen elk RESOC vindt het overleg tussen de sociale partners, de gemeentebesturen en het provinciebestuur inzake de sociaal-economische streekontwikkeling plaats.[97]

Op verzoek van de Vlaamse regering of van de Minister kan een RESOC, al dan niet in samenwerking met één of meerdere andere RESOC's, beleidsvoorbereidende adviezen inzake de sociaal-economische streekontwikkeling in de regio of, naargelang het geval, in meerdere regio's samen, uitbrengen.[98] Een RESOC kan, hetzij op verzoek, hetzij op eigen initiatief, de gemeenten en de provincie van de regio adviseren inzake materies die een invloed kunnen uitoefenen op de sociaal-economische ontwikkeling van de regio.[99]

Binnen elk RESOC vindt het overleg tussen de overheden en instellingen die binnen hun werkgebied bevoegd zijn inzake de sociaal-economische streekontwikkeling plaats. Wanneer het overleg dat binnen het RESOC resulteert in een in consensus en unanimiteit geformuleerd voorstel, engageren alle stemgerechtigde leden zich tot de uitvoering van wat unaniem werd afgesproken. Deze consensus bindt de stemgerechtigde leden voor hun respectieve organisatie of bestuur, tenzij afspraken gemaakt werden inzake getrapte vertegenwoordiging, waarbij het betreffende bestuur meerdere besturen kan binden.[100]

---

[95] Art. 20 §5 decreet van 7 mei 2004 tot oprichting van het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap "Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding", *BS* 7 juni 2004
[96] https://www.antwerpen.be/nl/info/54ec3b4bb0a8a7a0768b4747/forum-lokale-werkgelegenheid
[97] Art. 19 decreet van 7 mei 2004 betreffende het statuut, de werking, de taken en de bevoegdheden van de erkende regionale samenwerkingsverbanden, de sociaal-economische raden van de regio en de regionale sociaal-economische overlegcomités, *BS* 25 augustus 2004
[98] Art. 20 decreet van 7 mei 2004 betreffende het statuut, de werking, de taken en de bevoegdheden van de erkende regionale samenwerkingsverbanden, de sociaal-economische raden van de regio en de regionale sociaal-economische overlegcomités, *BS* 25 augustus 2004
[99] Art. 23 decreet van 7 mei 2004 betreffende het statuut, de werking, de taken en de bevoegdheden van de erkende regionale samenwerkingsverbanden, de sociaal-economische raden van de regio en de regionale sociaal-economische overlegcomités, *BS* 25 augustus 2004
[100] Art. 21 decreet van 7 mei 2004 betreffende het statuut, de werking, de taken en de bevoegdheden van de erkende regionale samenwerkingsverbanden, de sociaal-economische raden van de regio en de regionale sociaal-economische overlegcomités, *BS* 25 augustus 2004

Als resultaat van het overleg stelt elke RESOC een streekpact inzake sociaal-economische streekontwikkeling van de Regio vast.[101]

Implicaties lokaal bestuur: partners binnen het RESOC in het kader van overleg inzake sociaal-economische streekontwikkeling.

3.4.2.5 IGS sociale economie

De gemeenten vervullen een regierol op het vlak van de lokale sociale economie. Binnen de perken van het jaarlijks goedgekeurde begrotingskrediet kan de Vlaamse Regering de gemeenten ondersteunen bij de uitoefening van die regierol.[102] Onder de regierol op het vlak van de lokale sociale economie, met inbegrip van de regierol lokale diensteneconomie, wordt verstaan:

1. de ontwikkeling van een gedragen beleidsvisie op de sociale economie, te verwoorden binnen de reguliere meerjarenplanning op te maken door de gemeenten;
2. de samenwerking met en tussen de sociale economie faciliteren en stimuleren vanuit het lokale beleid.[103]

Implicaties lokaal bestuur: regisseur.

3.4.2.6 Streektafel

"Limburg is het enige gebied in Vlaanderen waar de RESOC-bijeenkomsten provinciaal georganiseerd worden. Dit biedt tal van voordelen, maar het betekent ook dat de inbreng van alle lokale besturen niet altijd even makkelijk verloopt. Om hun betrokkenheid te bevorderen en te vergemakkelijken, opteerde RESOC Limburg om streektafels in de 5 Limburgse streken te organiseren: Noord-Limburg, West-Limburg, Midden-Limburg, Maasland en Haspengouw" (Statistiek Vlaanderen, 2018, p. 3). De geografische indeling wordt weergeven in figuur 9 (Statistiek Vlaanderen, 2018, p. 67).

[101] Art. 22 decreet van 7 mei 2004 betreffende het statuut, de werking, de taken en de bevoegdheden van de erkende regionale samenwerkingsverbanden, de sociaal-economische raden van de regio en de regionale sociaal-economische overlegcomités, *BS* 25 augustus 2004
[102] Besluit van de Vlaamse Regering van 26 oktober 2012 tot bepaling van de regierol van gemeenten op het vlak van de lokale sociale economie, vermeld in artikel 15 van het decreet van 17 februari 2012 betreffende de ondersteuning van het ondernemerschap op het vlak van de sociale economie en de stimulering van het maatschappelijk verantwoord ondernemen, *BS* 27 november 2012
[103] Art. 15 decreet van 17 februari 2012 betreffende de ondersteuning van het ondernemerschap op het vlak van de sociale economie en de stimulering van het maatschappelijk verantwoord ondernemen, *BS* 26 maart 2012

Figuur 9 – Geografische indeling streektafels

Implicaties lokaal bestuur: de streektafels omvatten een beperkter aantal gemeenten, die samenzitten rond streekgebonden problemen.

3.4.2.7 Erkend Regionaal Samenwerkingsverband (ERSV)

ERSV's zijn door de Vlaamse Regering erkende vzw's die één of meer SERR's (Sociaal Economische Raden van de Regio) en RESOC's in hun werkingsgebied inrichten en ondersteunen.[104] Twee of meerdere gemeenten moeten deel uitmaken van dit regionaal samenwerkingsverband.[105] ERSV's richten zich voornamelijk tot volgende taken en opdrachten:

1. administratieve, personele en logistieke ondersteuning van de SERR's en RESOC's uit het werkingsgebied
2. verrichten van studiewerk voor de SERR's en RESOC's uit het werkingsgebied
3. inzamelen, verwerken en bestuderen van sociaal-economische gegevens binnen het werkingsgebied
4. uitwisselen van gegevens en de samenwerking op andere vlakken met andere ERSV's en met één of meerdere bestuursniveaus;
5. organiseren van het overleg tussen de overheden en instellingen die bevoegd zijn inzake de sociaal-economische streekontwikkeling;
6. juridische vormgeving van de projecten van de SERR's en RESOC's uit het werkingsgebied

[104] Art. 6 §1 decreet van 7 mei 2004 betreffende het statuut, de werking, de taken en de bevoegdheden van de erkende regionale samenwerkingsverbanden, de sociaal-economische raden van de regio en de regionale sociaal-economische overlegcomités, *BS* 25 augustus 2004
[105] Art. 5 §1 2° decreet van 7 mei 2004 betreffende het statuut, de werking, de taken en de bevoegdheden van de erkende regionale samenwerkingsverbanden, de sociaal-economische raden van de regio en de regionale sociaal-economische overlegcomités, *BS* 25 augustus 2004

7. ondersteuning van de missie, de visievorming en de uitvoering van de taken van de SERR's en RESOC's uit het werkingsgebied.[106]

Implicaties lokaal bestuur: partner: minstens twee gemeenten moeten deel uitmaken van het ERSV.

3.4.2.8 Sociale werkplaats/beschutte werkplaats

Sociale en beschutte werkplaatsen zijn maatwerkbedrijven:

> Maatwerkbedrijven zijn organisaties/ondernemingen die de inschakeling van doelgroepwerknemers als kerntaak hebben. De economische activiteiten worden daaraan aangepast. In een maatwerkbedrijf heeft minstens 65 procent van de werknemers een grote afstand tot de arbeidsmarkt. Maatwerkbedrijven kunnen, in functie van de noden van hun werknemers, bijkomende ondersteuning krijgen om hun kerntaak te realiseren en infrastructuuraanpassingen te doen.[107]

Maatwerkbedrijven richten zicht tot personen die werkzoekende zijn en moeilijk toegang hebben tot de arbeidsmarkt omwille van diverse factoren zoals een arbeidshandicap, medische, mentale, psychische of psychosociale problematiek, of langdurig werklozen die een aantal competenties zijn kwijtgeraakt. Deze personen hebben vaak nood aan specifieke begeleiding en ondersteuning op de werkvloer, omdat er in het normale economische circuit voor hen vaak weinig kansen zijn. [108][109]

Implicaties lokaal bestuur: gemeenten kunnen samenwerken met een maatwerkbedrijf.

3.4.2.9 Kringwinkel

"De kringloopsector in Vlaanderen is een sterk netwerk dat werk op maat van kwetsbare doelgroepen combineert met een belangrijke milieumeerwaarde. De structurele inbedding in het Vlaamse afvalbeleid maakte dit succesverhaal mogelijk. De consolidering kwam er dankzij de koppeling aan het tewerkstellingsbeleid, een goede samenwerking met de gemeenten en intergemeentelijke samenwerkingsverbanden, het streven naar professionalisering met een continue monitoring en kwaliteitsopvolging, een doordacht communicatiebeleid, de ondersteuning door een goed uitgebouwde koepel en – last but not least - de dagelijkse inzet van meer dan 5000 medewerkers." (OVAM, 2015, p. 5). Lokale besturen kunnen een goede samenwerking hebben met het kringloopcentrum in hun werkingsgebied of stad/gemeenten, met als doel minder afval en levensduurverlening van materialen en producten.[110]

Implicaties lokaal bestuur: OCMW kan een kringloopcentrum oprichten of gemeenten kunnen een akkoord afsluiten met een kringloopcentrum. De overeenkomsten gaan onder andere over het toekennen van een

---

[106] Art. 6 §2 decreet van 7 mei 2004 betreffende het statuut, de werking, de taken en de bevoegdheden van de erkende regionale samenwerkingsverbanden, de sociaal-economische raden van de regio en de regionale sociaal-economische overlegcomités, *BS* 25 augustus 2004
[107] https://www.socialeeconomie.be/collectief-maatwerk
[108] https://www.socialeeconomie.be/collectief-maatwerk
[109] Ontwerp van decreet van 12 juli 2013 betreffende maatwerk bij collectieve inschakeling, goedgekeurd op 1 januari 2019
[110] https://www.ovam.be/kringloopcentra-zorgen-voor-hergebruikmaats

tonnagevergoeding, of het toekennen van een bedrag per bediende inwoner, of het geven van faciliteiten in de vorm van het gratis gebruiken van het containerpark of gratis ter beschikking stellen van een gebouw.[111]

3.4.3 Wonen en ruimtelijke ordening

3.4.3.1 IGS woonbeleid

De Vlaamse overheid stimuleert de gemeenten om onderling samen te werken, met een subsidiekader voor de personeelskosten voor activiteiten die Vlaanderen aan de gemeenten oplegt.

Om in aanmerking te komen voor een subsidie moet het project uitgevoerd worden met het oog op de realisatie, in elk van de deelnemende gemeenten, van elk van de volgende doelstellingen[112]

1. het ontwikkelen van een gemeentelijke beleidsvisie op het vlak van wonen;
2. het organiseren van het woonoverleg;
3. het uitbouwen van een klantgerichte dienstverlening aan de burger;
4. het verbeteren van de kwaliteit van het woningpatrimonium en de woonomgeving
5. het uitvoeren van taken conform het grond- en pandenbeleid[113]
6. ten minste één facultatieve activiteit[114]

Implicaties lokaal bestuur: gemeenten nemen het initiatief tot het oprichten van een IGS woonbeleid.

3.4.3.2 IGS leegstandregister

Lokale besturen kunnen leegstandsregisters (register van leegstaande gebouwen en woningen) laten opmaken in de schoot van een intergemeentelijk samenwerkingsverband.[115]

Implicaties lokaal bestuur: gemeenten nemen het initiatief tot het oprichten van een IGS leegstaandregister.

---

[111] http://docs.vlaamsparlement.be/pfile?id=112579
[112] Art. 5 1.besluit van de Vlaamse Regering van 21 september 2007 houdende subsidiëring van projecten ter ondersteuning van het lokaal woonbeleid, *BS* 19 oktober 2007
[113] Art. 6 1.besluit van de Vlaamse Regering van 21 september 2007 houdende subsidiëring van projecten ter ondersteuning van het lokaal woonbeleid, *BS* 19 oktober 2007
[114] Art. 8 1.besluit van de Vlaamse Regering van 21 september 2007 houdende subsidiëring van projecten ter ondersteuning van het lokaal woonbeleid, *BS* 19 oktober 2007
[115] Art. 2.2.6 §1 decreet van 27 maart 2009 betreffende het grond- en pandenbeleid, *BS* 15 mei 2009

3.5 CONCLUSIE

Om zicht te krijgen op de bovenlokale samenwerkingsverbanden op het vlak van sociaal beleid, werd gestart met een analyse van de databank regioscreening die beheerd wordt door het Agentschap voor Binnenlands Bestuur. Hierbij werden we geconfronteerd met een aantal moeilijkheden.

Ten eerste viel op dat de kolom "soort samenwerkingsverband" niet aanwezig was in de databank die ons werd toegestuurd. Deze kolom werd door de onderzoekers zelf toegevoegd en ingevuld aan de hand van de lijst uit de handleiding. Bovendien waren heel wat velden niet ingevuld voor verschillende samenwerkingsverbanden. Het ging dan voornamelijk over de velden 'beleidsdomein' en 'juridische vorm', toch wel twee belangrijke velden voor dit onderzoek. Ten tweede hadden een aantal samenwerkingsverbanden nog steeds 'beleidsdomeinoverschrijdend' ingevuld bij het beleidsdomein, terwijl dit volgens de handleiding geen optie meer zou mogen zijn. In de mate van het mogelijke werden deze beleidsdomeinen en de ontbrekende beleidsdomeinen door de onderzoekers zelf aangevuld.

Het grootste probleem was echter dat de databank niet up-to-date is. Zoals reeds werd gesteld heeft dit voornamelijk te maken met het feit dat het geen verplichting is om de databank in te vullen en het veelal afhangt van het initiatief van diegene die verantwoordelijk zijn voor het invullen van de databank (supra 3.1.1). Om een accuraat beeld te krijgen van de huidige situatie, is het bijgevolg nodig om consequent de databank aan te vullen en te wijzigen, te meer nu het Vlaamse regeerakkoord in wil zetten op regiovorming, gebaseerd op de regioscreening.

Voor de kwantitatieve screening van de databank werd het aantal samenwerkingsverbanden per beleidsdomein geteld. Hierbij werd er vervolgens gekeken hoeveel van deze samenwerkingsverbanden gekoppeld konden worden aan een 'soort' samenwerkingsverband (supra 3.1.2), welke samenwerkingsverbanden louter gebiedsafbakeningen waren en welke samenwerkingsverbanden niet aan een 'soort' gekoppeld konden worden. Bij deze screening viel op dat het grootste deel van de samenwerkingsverbanden binnen het beleidsdomein 'zorg en opvang' vielen; ze maken bijna 1/3 de uit van alle samenwerkingsverbanden in de databank. De beleidsdomeinen 'ondernemen en werken' en 'natuur en milieubeheer' bevatten het tweede en derde meeste samenwerkingsverbanden. Hierbij dient wel aangegeven te worden dat een groot deel van deze samenwerkingsverbanden binnen deze drie beleidsdomeinen louter gebiedsafbakeningen zijn. Dit zijn samenwerkingsverbanden waar geen concrete dienstverlening aan verbonden is, maar die louter een groepering van Vlaamse gemeenten inhouden (o.a. de zorgregio's en de zorggebieden).

Een gedetailleerde kwantitatieve screening werd uitgevoerd voor drie beleidsdomeinen relevant voor het lokaal sociaal beleid: zorg en opvang, ondernemen en werken, wonen en ruimtelijke ordening. Hierbij werd er nog eens per soort samenwerkingsverband het aantal samenwerkingsverbanden geteld. Bovendien werd er voor deze kwantitatieve screening online opgezocht hoeveel samenwerkingsverbanden er momenteel per soort zouden bestaan. Deze cijfers waren niet altijd te vinden en het is ook niet zeker of deze cijfers kloppen. Een eerste bevinding is het feit dat er bij bepaalde samenwerkingsverbanden een groot verschil is

tussen het 'effectieve' aantal en het aantal dat ingegeven is in de databank, in die zin dat er minder samenwerkingsverbanden in de databank zijn opgenomen, dan er in werkelijkheid zouden bestaan. Dit is niet onlogisch aangezien de databank van 2013 dateert, en de situatie ondertussen wellicht gewijzigd is. Daarnaast valt er op dat een groot deel van de samenwerkingsverbanden uit gebiedsafbakeningen bestaat. De zorgregio's maken 41,7% uit van het beleidsdomein 'zorg en opvang' en de zorggebieden maken 31% uit van het beleidsdomein 'ondernemen en werken'.

Voor de soorten samenwerkingsverbanden uit deze drie beleidsdomeinen werd een korte kwalitatieve bespreking gegeven. Indien mogelijk werd er ook een geografische indeling aan toegevoegd. Voor de meeste samenwerkingsverbanden werd, in de mate van het mogelijke, ook een gedetailleerde beschrijving gegeven. De SWV die ook reeds besproken werden in het rapport van Van Orshoven, et al. (2015) werden overgenomen. Uit de kwalitatieve bespreking blijkt dat de implicaties voor de lokale besturen vaak verschillen per soort samenwerkingsverband, zoals blijkt uit tabel 6.

Tabel 6 – Implicaties lokale besturen bij de verschillende soorten samenwerkingsverbanden

Soort Samenwerkingsverband	Rol lokaal bestuur	Taken
Zorgregio's	Actor in zorgraad (maakt deel uit van regionaal zorgplatform)	- Democratische controle
Sociale huisvestingsmaatschappij (SHM)	Regisseur	- Afstemming tussen sociale woonorganisaties, het OCMW en haarzelf - Toezien op voldoende overleg
Sociaal verhuurkantoor (SVK)	Regisseur	- Afstemming tussen sociale woonorganisaties, het OCMW en haarzelf - Toezien op voldoende overleg
Kredietmaatschappij	?	?
Huis van het kind	Initiatiefnemer	- Organiseren van een Huis van het Kind
Psychosociaal hulpverleningsnetwerk (PSH)	Initiatiefnemer	- Opstarten psychosociaal hulpverleningsnetwerk in onthaalcentra na een noodsituatie
Netwerk palliatieve zorg	Geen centrale rol	- Lokale besturen moeten niet formeel vertegenwoordigd zijn
Lokaal gezondheidsoverleg (LOGO)	Geen centrale rol	- Lokale besturen kunnen beroep doen op LOGO i.v.m. lokaal preventiebeleid
Meldpunt discriminatie (lokale contactpunten UNIA)	Actor	- Lokale besturen dienen lokale meldpunten te organiseren
Algemeen Ziekenhuis	Geen centrale rol	- Vestigingsplaats ziekenhuis
Samenwerkingsinitiatief Eerstelijnsgezondheidszorg (SEL)	Geen centrale rol	- SEL geeft advies aan lokale besturen i.v.m. 'eerste lijn'.
Centrum algemeen welzijnswerk (CAW)	Geen centrale rol	- Afstemming en samenwerking tussen CAW en OCMW
Dienst schuldbemiddeling	Partner	- OCMW moet deel uit maken van het SWV
Drugpunt	Initiatiefnemer	- Gemeenten richten drugpunten op
Opvoedingswinkel	Initiatiefnemer/actor	- Samenwerking partners in opvoedingsondersteuning - Handelingen op elkaar afstemmen

Bovenlokaal overleg opvoedingsondersteuning (Bopvoed)	Partner	- Maakt deel uit van overleg
Fonds ter reductie van de globale energiekost (FRGE)	Actor	- Via lokale entiteiten wordt een (pre)financiering aangeboden
Regionaal overleg Lokaal Opvanginitiatief Asielzoekers	Actor	- Beheer lokaal opvanginitiatief
Dienst Opvanggezinnen	Initiatiefnemer	- Dienst opvanggezinnen gaat vaak uit van het OCMW
Centrum Geestelijke Gezondheidszorg	Partner	- samenwerking met of doorverwijzing vanuit OCMW
Werkwinkel	Partner	- oprichting door VDAB in samenspraak met steden en gemeenten
Zorggebied	Geen rol	-
Forum Lokaal Werkgelegenheidsbeleid (FLW)	Partner	- gemeente en OCMW maken deel uit van het forum
Regionaal sociaal-economisch overlegcomité (RESOC)	Partner	- gemeente partners in overleg inzake sociaal-economische streekontwikkeling
IGS sociale economie	Regisseur	- ontwikkelen van beleidsvisie sociale economie - samenwerking met en tussen sociale economie faciliteren en stimuleren
Streektafel	Partner	- gemeenten nemen deel aan overleg
Erkend Regionaal Samenwerkingsverband (ERSV)	Partner	- minstens 2 gemeenten maken deel uit van SWV
Maatwerkbedrijven	Partner	- mogelijke samenwerking tussen gemeenten en maatwerkbedrijf
Kringwinkel	Initiatiefnemer /partner	- OCMW kan kringwinkel oprichten - Gemeente kan overeenkomst afsluiten met kringloopcentrum
IGS woonbeleid	Initiatiefnemer	- Gemeenten nemen initiatief tot het oprichten van dit SWV
IGS leegstandregister	Initiatiefnemer	- Gemeenten nemen initiatief tot het oprichten van dit SWV

In bepaalde samenwerkingsverbanden nemen lokale besturen een centrale regierol waar, waarbij zij de randvoorwaarden scheppen in de gemeente, zodat andere actoren hun taken naar behoren kunnen uitvoeren (bv.: sociale huisvestingsmaatschappij). Daarnaast kunnen gemeenten het initiatief nemen tot het creëren van een samenwerkingsverband (bv.: het huis van het kind, werkwinkel). In samenwerkingsverbanden die de vorm aannemen van een overleg, zijn lokale besturen vaak een deelnemende partner (bv.: RESOC of bopvoed). Daarnaast zijn er ook nog samenwerkingsverbanden waar lokale besturen niet zozeer een rol in spelen, maar waar ze zelf wel beroep op kunnen doen voor coaching, advies, of om de dienstverlening in het eigen lokale bestuur verder uit te werken (bv.: LOGO, SEL).

Uit de kwalitatieve bespreking in dit rapport valt op dat er in Vlaanderen heel wat samenwerkingsverbanden zijn die een verschillende structurele indeling hebben. Zo zijn er de zorggebieden (met vier verschillende niveaus), zorgregio's, de netwerken palliatieve zorg, de LOGO's, de SEL's, etc. Deze omvatten vaak andere groepen van gemeenten, waardoor de bovenlokale samenwerking op het gebied van lokaal sociaal beleid een ingewikkeld netwerk wordt van structuren en samenwerkingsverbanden. Het Vlaams Regeerakkoord van 2019 geeft echter aan in de toekomst overtollige regio-indelingen/overlegorganen in kaart te willen brengen en verder te rationaliseren.[116] Hierbij worden de eerstelijnszones en regionale zorgzones als leidend principe genomen. Vereenvoudiging staat centraal in deze herstructurering.[117] Ook een maximale afstemming met lokale regiovormingen dringt zich op. Het Vlaams regeerakkoord stelt het volgende:

> We zetten in op regiovorming. Deze regiovorming moet van onderuit worden opgebouwd en gedragen door de lokale besturen. De burgemeesters van de betrokken lokale besturen vormen de spil van deze regiovorming. Om tot een grotere coherentie te komen en deze regiovorming te stimuleren, zal de Vlaamse regering, verder bouwend op de reeds uitgevoerde regioscreening, vaste regio's afbakenen waarbinnen alle vormen van intergemeentelijke samenwerking, zowel de bestaande als nieuwe, moeten plaatsvinden (behoudens zij die op een hogere schaal georganiseerd zijn). Dit moet de huidige verrommeling tegengaan en leiden tot minder mandaten. We werken bestaande drempels weg die verhinderen dat samenwerkingsverbanden fuseren. De Vlaamse overheid zal de eigen regionale afbakeningen afstemmen op deze regio's. Er wordt een kader uitgewerkt dat bijkomende instrumenten bevat om de regiovorming te ondersteunen (bv. rond herverdelingsproblematieken tussen de betrokken lokale besturen).[118]

Gegeven de ambities van de nieuwe Vlaamse regering mogen we dus verwachten dat het bovenlokaal sociaal beleid in de komende jaren heel wat wijzigingen zal ondergaan. Vanuit het Steunpunt Bestuurlijke Vernieuwing zullen we deze wijzigingen op de voet volgen en input leveren vanuit het onderzoek.

---

[116] Vlaams Parlement, Regeringsverklaring van de Vlaamse Regering, ingediend op 2 oktober 2019, p. 112.
[117] Vlaams Parlement, Regeringsverklaring van de Vlaamse Regering, ingediend op 2 oktober 2019, p. 113.
[118] Vlaams Parlement, Regeringsverklaring van de Vlaamse Regering, ingediend op 2 oktober 2019, p. 273.

4 BIJLAGEN

4.1.1 Zorg en opvang

Zorgregio's	Gebiedsafbakening
algemene informatie en doelstellingen	
Het Vlaamse gewest is ingedeeld in verschillende zorgregio's die gestructureerd zijn op verschillende niveau's: ▪ kleine stad ▪ regionale stad: groepering kleinere steden ▪ ziekenhuisregio's ▪ subniveau 1 ▪ subniveau 2 Dit zijn louter gebiedsafbakeningen, een groepering van gemeenten. De indeling van de regionale zorgzones is gebaseerd op het niveau van de regionale stad.	
relevante wetgeving	
▪ Decreet van 23 mei 2003 betreffende de indeling in zorgregio's en betreffende de samenwerking en programmatie van gezondheidsvoorzieningen en welzijnsvoorzieningen ▪ Decreet van 28 november 2008 tot wijziging van het decreet van 23 mei 2003 betreffende de indeling in zorgregio's en betreffende de samenwerking en programmatie van gezondheidsvoorzieningen en welzijnsvoorzieningen ▪ Decreet van 1 februari 2019 tot wijziging van artikel 2, 3 en 4 van het decreet van 23 mei 2003 betreffende de indeling in zorgregio's en betreffende de samenwerking en programmatie van gezondheidsvoorzieningen en welzijnsvoorzieningen	
output screening wetgeving	
centrale rol lokaal bestuur?	Nvt
initiatiefnemer	Vlaanderen
mogelijke partners	Nvt
geografisch werkingsgebied	Zie bijlage besluit decreet 23 mei 2003
verplichte samenwerking?	Nvt
verplichte juridische structuur?	Nvt
subsidies?	Nvt

Sociale huisvestingsmaatschappijen	VLAAMS privaat (mogelijk publieke partners)
algemene informatie en doelstellingen	
Sociale huisvestingsmaatschappijen zijn autonome vennootschappen die verantwoordelijk zijn voor het behoorlijk uitvoeren van de taken die hen zijn opgedragen (art. 40 VWC). Het zijn de bevoorrechte partners bij de realisatie van een voldoende groot sociaal woningaanbod. Binnen hun werkingsgebied voeren ze volgende opdrachten uit (art. 41 § 1 wooncode): 1. de woonvoorwaarden van de woonbehoeftige gezinnen en alleenstaanden verbeteren, inzonderheid van de meest behoeftige gezinnen en alleenstaanden, door te zorgen voor een voldoende aanbod van sociale huurwoningen of sociale koopwoningen, eventueel met inbegrip van gemeenschappelijke voorzieningen, met aandacht voor hun integratie in de lokale woonstructuur; 2. bijdragen tot de herwaardering 3. g van het woningbestand, door ongeschikte woningen of ongeschikte gebouwen te renoveren, te verbeteren en aan te passen of ze zo nodig te slopen en te vervangen; 4. gronden en panden verwerven voor de realisatie van sociale woonprojecten en de terbeschikkingstelling van sociale kavels. Een gedeelte van de sociale huurwoningen moet aangepast zijn aan de behoeften van grote gezinnen, bejaarden en personen met een handicap.	
relevante wetgeving	
▪ Decreet van 15 juli 1997 houdende de Vlaamse Wooncode ▪ Decreet van 10 maart 2017 houdende wijziging van het decreet van 15 juli 1997 houdende de Vlaamse Wooncode, wat het verbeteren van de brandveiligheid door het algemeen invoeren van optische rookmelders voor woningen betreft ▪ Decreet van 10 maart 2017 tot wijziging van artikel 92, 93, 95, 98 en 102bis van het decreet van 15 juli 1997 houdende de Vlaamse Wooncode ▪ Decreet 21 december 2018 Decreet tot wijziging van diverse bepalingen van het decreet van 15 juli 1997 houdende de Vlaamse Wooncode ▪ Decreet 1 februari 2019 Decreet tot wijziging van artikel 2, 3 en 4 van het decreet van 23 mei 2003 betreffende de indeling in zorgregio's en betreffende de samenwerking en programmatie van gezondheidsvoorzieningen en welzijnsvoorzieningen	
output screening wetgeving	
centrale rol lokaal bestuur?	De facto belangrijke rol. Historisch zo gegroeid.
initiatiefnemer	Niet bepaald.
mogelijke partners	Vlaams Gewest, de provincies, de gemeenten en de OCMW's worden vermeld als *mogelijke* partners (art 40 § 3 wooncode).
geografisch werkingsgebied	Niet bepaald.
verplichte samenwerking?	Neen.
verplichte juridische structuur?	Coöperatieve vennootschap of een naamloze vennootschap met een sociaal oogmerk.
subsidies?	Ja. Evenwel aan bijzondere voorwaarden verbonden (zie wooncode titel V, hoofdstuk IIbis).

Sociale verhuurkantoren	VLAAMS privaat-publiek dienstverlenend netwerk

algemene informatie en doelstellingen

De sociale verhuurkantoren hebben als taak privé-huurwoningen in te schakelen voor de huisvesting van woonbehoeftige gezinnen en alleenstaanden. In het bijzonder huren ze met dat doel woningen op de private huurwoningmarkt om ze aan de woonbehoeftige gezinnen en alleenstaanden onder te verhuren en ontwikkelen ze initiatieven op het vlak van de woonbegeleiding om hun huurders in de praktijk vertrouwd te maken met hun rechten en plichten als huurder (art. 56 wooncode).

Een sociaal verhuurkantoor heeft de volgende opdrachten (art. 2 BVR)

1. op de private huurwoningmarkt woningen of kamers huren of in erfpacht nemen met het oog op het verhuren van kwaliteitsvolle woningen of kamers aan woonbehoeftige gezinnen en alleenstaanden tegen een redelijke huurprijs en met aandacht voor het bieden van woonzekerheid; het uitvoeren van de basisbegeleidingstaken, vermeld in artikel 29bis van het Kaderbesluit Sociale Huur en de huurders begeleiden om hen vertrouwd te maken met hun rechten en plichten als huurder;
2. in functie van het verruimen van het woningaanbod toegankelijk zijn voor de kandidaat-verhuurders en voor de verhuurders en hen begeleiden en ondersteunen met het oog op het verzekeren van de woningkwaliteit, overeenkomstig de normen, vermeld in artikel 3;
3. met de lokale besturen en woon- en welzijnsactoren overleggen en samenwerken en, als dat wenselijk is, zelf het initiatief nemen om lokale samenwerkingsverbanden op te zetten.

Het sociaal verhuurkantoor kan ter ondersteuning van de uitvoering van zijn opdrachten, bijkomende taken opnemen. De minister kan hiervoor nadere regels bepalen.

relevante wetgeving

- Decreet van 15 juli 1997 houdende de Vlaamse Wooncode
- Decreet van 10 maart 2017 houdende wijziging van het decreet van 15 juli 1997 houdende de Vlaamse Wooncode, wat het verbeteren van de brandveiligheid door het algemeen invoeren van optische rookmelders voor woningen betreft
- Decreet van 10 maart 2017 tot wijziging van artikel 92, 93, 95, 98 en 102bis van het decreet van 15 juli 1997 houdende de Vlaamse Wooncode
- Besluit van de Vlaamse Regering van 20 juli 2012 houdende bepaling van de erkennings- en subsidievoorwaarden van sociale verhuurkantoren
- Besluit van de Vlaamse Regering van 2 december 2016 tot wijziging van artikel 8, 13, 14, 15, 16 en 17 van het besluit van de Vlaamse Regering van 20 juli 2012 houdende bepaling van de erkennings- en subsidievoorwaarden van sociale verhuurkantoren
- Besluit van de Vlaamse Regering van 25 mei 2018 houdende de wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 20 juli 2012 houdende bepaling van de erkennings- en subsidievoorwaarden van sociale verhuurkantoren en het besluit van de Vlaamse Regering van 8 juli 2016 houdende subsidiëring van intergemeentelijke projecten ter

ondersteuning van het lokaal woonbeleid, wat betreft de afstemming op de vrijwillige samenvoeging van gemeenten	
output screening wetgeving	
centrale rol lokaal bestuur?	De facto belangrijke rol.
initiatiefnemer	Niet bepaald.
mogelijke partners	In de raad van bestuur van het sociaal verhuurkantoor wordt minimaal de helft van de stemgerechtigde bestuursmandaten vervuld door gemeenten en OCMW's, de woon- en welzijnsactoren uit het werkingsgebied of personen die beroepsmatig actief zijn of een mandaat uitoefenen in deze besturen of diensten. Minstens drie vierde van de gemeenten of OCMW's in het werkingsgebied van het sociaal verhuurkantoor is stemgerechtigd betrokken in het bestuur of de algemene vergadering (art 9 § 2 BVR).
geografisch werkingsgebied	Een sociaal verhuurkantoor mijn het werkingsgebied afstemmen op de werkingsgebieden van de erkende sociale verhuurkantoren die actief zijn in de betreffende regio. Een sociaal verhuurkantoor kan geen woningen in huur nemen die gelegen zijn in gemeenten waar een ander erkend sociaal verhuurkantoor al een woning in huur heeft genomen (art 4 BVR). Een sociaal verhuurkantoor streeft een aaneengesloten werkingsgebied na, waarbij rekening gehouden wordt met de woningen in huur tijdens het voorgaande kalenderjaar (art. 9 BVR).
verplichte samenwerking?	Neen.
verplichte juridische structuur?	Om subsidiabel te zijn moeten de SVK's één van volgende twee rechtsvormen aannemen: • OCMW-vereniging • vereniging zonder winstoogmerk
subsidies?	Ja. De Vlaamse regering kan, binnen de perken van de kredieten die daartoe op de begroting van het Vlaamse Gewest worden ingeschreven en onder de bijzondere voorwaarden die ze bepaalt, de subsidie, vermeld in artikel 72, eerste lid, 3°, verlenen aan sociale verhuurkantoren die erkend zijn overeenkomstig artikel 56, § 1. De subsidie heeft in dat geval betrekking op woningen uit de privé-sector die de sociale verhuurkantoren beschikbaar stellen van woonbehoeftige gezinnen of alleenstaanden (art. 74 wooncode). Vormen van subsidiering: • opstartsubsidie • basissubsidie-enveloppe • aanvullende subsidie-enveloppe

Kredietmaatschappij	VLAAMS

algemene informatie en doelstellingen

De Erkende Kredietmaatschappijen (EKM's) zijn hypothecaire kredietmaatschappijen voor sociaal woonkrediet waaraan een erkenning is verleend door de Vlaamse Regering overeenkomstig artikel 78, § 1, eerste lid, 1°, van het decreet van 15 juli 1997 houdende de Vlaamse Wooncode. Het zijn handelsvennootschappen, meestal onder de vorm van een naamloze of coöperatieve vennootschap en worden onderworpen aan het Wetboek van Vennootschappen, voor zover daarvan niet wordt afgeweken in administratief of gemeen recht met het oog de vrijwaring van het algemeen belang.

De EKM's verlenen met hun activiteit medewerking aan de uitvoering van het Vlaams woonbeleid en handelen in overeenstemming met de wetten en richtlijnen die betrekking hebben op hun activiteit. De EKM's streven ernaar om binnen de financiële mogelijkheden van elke individuele maatschappij zoveel mogelijk mensen uit de doelgroep bij te staan bij de financiering of herfinanciering van een bescheiden woning, waarbij bijzondere aandacht gaat naar de sociaal-economisch zwakkeren uit onze samenleving. EKM's streven ernaar om een moderne, transparante en universele dienst van algemeen belang te leveren, waarbij voor iedereen duidelijk en vergelijkbaar is waarin het voordeel, de kwaliteit, het beschermingsniveau en de toegang bestaat (bijlage besluit 14 december 2012)

Een kredietmaatschappij heeft als hoofdzakelijk of uitsluitend maatschappelijk doel het toekennen en beheren van sociale leningen voor het bouwen, kopen, verbouwen of behouden van een bescheiden woning ten behoeve van natuurlijke personen die geen andere woning in volle eigendom bezitten en die de woning zelf bewonen of zullen bewonen (Art. 3, §1, 3° Besluit 14 december 2012)

relevante wetgeving

- Decreet van 15 juli 1997 houdende de Vlaamse Wooncode
- Besluit van de Vlaamse Regering van 2 april 2004 houdende de voorwaarden waaronder kredietmaatschappijen erkend kunnen worden en ter bepaling van de kredietinstellingen erkend door de Vlaamse Regering, ter uitvoering van artikel 78 van het decreet van 15 juli 1997 houdende de Vlaamse Wooncode
- Besluit van de Vlaamse Regering van 14 december 2012 tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 2 april 2004 houdende de voorwaarden waaronder kredietmaatschappijen erkend kunnen worden door de Vlaamse regering en ter bepaling van de kredietinstellingen erkend door de Vlaamse Regering, ter uitvoering van artikel 78 van het decreet van 15 juli 1997 houdende de Vlaamse Wooncode

output screening wetgeving

centrale rol lokaal bestuur?	?
initiatiefnemer	Vlaanderen
mogelijke partners	?
geografisch werkingsgebied	?
verplichte samenwerking?	?
verplichte juridische structuur?	handelsvennootschap met rechtspersoonlijkheid, al dan niet met sociaal oogmerk

subsidies?	?

Huizen van het kind	VLAAMS gemandateerd dienstverlenend netwerk
algemene informatie en doelstellingen	
Een Huis van het Kind is een lokaal samenwerkingsverband tussen actoren op het vlak van preventieve gezinsondersteuning (art 7 decreet). De preventieve gezinsondersteuning heeft tot doel het welbevinden van aanstaande ouders en gezinnen met kinderen en jongeren te bevorderen door hen te ondersteunen op het gebied van welzijn en gezondheid, zodat voor ieder kind en jongere maximale gezondheids- en welzijnswinsten gerealiseerd worden. De preventieve gezinsondersteuning doet dit minstens door: 1. aanstaande ouders, gezinnen, hun kinderen en jongeren gepast te ondersteunen op het vlak van gezondheid, de ontwikkeling en de opvoeding van hun opgroeiende kinderen en jongeren; 2. de sociale, informele netwerken rondom gezinnen en hun kinderen en jongeren te bevorderen en te ondersteunen; 3. risico's, problemen inzake gezondheid, ontwikkeling, opvoeding en onderwijs bij kinderen vroegtijdig op te sporen, op te volgen en/of te verwijzen; 4. infectieziekten bij kinderen te voorkomen, onder meer door toediening van vaccinaties; 5. te werken aan de versterking van kwetsbare aanstaande ouders en gezinnen met kinderen en jongeren in het kader van de bestrijding van kinderarmoede; 6. door middel van sensibilisering en het promoten van ondersteunende maatregelen ten aanzien van aanstaande ouders en gezinnen met kinderen en jongeren bij te dragen aan het creëren van een gezinsvriendelijk klimaat in de gehele samenleving.	
relevante wetgeving	
▪ Decreet van 29 november 2013 houdende de organisatie van preventieve gezinsondersteuning ▪ Besluit van de Vlaamse Regering van 28 maart 2014 tot uitvoering van het decreet van 29 november 2013 houdende de organisatie van preventieve gezinsondersteuning ▪ Besluit van de Vlaamse Regering van 21 december 2018 tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 9 november 2012 inzake erkenning en subsidiëring van de centra voor kinderzorg en gezinsondersteuning, het besluit van de Vlaamse Regering van 28 maart 2014 tot uitvoering van het decreet van 29 november 2013 houdende de organisatie van preventieve gezinsondersteuning	
output screening wetgeving	
centrale rol lokaal bestuur?	Ja. Elk initiatief verloopt in samenwerking met het lokaal bestuur (art. 7 decreet).
initiatiefnemer	Elk lokaal bestuur en elke lokale actor die relevant is voor de preventieve gezinsondersteuning, kan initiatief nemen tot het

	organiseren van een Huis van het Kind. Bij gebreke aan initiatief neemt het lokaal bestuur het initiatief op zich (art 7 decreet).
mogelijke partners	Lokale besturen Andere relevante actoren in het kader van de preventieve gezinsondersteuning.
geografisch werkingsgebied	Elk Huis van het Kind heeft een uniek werkingsgebied, dat intragemeentelijk, gemeentelijk of intergemeentelijk vorm krijgt, met dien verstande dat het werkingsgebied de grenzen van de zorgregio niveau kleine stad niet overstijgt. Het werkingsgebied varieert binnen die grenzen in omvang, in functie van de populatie en het aanbod in de betrokken zorgregio. Werkingsgebieden van verschillende Huizen van het Kind kunnen elkaar nooit overlappen.
verplichte samenwerking?	Een lokaal bestuur wordt geacht initiatief te nemen tot het oprichten van een Huis van het Kind indien andere relevante actoren hieraan verzaken. In die zin legt het decreet wel degelijk een verplichting op. *Een Huis van het Kind kan maar hoeft evenwel niet intergemeentelijk opgericht worden.*
verplichte juridische structuur?	Ja. Om in aanmerking te komen voor subsidiering moet het samenwerkingsverband de vorm aannemen van een feitelijke vereniging of een vereniging zonder winstoogmerk (art 14 § 1 decreet).
subsidies?	Ja. Het BVR koppelt wel een aantal voorwaarden aan deze subsidiering. Zo moet de vzw of feitelijke vereniging een erkenning aanvragen en verkrijgen, aansluiting vinden bij het lokaal beleid, andere relevante lokale actoren actief betrekken bij het initiatief, actief de doelstellingen van het decreet realiseren, … (Titel II, afdeling 2 van BVR). Het agentschap (Kind & Gezin) kent de subsidie toe voor onbepaalde duur (art. 13 BVR).
overig	De opvoedingswinkels verloren hun decretale basis door het nieuwe decreet houdende de organisatie van de preventieve gezinsondersteuning. Er werden evenwel overgangsmaatregelen opgenomen in het nieuwe decreet: “De voorzieningen die ter uitvoering van de opdrachten, vermeld in artikel 6 en 7 van het decreet van 13 juli 2007 houdende de organisatie van opvoedingsondersteuning, een kwaliteitslabel hebben of een subsidie-enveloppe ontvangen, behouden als overgangsmaatregel het kwaliteitslabel of de subsidie-enveloppe. De Vlaamse Regering bepaalt de datum waarop dit kwaliteitslabel of deze subsidie-enveloppe stopgezet wordt.” (art. 24 decreet preventieve gezinsondersteuning). “De Vlaamse Regering bepaalt de overgangsbepalingen voor de actoren actief op het domein van de preventieve gezinsondersteuning, die reeds door Kind en

	Gezin erkend en gesubsidieerd werden voor de datum van inwerkingtreding van dit decreet." (art. 25 decreet). De reeds erkende opvoedingswinkels kregen een tijdelijke erkenning krachtens het BVR. Het is de bedoeling dat initiatieven zoals de opvoedingswinkels op termijn inkantelen in de Huizen van het Kind. "Elke organisator van een opvoedingswinkel, die reeds voor 1 april 2014 beschikt over een kwaliteitslabel of subsidie-enveloppe, op het moment van de inwerkingtreding van dit besluit van rechtswege een voorlopige erkenning tot en met 31 maart 2016 voor de uitvoering van de aanbodsvorm, zoals geregeld door en krachtens artikel 40 van dit besluit (aanbodsvorm: een laagdrempelig aanbod aan opvoedingsondersteuning voor aanstaande gezinnen en gezinnen met kinderen)" (art. 95 BVR).

Psychosociaal hulpverleningsnetwerk[119]	Lokaal
algemene informatie en doelstellingen	
Het PSH is samengesteld uit medewerkers van verschillende diensten op lokaal niveau en staat in voor het opstarten van de psychosociale hulpverlening bij noodsituaties. Bij meer grootschalige of complexe noodsituaties wordt er beroep gedaan op bovenlokale diensten voor meer gespecialiseerde taken: ▪ Complexe verwerking van (slachtoffer) informatie in een centraal informatiepunt (CIP). ▪ Verzamelen van gegevens in het kader van het in kaart brengen van mogelijke vermisten of overledenen. ▪ Meer doorgedreven psychologische eerste opvang. ▪ Behandelen van telefonische oproepen van ongeruste getroffenen en verwanten in een bovenlokaal telefooninformatiecentrum (TIC). ▪ Ziekenhuisondersteuning inzake registratie en psychosociale opvang van gewonden en hun verwanten. ▪ Samenwerking en informatie-uitwisseling met het Disaster Victim Identification (DVI) team van de Federale Politie. ▪ Indien nodig: ondersteuning bieden in de onthaalstructuren.	
relevante wetgeving	
▪ Koninklijk Besluit van 16 februari 2006 betreffende de nood- en interventieplannen	
output screening wetgeving	

[119] https://www.health.belgium.be/nl/gezondheid/organisatie-van-de-gezondheidszorg/dringende-hulpverlening/psychosociale-hulpverlening

centrale rol lokaal bestuur?	Ja: Onmiddellijk na een noodsituatie ligt de prioriteit bij het snel organiseren van een opvang van getroffenen en verwanten in een onthaalcentrum. Hiervoor wordt beroep gedaan op het psychosociaal hulpverleningsnetwerk (PSH) van de gemeente. Deze groep is samengesteld uit medewerkers van verschillende diensten op lokaal niveau en zal instaan voor het opstarten van de psychosociale hulpverlening in onthaalcentra. Elke gemeente is verantwoordelijk voor het toevoegen van een psychosociaal luik aan hun algemeen nood- en interventieplan. Het gaat om een monodisciplinair plan zoals bepaald in het voornoemde KB van 16/02/2006 en de bijhorende omzendbrieven. Dit omvat o.a.: ▪ Het voorzien van geschikte locaties voor de opvang van getroffenen en hun verwanten. ▪ Het maken van afspraken m.b.t. het vervoer naar een onthaalcentrum. ▪ De nodige afspraken voor bepaalde te verwachte problemen (maaltijden; kleren, tolken; dokters; enzovoort) ▪ Het oprichten van een psychosociaal hulpverleningsnetwerk.
initiatiefnemer	De provincies – met de provinciegouverneur als coördinator bij rampenbestrijding – nemen wel een rol op bij de totstandkoming van dit type netwerk
mogelijke partners	▪ medewerkers van verschillende diensten op lokaal niveau Naast de lokaal gestructureerde diensten zijn er ook bovenlokaal georganiseerde diensten op provinciaal, regionaal of nationaal niveau. Afhankelijk van de aard van de noodsituatie kunnen zij de lokale actoren versterken of ondersteunen voor specifieke opdrachten. De mogelijke partners in het kader van de hulpverlening zijn onder meer: ▪ het Rode Kruis (RK); ▪ de sociale diensten van de ziekenhuizen, bedrijven,...; ▪ het Centrum voor Crisispsychologie (CCP) van de FOD Defensie; ▪ de diensten slachtofferbejegening van de politie; ▪ de diensten inzake slachtofferhulp van de centra algemeen welzijnswerk (CAW); ▪ de Centra Geestelijke Gezondheidszorg (CGGZ); ▪ de externe en interne diensten voor preventie en bescherming op het werk; ▪ specifieke partners in functie van de hulpverlening aan hulpverleners die zelf deelnamen aan de hulpacties (FIST, Stressteam Federale Politie,...);

	▪ elke andere actor die (on)rechtstreeks tot de psychosociale hulpverlening kan bijdragen (bv ▪ Parket,...).
geografisch werkingsgebied	Een aandachtspunt bij de organisatie van een PSH per regio is dat de regio groot genoeg moet zijn om over voldoende oproepbaar personeel en middelen te kunnen beschikken, maar ook klein genoeg om het lokale karakter van de hulpverlening te kunnen bewaren (bijvoorbeeld snelle interventietijd, kennis van de streek,...). Voor een eenvormige onderverdeling in regio's lijkt het aangewezen om te werken met zones die aansluiten bij reeds bestaande samenwerkingsverbanden of aan te sluiten bij bestaande structuren, zoals politiezones of hulpverleningszones7 . Deze samenwerkingsverbanden kunnen ook groeperingen of onderafdelingen van de voornoemde zones zijn.[120]
verplichte samenwerking?	Ja
verplichte juridische structuur?	?
subsidies?	?

Palliatieve netwerken	VLAAMS privaat netwerk
algemene informatie en doelstellingen	
Een palliatief netwerk is een overkoepelend samenwerkingsverband tussen vertegenwoordigers van eerstelijnshulpverleners, organisaties, instellingen, verenigingen en diensten dat erkend wordt door de Vlaamse overheid en dat gericht is op het ondersteunen van palliatieve zorg (art. 1 BVR).	
relevante wetgeving	
▪ Besluit van de Vlaamse Regering van 3 mei 1995 houdende de erkenning en subsidiëring van palliatieve netwerken ▪ Besluit van de Vlaamse Regering van 6 juli 2007 tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 3 mei 1995 houdende erkenning en subsidiëring van palliatieve netwerken	
output screening wetgeving	
centrale rol lokaal bestuur?	Neen
initiatiefnemer	Het initiatief om de verschillende partners in een regio samen te brengen kan zowel uitgaan van de thuiszorg, een specifiek initiatief voor palliatieve zorg als van een rustoord of een ziekenhuis (art. 9 BVR).
mogelijke partners	Om erkend te worden als palliatief netwerk moet er een schriftelijke overeenkomst worden overlegd met meerdere in de regio bestaande partners zijnde:

[120] https://www.health.belgium.be/sites/default/files/uploads/fields/fpshealth_theme_file/psip_2017.pdf

	1. eerstelijnshulpverleners of hun organisaties 2. erkende rustoorden 3. erkende rust- en verzorgingstehuizen 4. erkende ziekenhuizen 5. pluridisciplinaire organisaties voor thuiszorg 6. specifieke initiatieven voor palliatieve zorg 7. organisaties van families, thuisverzorgers en/of vrijwilligers die op palliatief vlak actief zijn.
geografisch werkingsgebied	Palliatieve netwerken worden erkend en gesubsidieerd binnen een regio die minstens 300 000 en hoogstens 1 000 000 inwoners telt. De administrateur-generaal kan hierop afhankelijk van een optimale geografische spreiding of vanwege werkzame en organisatorische verbanden een afwijking toestaan. Per regio kan maar één palliatief netwerk erkend worden (art 3. BVR).
verplichte samenwerking?	Neen
verplichte juridische structuur?	Vereniging zonder winstoogmerk (art 4. BVR).
subsidies?	Erkende palliatieve netwerken ontvangen binnen de perken van de begrotingskredieten jaarlijks een subsidie van 7707.54 euro per volledige schijf van 60.000 bereikte inwoners (art. 35 BVR).

Lokaal gezondheidsoverleg (LOGO)	VLAAMS gemandateerd netwerk
algemene informatie en doelstellingen	
Een logo is een door de Vlaamse regering erkend samenwerkingsverband voor loco-regionaal gezondheidsoverleg en -organisatie binnen een geografisch aaneengesloten gebied (art 2 decreet). De Vlaamse regering belast de Logo's met opdrachten inzake het preventieve gezondheidsbeleid (art 28 decreet). Tot de opdrachten van de Logo's behoort minstens het nastreven van de realisatie van de Vlaamse gezondheidsdoelstellingen binnen hun werkgebied (art. 30 decreet).	
relevante wetgeving	
▪ Decreet van 21 november 2003 betreffende het preventieve gezondheidsbeleid ▪ Decreet van 5 april 2019 houdende wijziging van het decreet van 21 november 2003 betreffende het preventieve gezondheidsbeleid, wat betreft de sensibiliseringsplicht en het preventieve beleid met betrekking tot de blootstelling aan chemische stoffen die de normale hormonale werking van het menselijk organisme ontregelen of kunnen ontregelen ▪ Besluit van de Vlaamse Regering van 30 januari 2009 betreffende de Logo's ▪ Besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van diverse bepalingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 30 januari 2009 betreffende de Logo's	
output screening wetgeving	
centrale rol lokaal bestuur?	Neen

initiatiefnemer	Niet bepaald.
mogelijke partners	De preventieorganisaties die minstens moeten worden uitgenodigd om te participeren in het Logo en om het Logo te ondersteunen, zijn al de preventieorganisaties die behoren tot de volgende groepen die in het werkgebied van het Logo werken : 1. de huisartsenkringen die in het werkgebied van het Logo werken; 2. de centra voor leerlingenbegeleiding, afgekort de CLB's, met scholen in het werkgebied van het Logo; 3. de externe diensten voor preventie en bescherming op het werk, met een door de Vlaamse overheid erkende afdeling Medisch Toezicht waarop bedrijven in het werkgebied van het Logo een beroep doen, en de interne diensten voor preventie en bescherming op het werk, met een door de Vlaamse overheid erkend departement Medisch Toezicht, van bedrijven in het werkgebied van het Logo; 4. de lokale besturen: hetzij de gemeentebesturen, hetzij de O.C.M.W.'s, hetzij de gemeentebesturen en de O.C.M.W.'s samen met een werking in het werkgebied van het Logo; 5. de diensten van de ziekenfondsen die de gezondheidsbevordering behartigen en die in het werkgebied van het Logo werken; 6. de consultatiebureaus van Kind en Gezin die in het werkgebied van het Logo werken (art. 1 BVR bijlage)
geografisch werkingsgebied	Ieder Logo heeft een eigen werkgebied dat een geografisch aaneengesloten gebied vormt (art. 29 decreet). Het werkgebied van een Logo valt samen met het gebied van een regionale stad. In een gebied van een regionale stad kan maar één Logo erkend worden (art. 11 BVR). Alle Logo's samen bestrijken het grondgebied van het Vlaamse Gewest en van het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad, en dit zonder overlappingen (art. 29 decreet).
verplichte samenwerking?	Niet bepaald.
verplichte juridische structuur?	Een logo waar een erkenning voor wordt aangevraagd is een vereniging zonder winstoogmerk of wordt opgericht door een vereniging zonder winstoogmerk (art. 4 BVR).
subsidies?	Elk werkingsjaar wordt aan een Logo een subsidie toegekend (art. 23 BVR). Een erkenning wordt voor zes jaar toegekend door de administrateur-generaal (art 3 BVR). Deze erkenning kan verlengd worden.

Meldpunt discriminatie	VLAAMS gemandateerd netwerk

algemene informatie en doelstellingen

Meldpunten discriminatie zijn gelijkebehandelingsbureaus als vermeld in artikel 42 en 43 van het decreet van 10 juli 2008 (art. 1 BVR). De bewuste artikelen in dit decreet zijn buiten werking gesteld op 6/7/2014.

Het gelijkebehandelingsbureau heeft als opdrachten:

8. het ontwikkelen van preventieve acties;
9. de lokale overheden en maatschappelijke sectoren te stimuleren om een beleid te voeren dat gericht is op het voorkomen en bestrijden van discriminatie;
10. het verlenen van bijstand aan de slachtoffers van discriminatie bij de niet-gerechtelijke afwikkeling van hun meldingen over discriminatie;
11. het onderhandelen of het organiseren van een onderhandeling met het oog op het stopzetten van het discriminerende gedrag en op een niet-gerechtelijke afwikkeling van meldingen over discriminatie;
12. het organiseren van een bemiddeling met het oog op het stopzetten van het discriminerende gedrag en op een niet-gerechtelijke afwikkeling van meldingen over discriminatie;
13. het uitbouwen van een netwerk van diensten en organisaties met het oog op samenwerking en doorverwijzing bij de behandeling van meldingen over discriminatie;
14. het rapporteren aan de Vlaamse Regering en de betrokken gemeenten over de meldingen van discriminatie.

relevante wetgeving

- Decreet van 10 juli 2008 houdende een kader voor het Vlaamse gelijkekansen- en gelijkebehandelingsbeleid
- Decreet van 15 mei 2018 tot wijziging van artikel 24 van het decreet van 10 juli 2008 houdende een kader voor het Vlaamse gelijkekansen- en gelijkebehandelingsbeleid
- Besluit van de Vlaamse Regering van 3 juli 2009 tot vaststelling van de voorwaarden voor erkenning en subsidiëring van de gelijkebehandelingsbureaus
- Besluit van de Vlaamse Regering van 9 juni 2017 tot opheffing van het besluit van de Vlaamse Regering van 3 juli 2009 tot vaststelling van de voorwaarden voor erkenning en subsidiëring van de gelijkebehandelingsbureaus

output screening wetgeving

centrale rol lokaal bestuur?	Ja
initiatiefnemer	De betrokken centrum- of grootstad of een andere organisatie indien initiatief van het openbaar bestuur uitblijft. Indien zowel de betrokken centrum- of grootstad als een andere organisatie voor een zelfde werkingsgebied een aanvraag indienen, wordt in beginsel de voorkeur gegeven aan het openbaar bestuur (art. 4 BVR).

mogelijke partners	De gemeenten die behoren tot het werkingsgebied van het meldpunt en eventuele andere lokale partners. Lokale partner : een organisatie uit het werkingsgebied van het meldpunt discriminatie, waarmee het meldpunt discriminatie samenwerkt en die een rol vervult in de toeleiding of behandeling van meldingen of in de uitwerking van preventieve acties (art. 1 BVR).
geografisch werkingsgebied	Er kan maar één meldpunt discriminatie worden erkend per werkingsgebied (art. 4 BVR). De actieradius van een meldpunt discriminatie is opgenomen in een lijst die bijgevoegd is bij het BVR.
verplichte samenwerking?	Niet bepaald
verplichte juridische structuur?	Neen. Het meldpunt kan ingebed worden in de stad of in de organisatie die het meldpunt organiseert (art 6 BVR).
subsidies?	Ja. Binnen de perken van de begrotingskredieten kan de Vlaamse Regering in financiële middelen voorzien voor de erkende meldpunten discriminatie. Die financiële middelen worden aangewend op basis van de driejaarlijkse subsidieaanvragen, ingediend door de meldpunten discriminatie. De werkperiode per subsidieaanvraag loopt over drie kalenderjaren De subsidies, die dienen als tegemoetkoming in de personeels- en werkingskosten, worden jaarlijks uitbetaald. Bij de verdeling van de subsidies onder de subsidieaanvragers wordt rekening gehouden met : 1. de bevolkingsomvang van het betrokken werkingsgebied; 2. het aantal gemeentes in het betrokken werkingsgebied; 3. de classificatie als centrumstad dan wel als grootstad; 4. de gegevens vermeld in de subsidieaanvraag (art. 11 BVR).

ZIEKENHUIZEN	VLAAMS
algemene informatie en doelstellingen	
Met het oog op de toepassing van deze gecoördineerde wet worden als ziekenhuizen beschouwd, de instellingen voor gezondheidszorg waarin op ieder ogenblik geëigende medisch-specialistische Onderzoeken en/of behandelingen in het domein van de geneeskunde, de heelkunde en eventueel de verloskunde in pluridisciplinair verband kunnen verstrekt worden, binnen het nodige en aangepaste medisch, medisch-technisch, verpleegkundig, paramedisch en logistiek kader, aan patiënten die er worden opgenomen en kunnen verblijven, omdat hun gezondheidstoestand dit geheel van zorgen vereist om op een zo kort mogelijke tijd de ziekte te bestrijden of te verlichten, de gezondheidstoestand te herstellen of te verbeteren of de letsels te stabiliseren (Art. 1	

relevante wetgeving	
▪ Koninklijk Besluit van 23 oktober 1964 tot bepaling van de normen die door de ziekenhuizen en hun diensten moeten worden nagestreefd ▪ gecoördineerde wet van 10 juli 2008 op de ziekenhuizen en andere verzorgingsinrichtingen, *BS* 7 november 2008. ▪ Wet van 28 februari 2019 tot wijziging van de gecoördineerde wet van 10 juli 2008 op de ziekenhuizen en andere verzorgingsinrichtingen, wat de klinische netwerking tussen ziekenhuizen betreft ▪ Besluit van de Vlaamse regering van 14 juli 2017 betreffende de subsidiëring van infrastructuur van ziekenhuizen ▪	
output screening wetgeving	
centrale rol lokaal bestuur?	?
initiatiefnemer	Vlaanderen
mogelijke partners	?
geografisch werkingsgebied	Ziekenhuisregio's
verplichte samenwerking?	?
verplichte juridische structuur?	?
subsidies?	Ja. Art. 3 Besluit van 14 juli 2017. Investeringssubsidies bestaande uit strategische forfaits en instandhoudingsforfaits die jaarlijks worden toegekend.

Samenwerkingsinitiatief Eerstelijnsgezondheidszorg (SEL)	VLAAMS gemandateerd publiek-privaat netwerk
algemene informatie en doelstellingen	
Een samenwerkingsinitiatief eerstelijnsgezondheidszorg, afgekort SEL is een door de Vlaamse regering erkend samenwerkingsverband van vertegenwoordigers van zorgaanbieders en eventueel van vertegenwoordigers van mantelzorgers en gebruikers en/of vrijwilligers, dat gericht is op het optimaliseren van de zorg binnen een bepaald geografisch afgebakend werkgebied (art 2 decreet).	
relevante wetgeving	
▪ Decreet van 3 maart 2004 betreffende de eerstelijnsgezondheidszorg en de samenwerking tussen de zorgaanbieders ▪ Besluit van de Vlaamse Regering van 19 december 2008 betreffende de samenwerkingsinitiatieven eerstelijnsgezondheidszorg	
output screening wetgeving	
centrale rol lokaal bestuur?	Neen
initiatiefnemer	Niet bepaald

mogelijke partners	De volgende plaatselijke vertegenwoordigers kunnen lid worden van een samenwerkingsinitiatief eerstelijnsgezondheidszorg en worden hiertoe uitgenodigd: 1. plaatselijke vertegenwoordigers van zorgaanbieders die actief zijn in het werkgebied van het samenwerkingsinitiatief eerstelijnsgezondheidszorg; 2. plaatselijke vertegenwoordigers van mantelzorgers en gebruikers; 3. plaatselijke vertegenwoordigers van vrijwilligers Een samenwerkingsinitiatief eerstelijnsgezondheidszorg kan pas erkend worden als de diensten voor gezinszorg, de huisartsen, de lokale dienstencentra, de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, de rusthuizen al dan niet met RVT bedden, de verpleegkundigen en vroedvrouwen, de regionale dienstencentra en de diensten maatschappelijk werk van de ziekenfondsen door plaatselijke afgevaardigden, vertegenwoordigd zijn (art 12 decreet).
geografisch werkingsgebied	De Vlaamse regering bepaalt het werkgebied van een samenwerkingsinitiatief eerstelijnsgezondheidszorg op basis van een geografische indeling van het Vlaamse Gewest (art 13 decreet). Om het werkgebied van de SEL's te bepalen, wordt het zorgregiodecreet toegepast. Het werkgebied van die SEL's komt overeen met een gebied van een regionale stad als vermeld in de tabel die als bijlage bij het Zorgregiodecreet is gevoegd. Er is een bijkomend SEL waarvan het werkgebied samenvalt met het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad. Op het niveau van een kleine stad als vermeld in de tabel die als bijlage bij het Zorgregiodecreet is gevoegd, kan een afdeling van een SEL worden opgericht. In een gebied van een regionale stad en in het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad kan er maar een SEL gevestigd zijn (art 2 BVR).
verplichte samenwerking?	Zorgaanbieders kunnen formeel aangeven de werking van een SEL niet te willen ondersteunen (art 8 BVR).
verplichte juridische structuur?	Samenwerkingsinitiatieven eerstelijnsgezondheidszorg hebben de vorm van een vereniging zonder winstoogmerk. In het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad kan een samenwerkingsinitiatief eerstelijnsgezondheidszorg opgericht worden door de Vlaamse Gemeenschapscommissie (art. 8 decreet, art. 8 BVR).
subsidies?	Ja. De Vlaamse regering erkent en subsidieert samenwerkingsinitiatieven eerstelijnsgezondheidszorg en bepaalt hun werkingsgebied (art. 8 § 1 decreet). De Vlaamse

	regering bepaalt de subsidie en de subsidievoorwaarden (art. 8 § decreet). De administrateur-generaal kent aan een SEL een jaarlijkse subsidie toe binnen de begroting (art. 19 BVR)/

Centra voor Algemeen Welzijnswerk (CAW)	VLAAMS gemandateerd dienstverlenend netwerk
algemene informatie en doelstellingen	
Een centrum voor algemeen welzijnswerk heeft de opdracht om vanuit een eenheid van beheer en beleid een gediversifieerde en verantwoorde hulp- en dienstverlening te organiseren die gericht is op het detecteren, voorkomen, verminderen, signaleren en oplossen van alle factoren die de welzijnskansen van personen, gezinnen of bevolkingsgroepen bedreigen of verminderen. De centra voor algemeen welzijnswerk hebben drie kerntaken: algemene preventie, onthaal en psycho sociale begeleiding (art 7 § 1 decreet).	
relevante wetgeving	
▪ Decreet van 8 mei 2009 betreffende het algemeen welzijnswerk (DAW) ▪ Besluit van de Vlaamse Regering van 21 juni 2013 betreffende het algemeen welzijnswerk ▪ Besluit van de Vlaamse Regering van 25 september 2015 tot wijziging van artikel 32 en 33 van het besluit van de Vlaamse Regering van 21 juni 2013 betreffende het algemeen welzijnswerk ▪ Besluit van de Vlaamse Regering van 30 november 2018 houdende de wijziging van diverse bepalingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 21 juni 2013 betreffende het algemeen welzijnswerk ▪ Decreet van 21 juni 2013 houdende diverse bepalingen betreffende het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin (DDB)	
output screening wetgeving	
centrale rol lokaal bestuur?	Neen
initiatiefnemer	Niet bepaald
mogelijke partners	Niet bepaald
geografisch werkingsgebied	▪ Binnen de provinciegrenzen ▪ Ten minste drie aaneensluitende kleinstedelijke zorgregio's met minimum 300 000 inwoners. ▪ In totaal maximaal 11 CAW's die samen gebiedsdekkend zijn. Het werkgebied van een centrum voor algemeen welzijnswerk wordt gevormd door het grondgebied van het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad of, in het Nederlandse taalgebied, door ten minste drie aaneensluitende kleinstedelijke zorgregio's die samen minimum 300 000 inwoners tellen en die tot eenzelfde provincie behoren. Per werkgebied kan maximum één centrum voor algemeen welzijnswerk worden erkend. Er kunnen maximaal elf centra voor algemeen welzijnswerk worden erkend. De som van de werkgebieden van de erkende centra voor algemeen

	welzijnswerk moet het volledige grondgebied van het Nederlandse taalgebied en het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad dekken (art 17 DAW).
verplichte samenwerking?	Niet bepaald
verplichte juridische structuur?	Ja. Vereniging zonder winstoogmerk (art 3 BVR).
subsidies?	Ja. De Vlaamse Regering erkent de centra en subsidieert ze binnen de perken van de begrotingskredieten (art. 17 DAW).
Initiatieven gelieerd aan de CAW's.	De CAW's worden decretaal verplicht om ***onderling overleg*** te plegen en samen te werken om de taakverdeling, bereikbaarheid en efficiëntie van de werking te optimaliseren. Ze moeten ook participeren in regionale initiatieven inzake overleg of zelf zo'n overlegvormen organiseren (art. 15 BVR). Minstens eenmaal per jaar plegen de centra gelegen binnen een provincie, overleg (art. 20 BVR). Het centrum voor algemeen welzijnswerk maakt deel uit van een ***netwerk crisishulpverlening***. Elk centrum voor algemeen welzijnswerk gaat hiervoor binnen zijn werkgebied samenwerkingsafspraken aan met relevante actoren (art. 9 BVR). Een CAW dient ook met de andere CAW's waarvan het werkingsgebied gelegen is in dezelfde provincie een ***centraal meldpunt voor misbruik, geweld en kindermishandeling*** te organiseren (art. 11 BVR). Ze doen dit samen met het vertrouwenscentrum kindermishandeling dat in hetzelfde provinciale werkgebied ligt en sluiten hiervoor een samenwerkingsovereenkomst af (art. 3 DDB). In afwijking kan de Vlaamse Regering ook bepalen dat er twee meldpunten in één of meer provincies worden georganiseerd.

Samenwerkingsverband van erkende instellingen voor schuldbemiddeling	VLAAMS intergemeentelijk
algemene informatie en doelstellingen	
Een OCMW of een CAW komt in aanmerking om erkend te worden als een instelling voor schuldbemiddeling (art. 6 decreet). Het is ook mogelijk om een samenwerkingsverband tussen erkende instellingen voor schuldbemiddeling op te richten (art. 1 BVR). De missie van zo een samenwerkingsverband is om structureel schuldenlast te voorkomen en terug te dringen via preventie-initiatieven en via kwaliteitsvolle en integrale budget- en schuldhulpverlening.	
relevante wetgeving	

▪ Decreet van 24 juli 1996 houdende regeling tot erkenning en subsidiëring van de instellingen voor schuldbemiddeling en tot subsidiëring van een Vlaams Centrum Schuldenlast ▪ Besluit van de Vlaamse Regering van 25 maart 1997 tot uitvoering van het decreet van 24 juli 1996 houdende regeling tot erkenning en subsidiëring van de instellingen voor schuldbemiddeling en tot subsidiëring van een Vlaams Centrum Schuldenlast ▪ Besluit van de Vlaamse Regering van 29 januari 2016 tot wijziging van artikel 15octies van het besluit van de Vlaamse Regering van 25 maart 1997 tot uitvoering van het decreet van 24 juli 1996 houdende regeling tot erkenning en subsidiëring van de instellingen voor schuldbemiddeling en tot subsidiëring van een Vlaams Centrum Schuldenlast ▪ Besluit van de Vlaamse Regering van 17 november 2017 tot wijziging van artikel 7bis, 7ter en 11septies van het besluit van de Vlaamse Regering van 25 maart 1997 tot uitvoering van het decreet van 24 juli 1996 houdende regeling tot erkenning en subsidiëring van de instellingen voor schuldbemiddeling in de Vlaamse Gemeenschap	
output screening wetgeving	
centrale rol lokaal bestuur?	Ja. Centrale rol voor het OCMW.
initiatiefnemer	Niet bepaald.
mogelijke partners	Volgende actoren moeten deel uitmaken van het samenwerkingsverband indien in het in aanmerking wil komen voor subsidiëring: 1. de OCMW's uit het werkingsgebied van het samenwerkingsverband 2. het CAW uit het werkingsgebied 3. alle erkende verenigingen waar armen het woord nemen die actief zijn in het werkgebied van het samenwerkingsverband en die werken aan het terugdringen of voorkomen van schuldenlast. Er moet gestreefd worden naar het betrekken van middenveldorganisaties (art. 11quater BVR). Afwijkingen kunnen toegestaan worden door de minister.
geografisch werkingsgebied	Het werkingsgebied van het CAW dat deel uitmaakt van het samenwerkingsverband (art. 1 BVR).
verplichte samenwerking?	Niet bepaald.
verplichte juridische structuur?	Ja. Een aanvraag tot subsidiëring is alleen ontvankelijk als het CAW dat deel uitmaakt van het samenwerkingsverband het budgethouderschap opneemt. Indien geen centrum voor algemeen welzijnswerk deel uitmaakt van het samenwerkingsverband, duidt de stuurgroep een andere organisatie met rechtspersoonlijkheid aan om de rol van budgethouder op te nemen (art. 11septies BVR).
subsidies?	Ja. De Vlaamse Regering kan de erkende instellingen voor schuldbemiddeling en de samenwerkingsverbanden van erkende instellingen voor schuldbemiddeling subsidiëren binnen de beschikbare begrotingskredieten. Ze bepaalt de regels voor de

	voorwaarden, de aanvraag, de vaststelling, de toekenning en de vereffening van de subsidie (art. 10bis decreet).
overig	Een samenwerkingsverband dat gesubsidieerd wil worden, beschikt over een door de minister goedgekeurd **beleidsplan**. Het beleidsplan geldt voor een periode van vijf jaar en wordt door het samenwerkingsverband ingediend voor 30 juni van het jaar dat voorafgaat aan de periode waarop dat plan betrekking heeft. Het beleidsplan van het samenwerkingsverband bevat: 1° de volledige ledenlijst van het samenwerkingsverband; 2° de naam van de organisatie die het budgethouderschap met betrekking tot de subsidie zal opnemen; 3° de visie en de missie van het samenwerkingsverband; 4° de beschrijving van de strategische en operationele doelen, rekening houdend met de omgevingsanalyse; 5° de beschrijving van de indicatoren; 6° de wijze van besteding van de middelen. Het beleidsplan wordt afgestemd in overleg met het Vlaams Centrum Schuldenlast. Het beleidsplan kan tijdens de geldigheidsduur gewijzigd worden op verzoek van het samenwerkingsverband of van de minister (Art. 11sexies. BVR).

Drugpunt	LOKAAL
algemene informatie en doelstellingen	
Drugpunten zijn intergemeentelijke drugpreventiediensten gesitueerd in Oost-Vlaanderen, die problemen door druggebruik willen voorkomen. De Drugpunten werken lokaal en op maat, maar hanteren wel eenzelfde strategie en principe. Drugpunten hebben twee kerntaken: 1. Informatie, advies en begeleiding: bij het drugpunt kan men terecht met alle vragen rond drugs en druggebruik, ook wanneer het nog niet problematisch is (vroegpreventie). Hierbij wordt er gezocht naar de beste begeleiding. 2. Preventie: er zijn verschillende vormen van preventie die worden gehanteerd, zoals vorming, een lezing, preventielessen op school, en communicatiecampagnes. Deze zijn steeds op maat van de doelgroep.	
relevante wetgeving	
/	
output screening wetgeving	
centrale rol lokaal bestuur?	Ja
initiatiefnemer	Gemeenten
mogelijke partners	Ook als huisarts, apotheker, leerlingenbegeleider, jeugdwerker of hulpverlener kan je op Drugpunt beroep doen wanneer je met drugproblemen geconfronteerd wordt.

	Er is steeds casusoverleg mogelijk om ▪ Een doorverwijzing af te toetsen ▪ Een risico-inschatting te maken over het druggebruik van een cliënt. ▪ De aanpak van een drugproblematiek binnen een eigen lopende begeleiding te bespreken. ▪ Ieder consult is gratis, vrijblijvend, vertrouwelijk en desgewenst anoniem.
geografisch werkingsgebied	Verschillende regio's in Oost-Vlaanderen
verplichte samenwerking?	neen
verplichte juridische structuur?	IGS – Interlokale vereniging
subsidies?	Ja, provincie Oost-Vlaanderen

Opvoedingswinkel	VLAAMS
algemene informatie en doelstellingen	
Ouders kunnen anoniem bij een opvoedingswinkel terecht voor gratis opvoedingsinformatie en –raad. Opvoedingswinkels informeren, bieden een luisterend oor en adviseren. Ze organiseren ook regelmatig initiatieven zoals informatie- en vormingsavonden, oudergroepen en oefenscholen. Sinds 2014 zijn de bestaande opvoedingswinkels ingebed in de Huizen van het Kind (supra 3.4.1.5).	
relevante wetgeving	
Het decreet van 13 juli 2007 houdende de organisatie van opvoedingsondersteuning en haar uitvoeringsbesluiten werden opgeheven door het decreet van 29 november 2013 houdende de organisatie van preventieve gezinsondersteuning. Concreet wil dit zeggen dat lokale coördinatoren opvoedingsondersteuning en de opvoedingswinkels, inclusief hun subsidiëringsmodaliteiten, niet langer een decretale basis hebben. Voor de opvoedingswinkels werd er een overgangsmaatregel voorzien in het nieuwe decreet.	
output screening wetgeving	
centrale rol lokaal bestuur?	- Initiatiefnemer/parnter
initiatiefnemer	Divers: - Centra voor Kinderzorg en gezinsondersteuning - De gemeente en/of OCMW's - Vlaamse gemeenschapscommissie
mogelijke partners	De opvoedingswinkel gaat uit van een lokaal en regionaal samenwerkingsverband met alle partners in opvoedingsondersteuning. Door de samenwerking met partners aan te gaan, tracht de opvoedingswinkel een groot aanbod aan lokale en regionale initiatieven voor opvoedingsondersteuning te verzamelen in één 'winkel'. De opvoedingswinkel acht deze samenwerking ook van belang om het handelen in kader van

	nieuwe beleidsbeslissingen (o.a. Huizen van het kind) op elkaar af te stemmen[121]
geografisch werkingsgebied	Zie 'huizen van het kind'
verplichte samenwerking?	Zie 'huizen van het kind'
verplichte juridische structuur?	Zie 'huizen van het kind'
subsidies?	De voorzieningen die ter uitvoering van de opdrachten, vermeld in artikel 6 en 7 van het decreet van 13 juli 2007 houdende de organisatie van opvoedingsondersteuning, een kwaliteitslabel hebben of een subsidie-enveloppe ontvangen, behouden als overgangsmaatregel het kwaliteitslabel of de subsidie-enveloppe. De Vlaamse Regering bepaalt de datum waarop dit kwaliteitslabel of deze subsidie-enveloppe stopgezet wordt (Art. 24 decreet 29 november 2013)

Bovenlokaal overleg opvoedingsondersteuning	LOKAAL
algemene informatie en doelstellingen	
Bopvoed is een overlegplatform waar lokale coördinatoren en vertegenwoordigers van welzijnsorganisaties het aanbod betreffende preventieve gezinsondersteuning maximaal op elkaar afstemmen. Het forum wordt eveneens gebruikt voor informatiedoorstroming, beleidsadvisering en bovenlokale samenwerking.	
relevante wetgeving	
Het decreet van 13 juli 2007 houdende de organisatie van opvoedingsondersteuning en haar uitvoeringsbesluiten werden opgeheven door het decreet van 29 november 2013 houdende de organisatie van preventieve gezinsondersteuning	
output screening wetgeving	
centrale rol lokaal bestuur?	?
initiatiefnemer	?
mogelijke partners	lokale coördinatoren en vertegenwoordigers van welzijnsorganisaties
geografisch werkingsgebied	?
verplichte samenwerking?	?
verplichte juridische structuur?	?
subsidies?	?

[121] https://www.opvoedingswinkelnoordlimburg.be/visie/

Fonds ter Reductie van de Globale Energiekost (FRGE)	LOKAAL
algemene informatie en doelstellingen	
Het FRGE is een federaal fonds, opgericht als een NV van publiek recht en een dochtermaatschappij van de Federale Participatie- en investeringsmaatschappij. Het doel van het FRGE is als volgt omschreven: Tussenbeide te komen in de financiering van structurele maatregelen om reducties van de globale energiekost in particuliere woningen te bevorderen voor de doelgroep van de meest behoeftigen en het verstrekken van goedkope leningen voor structurele maatregelen om reducties van de globale energiekost in woningen bezet door privé-personen en dienstig als hoofdverblijfplaats te bevorderen (SERV & Minaraad, 2010, p. 3). Het Fonds heeft tot doel reducties van de globale energiekost te bevorderen door, in overleg met de Gewesten : 1. Tussenbeide te komen in de financiering van structurele maatregelen voor de doelgroep, in privé woningen die dienen als hoofdverblijfplaats. 2. Het verstrekken van goedkope leningen aan de particulier, voor structurele maatregelen in privé woningen die dienen als hoofdverblijfplaats. Het Fonds bepaalt de regels met betrekking tot de verdeling van haar middelen over beide opdrachten. (art. 6 beheerscontract)	
relevante wetgeving	
▪ Beheerscontract van 6 juli 2009 tussen de Belgische staat en het Fonds ter reductie van de globale energiekost ▪ Opgeheven door Besluit van de Vlaamse Regering van 19 mei 2017 tot wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010, wat betreft de energiehuizen en de energieleningen	
output screening wetgeving	
centrale rol lokaal bestuur?	Via lokale entiteiten die aangeduid worden door de betrokken steden of gemeenten, voorziet het fonds in o.a. de (pre) financiering voor energiebesparende maatregelen bij woningen
initiatiefnemer	Federale overheid
mogelijke partners	Met het oog op het vervullen van haar opdracht, werkt het Fonds samen met lokale entiteiten, die door het Fonds worden erkend en met de rechtspersonen die daartoe door de gewesten zijn aangewezen. (Art. 7 beheerscontract)
geografisch werkingsgebied	?
verplichte samenwerking?	?
juridische structuur?	Het FRGE is een federaal fonds, opgericht als een NV van publiek recht en een dochtermaatschappij van de Federale Participatie- en investeringsmaatschappij
subsidies?	?

Regionaal overleg lokaal opvanginitiatief	LOKAAL
algemene informatie en doelstellingen	
De opvang van asielzoekers gebeurt vandaag in drie fasen. Eerst asielopvang in een gemeenschappelijke structuur: een groot centrum van Fedasil, het Rode Kruis Vlaanderen of Croix Rouge. Na vier maanden mogen asielzoekers de overplaatsing vragen naar een individuele woning of een lokaal opvanginitiatief (LOI). De individuele woningen worden beheerd door Vluchtelingenwerk en onze Franstalige zusterorganisatie CIRÉ. De LOI's door de OCMW's. Wordt hun asielaanvraag afgewezen dan moeten asielzoekers verhuizen naar een terugkeerplaats. Daar wordt gewerkt aan een traject voor vrijwillige terugkeer[122]	
relevante wetgeving	
▪ Omzendbrief van 30 juni 2017 ter attentie van de lokale opvanginitiatieven met betrekking tot de financiële tussenkomst, het conventiebeheer en de opvangplaatsen alsook de samenwerking tussen de OCMW's en het Agentschap ▪ Koninklijk Besluit van 24 juli 2012 tot regeling van de terugbetaling door het Federaal Agentschap voor de Opvang van Asielzoekers van de kosten van de materiële hulp door de openbare centra voor maatschappelijk welzijn toegekend aan een begunstigde van de opvang gehuisvest in een plaatselijk opvanginitiatief ▪ Wet van 12 januari 2007 betreffende de opvang van asielzoekers en van bepaalde andere categorieën van vreemdelingen	
output screening wetgeving	
centrale rol lokaal bestuur?	LOI's worden beheerd door het OCMW
initiatiefnemer	?
mogelijke partners	?
geografisch werkingsgebied	?
verplichte samenwerking?	?
verplichte juridische structuur?	?
subsidies?	Federale overheid: Het Federaal agentschap voor de opvang van asielzoekers (Fedasil) betaalt de kosten terug van de materiële hulp die door de OCMW's zijn toegekend aan een begunstigde van de opvang gehuisvest in een plaatselijk opvanginitiatief. Het forfaitair bedrag dat aan de OCMW wordt toegekend, dekt de volgende kosten : ▪ de kosten voor het beheer van de opvangplaats (personeelskosten, ...) ▪ de kosten voor een wekelijks beperkt bedrag (rechtstreeks aan de bewoners gegeven)

[122] https://www.vluchtelingenwerk.be/opvang

	▪ de andere bijkomende kosten (school, transport, kledij, vrijetijdsactiviteiten, …) De reserves mogen aangewend worden voor de volgende investeringen : ▪ de aankoop of renovatie van een woning ▪ de aankoop van een voertuig ▪ de aanwerving van personeel voor bepaalde duur voor specifieke behoeften

Dienst opvanggezinnen	VLAAMS
algemene informatie en doelstellingen	
De dienst opvanggezinnen staat in voor de opvang van zuigelingen, peuters, kinderen, van nul tot twaalf jaar in een opvanggezin dat de vertrouwde familiale sfeer zo dicht mogelijk benadert. Volgens wettelijke bepalingen dient 20% van de opgevangen kinderen (op jaarbasis) kinderen te zijn uit gezinnen die tot de volgende groepen behoren: - opvang nodig voor de werksituatie en alleenstaand zijn - opvang nodig voor de werksituatie en een laag inkomen hebben - opvang nodig voor de werksituatie en een pleegkind hebben - alleenstaand zijn en een laag inkomen hebben - alleenstaand zijn en een pleegkind hebben - een laag inkomen hebben en een pleegkind hebben - opvang nodig voor de werksituatie en problemen hebben met de gezondheid of zorg nodig hebben - opvang nodig voor de werksituatie en een laag opleidingsniveau hebben - alleenstaand zijn en problemen hebben met de gezondheid of zorg nodig hebben - een laag inkomen en laag opleidingsniveau hebben - problemen hebben met de gezondheid of zorg nodig hebben en een laag opleidingsniveau hebben	
relevante wetgeving	
output screening wetgeving	
centrale rol lokaal bestuur?	?
initiatiefnemer	?
mogelijke partners	?
geografisch werkingsgebied	?
verplichte samenwerking?	?
verplichte juridische structuur?	Vereniging zonder winstoogmerk?
subsidies?	?

Centrum voor geestelijke gezondheidszorg	VLAAMS
algemene informatie en doelstellingen	
Een centrum voor geestelijke gezondheidszorg is een erkende verzorgingsvoorziening die op multidisciplinaire wijze ambulante geestelijke gezondheidszorg verleent in een extramuraal kader aan personen wiens geestelijke gezondheid verstoord is (art. 2 decreet).	
relevante wetgeving	
▪ Decreet van 18 mei 1999 betreffende de geestelijke gezondheidszorg ▪ Besluit van de Vlaamse Regering van 30 maart 2001 houdende toekenning van een subsidie aan de Centra voor Geestelijke Gezondheidszorg	
output screening wetgeving	
centrale rol lokaal bestuur?	Niet duidelijk
initiatiefnemer	Om erkend te worden moet het CGG opgericht zijn door een vereniging zonder winstoogmerk, een provincie, een gemeente, een openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn of universiteit, die krachtens de wet, het decreet of de statuten, naargelang het geval, daartoe bevoegd zijn (art 20 decreet).
mogelijke partners	Niet bepaald.
geografisch werkingsgebied	Het werkgebied van een centrum voor geestelijke gezondheidszorg wordt gevormd door een sociologisch geheel van aaneensluitende gemeenten dat minimum 400.000 inwoners telt en maximum de werkgebieden omvat van de LOGO's die tot één provinciaal preventieplatform toetreden. Per werkgebied kunnen maximum 2 centra voor geestelijke gezondheidszorg worden erkend. Voor de Vlaamse Gemeenschap kunnen maximum 26 centra voor geestelijke gezondheidszorg worden erkend waarvan maximum 2 in Brussel-Hoofdstad (art. 27 § 1 decreet). De centra voor geestelijke gezondheidszorg kunnen niet eerder worden erkend dan wanneer is aangetoond dat de som van de werkgebieden van de centra voor geestelijke gezondheidszorg, de volledige Vlaamse Gemeenschap dekt (art 27 § 4 decreet).
verplichte samenwerking?	Niet bepaald
verplichte juridische structuur?	Ja. Om erkend te worden moet het CGG opgericht zijn door een vereniging zonder winstoogmerk, een provincie, een gemeente, een openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn of universiteit, die krachtens de wet, het decreet of de statuten, naargelang het geval, daartoe bevoegd zijn (art 20 § 1 decreet).
subsidies?	Ja. Een centrum voor geestelijke gezondheidszorg ontvangt jaarlijks een subsidie-enveloppe, op basis van vooraf door de regering vastgestelde parameters, om de overeengekomen prestaties en resultaten te leveren op een kwaliteitsvolle wijze (art. 2 decreet).

	Enkel een erkend centrum voor geestelijke gezondheidszorg waarmee de regering een overeenkomst sluit komt in aanmerking voor subsidiëring. Deze overeenkomst bestaat uit twee delen: enerzijds de beschrijving van het beleidsplan, anderzijds de bepaling van de subsidie-enveloppe. In deze overeenkomst worden voor een periode van 3 jaar de algemene en specifieke doelstellingen omschreven, evenals de prestaties waartoe men zich verbindt en de resultaten die het centrum voor geestelijke gezondheidszorg beoogt. (art. 24 decreet).

4.1.2 Ondernemen en werken

Werkwinkel	VLAAMS gemandateerd publiek – privaat dienstverlenend netwerk
algemene informatie en doelstellingen	
Een werkwinkel is een vlot bereikbaar en toegankelijk fysisch loket dat wordt ingericht door de VDAB in samenspraak met een stad of gemeente en tot taak heeft, enerzijds, het verzorgen van de geïntegreerde dienstverlening en, anderzijds, het verschaffen aan alle rechtsonderhorigen van de basisinformatie inzake dienstenwerkgelegenheid (art 2, 6° D-VDAB).	
relevante wetgeving	
1. Decreet van 7 mei 2004 tot oprichting van het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap "Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding" (D-VDAB)	
output screening wetgeving	
centrale rol lokaal bestuur?	ja
initiatiefnemer	VDAB, in samenspraak met steden en gemeenten > samenwerkingsovereenkomst
mogelijke partners	▪ gemeenten ▪ andere organisaties kunnen diensten aan werkzoekenden of werknemers aanbieden in een werknemer. Deze betrokkenheid wordt vastgelegd in de samenwerkingsovereenkomst. De dagelijkse werking van de werkwinkel wordt toevertrouwd aan het dagelijks beheer. Dat bestaat uit ten minste een vertegenwoordiger van de VDAB en de lokale overheid (art 20 D-VDAB).
geografisch werkingsgebied	Zorggebieden
verplichte samenwerking?	niet letterlijk opgenomen in D-VDAB maar het kader is eerder dwingend gezien het initiatief deels bij de Vlaamse overheid (VDAB) ligt.

verplichte juridische structuur?	vereniging zonder winstoogmerk of een feitelijke vereniging (art. 20 D-VDAB).
subsidies?	In de afgesloten samenwerkingsovereenkomst wordt een regeling vastgelegd inzake ▪ het personeel van de werkwinkel ▪ de middelen van de werkwinkel De VDAB beheert de middelen die de Vlaamse regering jaarlijks ter beschikking stelt voor de werkwinkels en staat in voor de verdeling daarvan onder elk van de werkwinkels (art. 22 D-VDAB).
overig	Ter gelegenheid van de oprichting van een werkwinkel, sluiten de VDAB en de bedoelde steden en/of gemeenten een samenwerkingsovereenkomst (art. 20 D-VDAB).

Zorggebied	VLAAMS Gebiedsindeling
algemene informatie en doelstellingen	
Zorggebieden, zoals gehanteerd door de VDAB, zijn louter geografische afbakeningen waar de inplanting van de VDAB-werkwinkels op gebaseerd zijn. Het opzet van een werkwinkel is om zo laagdrempelig mogelijk te zijn, dicht bij de burger. Daarnaast dient een werkwinkel wel een minimaal aan doelpubliek te bereiken om een efficiënte en permanente dienstverlening te kunnen garanderen. Daarom werd ervoor geopteerd om elke werkwinkel te laten opereren binnen een ruimtelijk afgebakende zone of zorggebied. Een werkwinkel bedient dan enkel werkzoekende die woonachtig zijn binnen dat grondgebied, wat betreft de trajectbegeleiding. Wat betreft de inschrijvingsplaats is de werkzoekende vrij om te kiezen	
relevante wetgeving	
Decreet van 7 mei 2004 tot oprichting van het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap "Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding" (D-VDAB)	
output screening wetgeving	
centrale rol lokaal bestuur?	Nvt
initiatiefnemer	Vlaamse regering na advies van raad van bestuur van de VDAB (art. 20 §1 decreet)
mogelijke partners	Nvt
geografisch werkingsgebied	Na het advies van de raad van bestuur van de VDAB te hebben ingewonnen, deelt de Vlaamse regering het grondgebied van het Vlaamse Gewest in zogenaamde verzorgingsgebieden in. De indeling in verzorgingsgebieden gebeurt op grond van de volgende criteria : ▪ de aanwezigheid van doelgroepen; ▪ de bereikbaarheid van de werkwinkels; ▪ de afstemming van lokale entiteiten. (Art. 20 §1 decreet) Samen met de steden en/of gemeenten waarvan het grondgebied deel uitmaakt van een in § 1 bedoeld verzorgingsgebied, gaat de

	VDAB, per dergelijk verzorgingsgebied, over tot de oprichting van één of meer werkwinkels. (art. 20 § 2 decreet)
verplichte samenwerking?	Nvt
verplichte juridische structuur?	Nvt
subsidies?	Nvt

Forum lokaal werkgelegenheidsbeleid	VLAAMS gemandateerd publiek - privaat adviserend netwerk
algemene informatie en doelstellingen	
Een forum lokaal werkgelegenheidsbeleid verstrekt adviezen aan de partijen (VDAB en steden/gemeenten) die een samenwerkingsovereenkomst afsluiten (art. 20 § 5 D-VDAB).	
relevante wetgeving	
1. Decreet van 7 mei 2004 tot oprichting van het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap "Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding" (D-VDAB)	
output screening wetgeving	
centrale rol lokaal bestuur?	Ja
initiatiefnemer	VDAB, in samenspraak met steden en gemeenten > samenwerkingsovereenkomst
mogelijke partners	1. een afgevaardigde van de lokale overheid die optreedt als voorzitter; 2. een vertegenwoordiger van de VDAB; 3. een vertegenwoordiger van het Openbaar Centrum voor maatschappelijk welzijn; 4. een vertegenwoordiger van de lokale particuliere begeleidings- en opleidingsorganisaties; 5. de sociale partners, zoals vertegenwoordigd binnen de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen; 6. een vertegenwoordiger van de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening en/of 7. een vertegenwoordiger van de Raad van Bestuur van het Plaatselijk Werkgelegenheidsagentschap. De aanduiding van de in 6 en 7 bedoelde leden gebeurt op grond van een samenwerkingsakkoord tussen de Vlaamse en de federale overheid. De aanduiding van de overige leden wordt bepaald door de respectieve organisaties die dezen vertegenwoordigen.

	De leden van het Forum Lokaal Werkgelegenheidsbeleid kunnen in onderling overleg personen toevoegen aan het Forum voor zover deze personen organisaties vertegenwoordigen die een rol opnemen in de werkwinkel.
geografisch werkingsgebied	Zorggebieden
verplichte samenwerking?	Niet letterlijk opgenomen in D-VDAB maar het kader is eerder dwingend gezien het initiatief deels bij de Vlaamse overheid (VDAB) ligt.
verplichte juridische structuur?	vereniging zonder winstoogmerk of een feitelijke vereniging (art. 20 D-VDAB).
subsidies?	Niet bepaald.

Regionaal sociaal-economisch overlegcomité (RESOC)	VLAAMS gemandateerd beleidsnetwerk
algemene informatie en doelstellingen	
Binnen elk RESOC vindt het overleg tussen de sociale partners, de gemeentebesturen en het provinciebestuur inzake de sociaal-economische streekontwikkeling plaats (art 19 decreet). Op verzoek van de Vlaamse regering of van de Minister kan een RESOC, al dan niet in samenwerking met één of meerdere andere RESOC's, beleidsvoorbereidende adviezen inzake de sociaal-economische streekontwikkeling in de regio of, naargelang het geval, in meerdere regio's samen, uitbrengen (art. 20 decreet). Een RESOC kan, hetzij op verzoek, hetzij op eigen initiatief, de gemeenten en de provincie van de regio adviseren inzake materies die een invloed kunnen uitoefenen op de sociaal-economische ontwikkeling van de regio (art. 23 decreet). Binnen elk RESOC vindt het overleg tussen de overheden en instellingen die binnen hun werkgebied bevoegd zijn inzake de sociaal-economische streekontwikkeling plaats. Wanneer het overleg dat binnen het RESOC resulteert in een in consensus en unanimiteit geformuleerd voorstel, engageren alle stemgerechtigde leden zich tot de uitvoering van wat unaniem werd afgesproken. Deze consensus bindt de stemgerechtigde leden voor hun respectieve organisatie of bestuur, tenzij afspraken gemaakt werden inzake getrapte vertegenwoordiging, waarbij het betreffende bestuur meerdere besturen kan binden (art. 21 decreet). Als resultaat van het overleg stelt elke RESOC een streekpact inzake sociaal-economische streekontwikkeling van de Regio vast (art. 22 decreet).	
relevante wetgeving	
▪ Decreet van 7 mei 2004 betreffende het statuut, de werking, de taken en de bevoegdheden van de erkende regionale samenwerkingsverbanden, de sociaal-economische raden van de regio en de regionale sociaal-economische overlegcomités ▪ Besluit van de Vlaamse Regering van 22 oktober 2004 betreffende erkenning en subsidiëring van regionale samenwerkingsverbanden	
output screening wetgeving	

centrale rol lokaal bestuur?	Neen. de provincies worden gezien als trekker.
initiatiefnemer	nvt
mogelijke partners	• sociale partners • gemeenten (delegatie naar OCMW is mogelijk, art. 27 decreet) • provincie
geografisch werkingsgebied	Binnen het werkingsgebied van een ERSV kunnen één of meerdere RESOC's opgericht worden (art.18 decreet).
verplichte samenwerking?	nvt
verplichte juridische structuur?	Ingebed in de juridische structuur van het corresponderende ERSV.
subsidies?	Financiering via corresponderende ERSV.
overig	Er zijn bepalingen opgenomen omtrent de samenstelling van het comité (minstens 16 vert. sociale partners, minstens 8 vert. gemeenten en provincie) (art. 25 decreet). De modaliteiten omtrent de werking van het comité moeten worden vastgelegd in een huishoudelijk reglement dat met eenparigheid van de stemmen moet vastgesteld worden (art. 26 decreet). Er is een aanwezigheidsquorum vereist van minstens de helft van de leden (art. 28 decreet).

IGS regierol sociale economie	VLAAMS intergemeentelijk
algemene informatie en doelstellingen	
De gemeenten vervullen een regierol op het vlak van de lokale sociale economie. Binnen de perken van het jaarlijks goedgekeurde begrotingskrediet kan de Vlaamse Regering de gemeenten ondersteunen bij de uitoefening van die regierol (geregeld via BVR). Onder de regierol op het vlak van de lokale sociale economie, met inbegrip van de regierol lokale diensteneconomie, wordt verstaan: 3. de ontwikkeling van een gedragen beleidsvisie op de sociale economie, te verwoorden binnen de reguliere meerjarenplanning op te maken door de gemeenten; 4. de samenwerking met en tussen de sociale economie faciliteren en stimuleren vanuit het lokale beleid (art. 15 decreet).	
relevante wetgeving	
▪ Besluit van de Vlaamse Regering van 26 oktober 2012 tot bepaling van de regierol van gemeenten op het vlak van de lokale sociale economie, vermeld in artikel 15 van het decreet van 17 februari 2012 betreffende de ondersteuning van het ondernemerschap op het vlak van de sociale economie en de stimulering van het maatschappelijk verantwoord ondernemen ▪ Besluit van de Vlaamse Regering van 26 februari 2016 houdende wijziging van artikel 2, 3 en 4 van het besluit van de Vlaamse Regering van 26 oktober 2012 tot bepaling van	

de regierol van gemeenten op het vlak van de lokale sociale economie, vermeld in artikel 15 van het decreet van 17 februari 2012 betreffende de ondersteuning van het ondernemerschap op het vlak van de sociale economie en de stimulering van het maatschappelijk verantwoord ondernemen ▪ Besluit van de Vlaamse Regering van 14 september 2018 houdende wijziging van artikel 2 en 4 van het besluit van de Vlaamse Regering van 26 oktober 2012 tot bepaling van de regierol van gemeenten op het vlak van de lokale sociale economie, vermeld in artikel 15 van het decreet van 17 februari 2012 betreffende de ondersteuning van het ondernemerschap op het vlak van de sociale economie en de stimulering van het maatschappelijk verantwoord ondernemen ▪ Decreet van 17 februari 2012 betreffende de ondersteuning van het ondernemerschap op het vlak van de sociale economie en de stimulering van het maatschappelijk verantwoord ondernemen	
output screening wetgeving	
centrale rol lokaal bestuur?	Ja
initiatiefnemer	▪ (Centrumsteden) ▪ Intergemeentelijke samenwerkingsverbanden
mogelijke partners	▪ de partners binnen een intergemeentelijk samenwerkingsverband ▪ lokale belanghebbenden en adviesraden (art 3 § 1 BVR).
geografisch werkingsgebied	Niet bepaald.
verplichte samenwerking?	Neen.
verplichte juridische structuur?	De samenwerkingsverbanden vermeld in artikel 3 van het decreet intergemeentelijke samenwerking (art 2. BVR). De samenwerkingsverbanden mogen maar hoeven geen rechtspersoonlijkheid te hebben.
subsidies?	Ja. Om in aanmerking te komen voor een subsidie moeten de begunstigden in hun strategische meerjarenplanning aangeven via welke doelstellingen of actieplannen ze deze Vlaamse beleidsprioriteit zullen uitwerken op het vlak van de lokale sociale economie en het maatschappelijk verantwoord ondernemen. De doelstellingen omvatten minimaal een jaarlijkse actie die de netwerking op het grondgebied bevordert en een jaarlijkse actie die bijdraagt aan de ontwikkeling van de lokale sociale economie (art 3 § 1 BVR). De plan- en rapporteringsverplichtingen van begunstigden die niet onderworpen zijn aan de BBC-verplichtingen (de IGS mét rechtspersoonlijkheid) worden maximaal afgestemd op de BBC (art. 5 § 3 BVR). Het BVR heeft de verdelingscriteria vastgelegd (art. 4 BVR).

Streektafel	PROVINCIAAL
algemene informatie en doelstellingen	
"Limburg is het enige gebied in Vlaanderen waar de RESOC-bijeenkomsten provinciaal georganiseerd worden. Dit betekent dat alle gemeentebesturen erin vertegenwoordigd zijn. Dit biedt tal van voordelen, maar het betekent ook dat de inbreng van alle lokale besturen niet altijd even makkelijk verloopt. Om hun betrokkenheid te bevorderen en te vergemakkelijken, opteerde RESOC Limburg om streektafels in de 5 Limburgse streken te organiseren: Noord-Limburg, West-Limburg, Midden-Limburg, Maasland en Haspengouw" (Statistiek Vlaanderen, 2018, p. 3). Die streektafels omvatten een beperkter aantal gemeenten, die samenzitten rond streekgebonden problemen.	
relevante wetgeving	
▪ Decreet van 7 mei 2004 betreffende het statuut, de werking, de taken en de bevoegdheden van de erkende regionale samenwerkingsverbanden, de sociaal-economische raden van de regio en de regionale sociaal-economische overlegcomités ▪ Besluit van de Vlaamse Regering van 22 oktober 2004 betreffende erkenning en subsidiëring van regionale samenwerkingsverbanden	
output screening wetgeving	
centrale rol lokaal bestuur?	Deelnemer
initiatiefnemer	Provincie
mogelijke partners	Gemeenten
geografisch werkingsgebied	Verschillende gemeenten[123]
verplichte samenwerking?	?
verplichte juridische structuur?	?
subsidies?	?

Erkende regionale samenwerkingsverbanden (ERSV)	VLAAMS gemandateerd publiek – privaat beleidsnetwerk
algemene informatie en doelstellingen	
ERSV's zijn door de Vlaamse Regering erkende vzw's die één of meer SERR's en RESOC's in hun werkingsgebied inrichten en ondersteunen (art 6 §1 decreet). Ze richten zich voornamelijk tot volgende taken en opdrachten (art. 6§2 decreet): ▪ administratieve, personele en logistieke ondersteuning van de SERR's en RESOC's uit het werkingsgebied ▪ verrichten van studiewerk voor de SERR's en RESOC's uit het werkingsgebied	

[123] https://www.steunpuntwerk.be/system/files/methodologie_classificatie_resoc.pdf

▪ inzamelen, verwerken en bestuderen van sociaal-economische gegevens binnen het werkingsgebied ▪ uitwisselen van gegevens en de samenwerking op andere vlakken met andere ERSV's en met één of meerdere bestuursniveaus; ▪ organiseren van het overleg tussen de overheden en instellingen die bevoegd zijn inzake de sociaal-economische streekontwikkeling; ▪ juridische vormgeving van de projecten van de SERR's en RESOC's uit het werkingsgebied ▪ ondersteuning van de missie, de visievorming en de uitvoering van de taken van de SERR's en RESOC's uit het werkingsgebied.	
relevante wetgeving	
▪ Decreet van 7 mei 2004 betreffende het statuut, de werking, de taken en de bevoegdheden van de erkende regionale samenwerkingsverbanden, de sociaal-economische raden van de regio en de regionale sociaal-economische overlegcomités ▪ Besluit van de Vlaamse Regering van 22 oktober 2004 betreffende erkenning en subsidiëring van regionale samenwerkingsverbanden	
output screening wetgeving	
centrale rol lokaal bestuur?	Neen. de provincies worden gezien als trekker.
initiatiefnemer	nvt
mogelijke partners	▪ sociale partners ▪ gemeenten (delegatie naar OCMW is mogelijk, art 27 decreet) ▪ provincie Er kunnen geen andere leden zijn (art. 5 decreet)
geografisch werkingsgebied	Een ERSV heeft minstens twee gemeenten en één provincie als 'lid'. De twee of meerdere gemeenten moeten binnen dezelfde provincie gelegen zijn. Een gemeente kan slechts deel uitmaken van één ERSV (art. 5 decreet). De Vlaamse Regering waakt erover dat er maximum 15 ERSV's erkend worden.
verplichte samenwerking?	nvt
verplichte juridische structuur?	vereniging zonder winstoogmerk (art. 4 decreet)
subsidies?	Elk ERSV ontvangt jaarlijks een door de Vlaamse regering te bepalen subsidie uit de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse gemeenschap (art. 31 decreet). De Minister kan binnen de perken van de daartoe op de begroting van de Vlaamse Gemeenschap beschikbare middelen jaarlijks een subsidie toekennen aan de erkende regionale samenwerkingsverbanden ter financiering van de SERR- en RESOC-werking. Deze jaarlijkse subsidie wordt toegekend op voorwaarde dat er een aanvraag wordt ingediend vergezeld van een jaarprogramma (art. 4 BVR). Dit jaarprogramma omvat minstens de geplande activiteiten en bijhorende timing ter

	uitvoering van het maatschappelijk doel en de taken en opdrachten (art. 5 BVR). Gemeenten en provincies kunnen personeel ter beschikking stellen aan een ERSV (art. 30 decreet).
overig	Er zijn bepalingen opgenomen omtrent de samenstelling van de raad van bestuur en de ledenvergadering. Ook modaliteiten omtrent het nemen van beslissingen (aanwezigheidsquorum, consensusvoorkeur) zijn decretaal verankerd (art. 8 decreet). De erkenning van een ERSV geldt voor onbepaalde duur.

Maatwerkbedrijven/-afdelingen	LOKAAL
algemene informatie en doelstellingen	
Sociale en beschutte werkplaatsen zijn maatwerkbedrijven. Op 1 april 2015 trad het maatwerkdecreet in werking. Dat decreet wil werk en ondersteuning op maat bieden aan mensen die moeilijk een job vinden en hen zo naar het reguliere circuit laten doorstromen. De hervorming vereenvoudigt de subsidievoorwaarden en de ondersteunende maatregelen voor ondernemingen in de sociale economie (meer specifiek de beschutte en sociale werkplaatsen) en stemt ze beter op elkaar af. De regelgeving is op 1 januari 2019 in werking getreden. Maatwerkbedrijven zijn organisaties/ondernemingen die de inschakeling van doelgroepwerknemers als kerntaak hebben. De economische activiteiten worden daaraan aangepast. In een maatwerkbedrijf heeft minstens 65 procent van de werknemers een grote afstand tot de arbeidsmarkt. Maatwerkbedrijven kunnen, in functie van de noden van hun werknemers, bijkomende ondersteuning krijgen om hun kerntaak te realiseren en infrastructuuraanpassingen te doen. Maatwerkbedrijven richten zicht tot personen die werkzoekende zijn en moeilijk toegang hebben tot de arbeidsmarkt omwille van diverse factoren zoals een arbeidshandicap, medische, mentale, psychische of psychosociale problematiek, of langdurig werklozen die een aantal competenties zijn kwijtgeraakt. Deze personen hebben vaak nood aan specifieke begeleiding en ondersteuning op de werkvloer, omdat er in het normale economische circuit voor hen vaak weinig kansen zijn;	
relevante wetgeving	
▪ Decreet van 12 juli 2013 betreffende maatwerk bij collectieve inschakeling. ▪ Besluit van de Vlaamse Regering 17 februari 2017 tot uitvoering van het decreet van 12 juli 2013 betreffende maatwerk bij collectieve inschakeling. ▪ Ministerieel besluit tot uitvoering van artikel 13 en 51 van het besluit van de Vlaamse Regering van 17 februari 2017 tot uitvoering van het decreet van 12 juli 2013 betreffende maatwerk bij collectieve inschakeling. ▪ Ministerieel besluit tot uitvoering van diverse bepalingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 17 februari 2017 tot uitvoering van het decreet van 12 juli 2013 betreffende maatwerk bij collectief inschakeling.	
output screening wetgeving	

centrale rol lokaal bestuur?	/
initiatiefnemer	Organisatie of onderneming
mogelijke partners	/
geografisch werkingsgebied	/
verplichte samenwerking?	/
verplichte juridische structuur?	een vennootschap met een sociaal oogmerk of een vereniging zonder winstoogmerk (art. 4 §1 2° decreet)
subsidies?	Ja door Vlaamse regering (hoofdstuk 2 decreet) departement Werk en Sociale economie.

Kringwinkel	LOKAAL
algemene informatie en doelstellingen	
Een door de OVAM erkende rechtspersoon die over een inzamelingsdienst, sortering en verkoopsruimte beschikt en die in een binnen zijn erkenning afgebakend verzorgingsgebied potentieel herbruikbare goederen inzamelt, opslaat, sorteert, herstelt en verkoopt met producthergebruik als doel (Art. 1.2.1 § 46°) het kringloopcentrum combineert ten minste de volgende drie doelstellingen, die opgenomen zijn in de statuten van de rechtspersoon : ▪ de zorg voor het milieu door maximaal producthergebruik na te streven van de ingezamelde goederen; ▪ tewerkstelling voor personen met arbeidsbeperkingen en voor personen met afstand tot reguliere arbeidsmarkt ontwikkelen en waarborgen]2; ▪ in geval van verenigingen, het niet toekennen van vermogensvoordeel aan de leden; in geval van vennootschappen mag het beperkte rechtstreekse vermogensvoordeel dat de vennootschap aan de vennoten uitkeert, niet hoger zijn dan de rentevoet die vastgesteld is door de koning ter uitvoering van de wet van 20 juli 1955 houdende instelling van een Nationale Raad voor de Coöperatie, toegepast op het werkelijk gestorte bedrag van de aandelen (Art. 2 1° besluit)	
relevante wetgeving	
▪ besluit van de Vlaamse Regering van 20 mei 2005 tot vaststelling van de bijzondere regelen inzake de erkenning en de subsidiëring van kringloopcentra ▪ Besluit van de Vlaamse Regering van 17 februari 2012 tot vaststelling van het Vlaams reglement betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen (VLAREMA) ▪ Decreet van 23 december 2011 betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen (materialendecreet)	
output screening wetgeving	
centrale rol lokaal bestuur?	Kringloopcentra werden verankerd in het Vlaams afvalbeleid wat ervoor zorgde dat er een verankering is met het lokale afvalbeleid. Een goede coördinatie, samenwerking en taakafbakening met de gemeenten en intergemeentelijke samenverwerkingsverbanden

	waren noodzakelijk voor de leefbaarheid van de kringloopcentra Tot en met 2013 was de samenwerking tussen de gemeente en het kringloopcentrum verankerd in de samenwerkingsovereenkomst tussen de Vlaamse overheid en de lokale besturen. Dankzij deze samenwerking kregen gemeenten, zoals reeds vermeld, extra middelen. In 2014 viel deze samenwerkingsovereenkomst weg. Een recente verankering in VLAREMA biedt een kader voor de continuering van deze samenwerking
initiatiefnemer	OCMW/sociale en milieuorganisaties
mogelijke partners	Samenwerking tussen de OVAM, KVK (nu KOMOSIE) en de gemeenten vertegenwoordigd door de Vlaamse Vereniging van Steden en Gemeenten (VVSG).
geografisch werkingsgebied	Het verzorgingsgebied (gebied dat door de OVAM bij de erkenning aan een kringloopcentrum wordt toegewezen voor de inzameling van afgedankte goederen die voor producthergebruik in aanmerking komen) omvat minstens 75 000 inwoners (Art. 1 10°/Art. 2 5° Besluit)
verplichte samenwerking?	Voor de inzameling van huishoudelijke afvalstoffen is, naast eventuele andere inzamelkanalen, de samenwerking met de gemeenten verplicht. (Art. 21 §4 materialendecreet)
verplichte juridische structuur?	Het kringloopcentrum heeft een rechtspersoonlijkheid die verenigbaar is met de onder punt 1° vermelde doelstellingen/ De meeste kringloopcentra zijn verenigingen zonder winstoogmerk
subsidies?	Ja, hoofdstuk 2 besluit

4.1.3 Wonen en ruimtelijke ordening

Lokaal woonbeleid (woonwinkels, woonoverleg, ...)	VLAAMS intergemeentelijk
algemene informatie en doelstellingen	
De Vlaamse overheid stimuleert de gemeenten om onderling samen te werken, met een subsidiekader voor de personeelskosten voor activiteiten die Vlaanderen aan de gemeenten oplegt. Om in aanmerking te komen voor een subsidie moet het project uitgevoerd worden met het oog op de realisatie, in elk van de deelnemende gemeenten, van elk van de volgende doelstellingen (art. 5 BVR): 7. het ontwikkelen van een gemeentelijke beleidsvisie op het vlak van wonen; 8. het organiseren van het woonoverleg;	

9. het uitbouwen van een klantgerichte dienstverlening aan de burger; 10. het verbeteren van de kwaliteit van het woningpatrimonium en de woonomgeving 11. het uitvoeren van taken conform het grond- en pandenbeleid (art. 6 BVR). 12. ten minste één facultatieve activiteit (art. 8 van het BVR).	
relevante wetgeving	
▪ Besluit van de Vlaamse Regering van 21 september 2007 houdende subsidiëring van projecten ter ondersteuning van het lokaal woonbeleid ▪ Besluit van de Vlaamse Regering van 16 november 2018 houdende het lokaal woonbeleid	
output screening wetgeving	
centrale rol lokaal bestuur?	Ja
initiatiefnemer	• (Gemeenten > er is ook subsidiëring mogelijk voor projecten binnen de grenzen van één gemeente. De modaliteiten daarvoor worden in hoofdstuk III van het BVR vastgelegd) • Intergemeentelijke samenwerkingsverbanden zoals vermeld in het decreet van 6 juli 2001 met uitzondering van intergemeentelijke samenwerkingsverbanden die sociale woonprojecten realiseren (art 1 BVR)
mogelijke partners	Niet bepaald.
geografisch werkingsgebied	• Minstens twee gemeenten • Intreding in het samenwerkingsverband is mogelijk maar het moet een aangrenzende gemeente betreffen (art. 22/2 BVR).
verplichte samenwerking?	Neen
verplichte juridische structuur?	Het samenwerkingsverband moet wel voldoen aan de voorwaarden gesteld in het decreet van 6 juli 2001 houdende de intergemeentelijke samenwerking. Het samenwerkingsverband hoeft geen rechtspersoonlijkheid te hebben.
subsidies?	Projectsubsidies. Een intergemeentelijke vereniging kan wel maar voor één project waaraan een subsidie op basis van het BVR verleend wordt, optreden als initiatiefnemer. • Het project komt alleen in aanmerking voor een subsidie als de financiële bijdrage van de gemeenten gezamenlijk minstens 25 % bedraagt van de personeelskosten en, rekening houdend met de subsidie overeenkomstig dit besluit en de mogelijke andere cofinanciering, kostendekkend is. De bijdrage per gemeente moet ten laste van de gemeentebegroting van elke deelnemende gemeente zijn. • Voordat de initiatiefnemer een subsidieaanvraag indient, pleegt hij overleg met de provincie of provincies waarbinnen het werkingsgebied gelegen is, met het oog op een eventuele samenwerking of cofinanciering.

	• Er moet voldaan worden aan de voorwaarden inzake projectdoelstelling zoals vastgelegd in art. 5-8 van het BVR). • De subsidie moet aangewend worden voor de personeelskosten van het project zoals die worden verstaan onder art. 8 BVR. ○ het project moet daarenboven gecoördineerd worden door een coördinator met minstens een diploma hoger onderwijs en die minstens vijf jaar aantoonbare ervaring heeft in de huisvestingssector (art. 8 BVR). • De subsidie bedraagt 60% van de personeelskosten. De subsidiabele personeelsinzet bedraagt maximaal twee VTE's, cumulatief te verhogen volgens een sleutel op basis van het bevolkingsaantal binnen het werkingsgebied (zie art. 8 BVR). • Een subsidie wordt toegekend voor een periode van drie jaar.

IGS leegstandsregister	VLAAMS intergemeentelijk
algemene informatie en doelstellingen	
Lokale besturen kunnen leegstandsregisters laten opmaken in de schoot van een intergemeentelijk samenwerkingsverband	
relevante wetgeving	
▪ Decreet van 27 maart 2009 betreffende het grond- en pandenbeleid ▪ Decreet van 22 december 2017 houdende wijziging van diverse bepalingen van het decreet van 31 januari 2014 betreffende opdracht van de bevoegdheid inzake het voeren van een specifiek grond- en woonbeleid voor Vlaams-Brabant aan de Provincie Vlaams-Brabant, het decreet van 15 juli 1997 houdende de Vlaamse Wooncode en het decreet van 27 maart 2009 betreffende het grond- en pandenbeleid ▪ Decreet houdende de wijziging van het decreet van 15 juli 1997 houdende de Vlaamse Wooncode, wat betreft het recht van voorkoop en het sociaal beheersrecht, en houdende de wijziging van diverse bepalingen van het decreet van 27 maart 2009 betreffende het grond- en pandenbeleid ▪ Decreet houdende wijziging van het decreet van 27 maart 2009 betreffende het grond- en pandenbeleid, wat betreft de afstemming op de vrijwillige samenvoeging van gemeenten	
output screening wetgeving	
centrale rol lokaal bestuur?	Ja
initiatiefnemer	Intergemeentelijk samenwerkingsverband
mogelijke partners	Lokale besturen
geografisch werkingsgebied	Vrij
verplichte samenwerking?	Neen

verplichte juridische structuur?	Intergemeentelijke samenwerkingsverband met rechtspersoonlijkheid. Het is ook mogelijk om een intergemeentelijk samenwerkingsverband zonder rechtspersoonlijkheid een leegstandsregister te laten opmaken. In dat geval blijft de bevoegdheid over het ontvangen van en uitspraak doen over een beroep geheel bij het College van Burgemeester en Schepenen liggen (art. 2.2.6 § 1 decreet).
subsidies?	Niet van toepassing

5 BIBLIOGRAFIE

Adam, A., De Jonghe, S., & Vandycke, C. (2013). *Individuele opvang van asielzoekers.* Keytsman Els.

Agentschap Binnenlands Bestuur. (2016). Handleiding voor het actueel houden van de inventaris lokale samenwerkingsverbanden. Brussel: Agentschap Binnenlands Bestuur.

Agentschap Binnenlands Bestuur. (2019, juli 3). *Actueel houden inventaris van lokale samenwerkingsverbanden.* Opgehaald van Lokale samenwerking: https://www.lokalesamenwerking.be/regioscreening/#/

Deprez, I., Hondeghem, A., Trui, S., & Diels, E. (2019). *Ambtelijke capaciteit en de regierol van lokale besturen. Een casestudy van het lokale integratiebeleid.* Leuven: Steunpunt Bestuurlijke Vernieuwing. Opgehaald van https://steunpuntbestuurlijkevernieuwing.be/publicaties/deprez-hondeghem-steen-diels-2019-eindrapport-ambt.pdf

Leroy, J., Van Schuylenbergh, P., & Verlinden, P. (2015). Integratie gemeente-OCMW: naar een sterker lokaal sociaal beleid. VVSG-pockets lokale besturen. Brussel: Politeia.

Op de Beeck, S., & Hondeghem, A. (2018). Antecedenten van personeelsbeschikbaarheid. Een onderzoek naar de factoren die de aan- of afwezigheid van personeel in de Vlaamse overheid beïnvloeden. Leuven: Steunpunt Bestuurlijke Verniewing.

OVAM. (2015). Hoe een kringloopwinkel opstarten? Een overzicht van meer dan twee decennia hergebruik in Vlaanderen. Mechelen: Danny Wille.

SERV, & Minaraad. (2010). Advies Over de waarborgregeling voor het Fonds ter reductie van de globale energiekost. Brussel.

Statistiek Vlaanderen. (2018). *Strategisch actieplan voor Limburg. Opvolging van effecten en omgevingsaspecten.* Brussel: Martin Ruebens. Statistiek Vlaanderen. Departement Kanselarij en Bestuur.

Temmerman, C., De Rynck, F., & Voets, J. (2013). Opening the black box of metagovernance: the roles of central government in local multi-level networks. Gent: Steunpunt Bestuurlijke Organisatie Vlaanderen.

Van Orshoven, P.-J., Valerie, D., Wout, F., De Peuter, B., Steenberghen, T., & Hondeghem, A. (2015). *Studiewerk ter voorbereiding van een kaderdecreet lokale samenwerking.* Leuven: KU Leuven. Opgehaald van file:///C:/Users/u0080345/Downloads/20150511_eindrapport_loksam_definitief%20(1).pdf

Vluchtenlingenwerk Vlaanderen. (sd). *ASIELZOEKERS & VLUCHTELINGEN. Inspiratiegids voor het onderwijs. .* Brussel: Rein Antonissen, Vluchtenlingenwerk Vlaanderen.

Websites

https://lokaalbestuur.vlaanderen.be/draaiboek-fusies/interne-zaken/igs-en-verzelfstandiging/het-algemene-overzicht-van-alle-participaties
https://www.zorg-en-gezondheid.be/nieuwsbrief-over-de-reorganisatie-van-de-eerstelijn-april-2019
https://www.zorg-en-gezondheid.be/sites/default/files/atoms/files/VR%202019%202903%20MED.%200126BIS%20Regionale%20zorgzones%20-%201%20Mededeling.pdf
https://www.vvsg.be/kennisitem/vvsg/betaalbaar-wonen
https://www.vlaanderen.be/sociale-lening-bij-een-erkende-kredietmaatschappij
https://www.health.belgium.be/nl/gezondheid/organisatie-van-de-gezondheidszorg/dringende-hulpverlening/psychosociale-hulpverlening
http://www.palliatief.be/netwerk_overzicht
https://www.gezondleven.be/over-gezond-leven/wat-doet-gezond-leven/vlaamse-logos
https://www.departementwvg.be/lokaal-preventief-gezondheidsbeleid
https://www.zorg-en-gezondheid.be/beleid-over-ziekenhuizen
http://www.vlaamsesels.be/
http://www.som.be/site/home/sectoraal/66/algemeenwelzijnswerk.htm
https://www.vlaanderen.be/ondersteuning-via-opvoedingswinkels
http://www.rwowaasland.be/samenwerking/opvoedingsondersteuning/
https://www.zorg-en-gezondheid.be/centra-voor-geestelijke-gezondheidszorg
https://www.zorg-en-gezondheid.be/zorgstrategisch-plan-vlaanderen-voor-de-algemene-ziekenhuizen
https://www.antwerpen.be/nl/info/54ec3b4bb0a8a7a0768b4747/forum-lokale-werkgelegenheid
https://www.socialeeconomie.be/collectief-maatwerk
https://www.vlm.be/nl/projecten/Paginas/Scheldelandschapspark.aspx
https://www.ovam.be/kringloopcentra-zorgen-voor-hergebruik
https://www.health.belgium.be/nl/gezondheid/organisatie-van-de-gezondheidszorg/dringende-hulpverlening/psychosociale-hulpverlening
https://www.health.belgium.be/sites/default/files/uploads/fields/fpshealth_theme_file/psip_2017.pdf
http://www.drugpunt.be/
https://www.vvsg.be/Zorg%20en%20welzijn/20181113_EerstelijnszorgLSBInfosessie.pdf
https://www.vmsw.be/Home/Ik-ben-particulier/Huren-van-een-sociale-woning/Bij-wie-kunt-u-huren/Bij-een-sociale-huisvestingsmaatschappij
http://www.huurpunt.be/SiteCollectionDocuments/Jaarverslag%20HUURpunt%202018.pdf
https://www.sociaal-woonkrediet.be/nl/maatschappijen
https://www.kindengezin.be/cijfers-en-rapporten/jaarverslag-2018/huizen-van-het-kind/
http://www.palliatief.be/netwerken

//

https://www.vlaamse-logos.be/
https://www.unia.be/nl/contact-opnemen-met-unia/onze-lokale-contactpunten#Vlaanderen
https://www.zorg-en-gezondheid.be/sites/default/files/external/p_v_i_im_020_e007_overzicht_algemene_ziekenhuizen_met_vermelding_van_uitbatingsplaatsen.pdf
http://www.vlaamsesels.be/
https://www.caw.be/over-het-caw/organisatie/
http://www.drugpunt.be/
https://www.kindengezin.be/cijfers-en-rapporten/cijfers/opvoeden/opvoedingswinkels/#Aantal-opvoedingswinkels
https://www.zorg-en-gezondheid.be/sites/default/files/external/p_v_i_im_045_e101_overzicht_centra_geestelijke_gezondheidszorg_met_vermelding_van_uitbatingsplaatsen_en_antennes.pdf
http://docs.vlaamsparlement.be/pfile?id=1383524)
http://docs.vlaamsparlement.be/pfile?id=1383524
https://nl.wikipedia.org/wiki/Regionaal_Economisch_Sociaal_Overlegcomit%C3%A9#Samenstelling
https://www.groepmaatwerk.be/maatwerkbedrijven/feiten-en-cijfers
https://www.dekringwinkel.be/de-kringwinkel-in-cijfers
https://www.wonenvlaanderen.be/lokaal-woonbeleid/hulpmiddel-subsidies-voor-intergemeentelijke-samenwerkingsprojecten-lokaal

Wetgeving

Wet van 17 februari 1994 betreffende de gecoördineerde grondwet, *BS* 17 februari 1994

Gecoördineerde wet van 10 juli 2008 op de ziekenhuizen en andere verzorgingsinrichtingen, *BS* 7 november 2008.

Decreet van 24 juli 1996 houdende regeling tot erkenning en subsidiëring van de instellingen voor schuldbemiddeling, *BS* 24 juli 1996

Decreet 15 juli 1997 Vlaamse wooncode, *BS* 19 augustus 1997

Decreet van 18 mei 1999 betreffende de geestelijke gezondheidszorg

Decreet van 21 november 2003 betreffende het preventieve gezondheidsbeleid, *BS* 3 februari 2004

Decreet van 3 maart 2004 betreffende de eerstelijnsgezondheidszorg en de samenwerking tussen zorgaanbieders, *BS* 20 april 2004

Decreet van 7 mei 2004 tot oprichting van het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap "Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding", *BS* 7 juni 2004

Decreet van 7 mei 2004 betreffende het statuut, de werking, de taken en de bevoegdheden van de erkende regionale samenwerkingsverbanden, de sociaal-economische raden van de regio en de regionale sociaal-economische overlegcomités, *BS* 25 augustus 2004

Decreet 10 juli 2008 houdende een kader voor het Vlaamse gelijkekansen- en gelijkebehandelingsbeleid, *BS* 23 september 2008

Decreet van 6 maart 2009 betreffende de organisatie en erkenning van toeristische samenwerkingsverbanden, *BS* 29 april 2009

Decreet van 27 maart 2009 betreffende het grond- en pandenbeleid, *BS* 15 mei 2009

Decreet van 8 mei 2009 betreffende het algemeen welzijnswerk (DAW), *BS* 8 juli 2009

Decreet van 17 februari 2012 betreffende de ondersteuning van het ondernemerschap op het vlak van de sociale economie en de stimulering van het maatschappelijk verantwoord ondernemen, *BS* 26 maart 2012

Ontwerp van decreet van 12 juli 2013 betreffende maatwerk bij collectieve inschakeling, goedgekeurd op 1 januari 2019

Decreet van 29 november 2013 houdende de organisatie van preventieve gezinsondersteuning, *BS* 29 januari 2014

Decreet van 9 februari 2018 betreffende het lokaal sociaal beleid, *BS* 26 februari 2018

Ontwerp van decreet van 1 februari 2019 betreffende de organisatie van de eerstelijnszorg, de regionale zorgplatformen en de ondersteuning van de eerstelijnszorgaanbieders

Besluit van 3 mei 1995 van de Vlaamse Regering houdende de erkenning en subsidiëring van palliatieve netwerken, *BS* 18 augustus 1995

Besluit van 25 maart 1997 van de Vlaamse regering tot uitvoering van het decreet van 24 juli 1996 houdende regeling tot erkenning en subsidiëring van de instellingen voor schuldbemiddeling en tot subsidiëring van een Vlaams Centrum Schuldenlast, *BS* 30 mei 1997

Besluit van 21 september 2007 van de Vlaamse Regering houdende subsidiëring van projecten ter ondersteuning van het lokaal woonbeleid, *BS* 19 oktober 2007

Besluit van 19 december 2008 van de Vlaamse regering betreffende de samenwerkingsinitiatieven eerstelijnsgezondheidszorg, *BS* 31 maart 2009

Besluit van 20 juli 2012 Vlaamse regering houdende bepalingen van de erkennings- en subsidievoorwaarden van sociale verhuurkantoren, *BS* 7 september 2012

Besluit van 26 oktober 2012 van de Vlaamse Regering tot bepaling van de regierol van gemeenten op het vlak van de lokale sociale economie, vermeld in artikel 15 van het decreet van 17 februari 2012 betreffende de ondersteuning van het ondernemerschap op het vlak van de sociale economie en de stimulering van het maatschappelijk verantwoord ondernemen, *BS* 27 november 2012

Besluit van 30 november 2018 van de Vlaamse Regering betreffende het lokaal sociaal beleid, vermeld in artikels 2, 9 tot en met 11, 17, 19 en 26 van het decreet van 9 februari 2018 betreffende het lokaal sociaal beleid

Besluit van 7 december 2018 van de Vlaamse Regering betreffende de Vlaamse beleidsprioriteiten in het kader van het lokaal sociaal beleid en de subsidiëring van samenwerkingsverbanden geïntegreerd breed onthaal